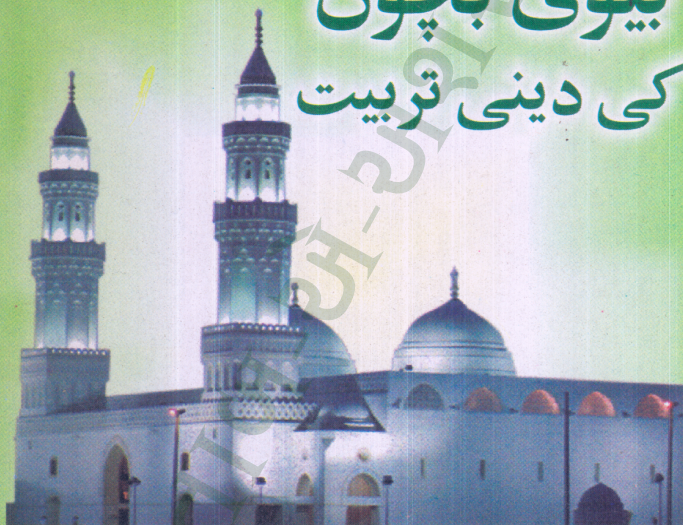

બીવી બચ્ચોંકી ઘીની તરબિયત

બિયુ બજ્જો
કી ઢીની તરિત

❖ મુરતિબ ❖

મૌલાના અબુલ કલામ પાલનપુરી (વાધણા)

પ્રકાશક

ગુરાની કુતુબખાના

મુ.પો..છાપી, જિ. બનાસકાંઠા, પીન - ૩૮૫૨૧૦

ફોન નં. : (૦૨૭૩૯) ૨૭૦૧૧૨

ભીવી બચ્ચોંકી દીની તરબિયત

بیوی بچوں کی دینی تربیت

❧ મુરત્તિબ ❧

મોલાના અબુલ કલામ પાલનપુરી (વાઘણા)

❧ લિપ્યાંતર ❧

(મોલવી) સુલેમાન મજાદરી

પ્રકાશક

નુરાની કુતુબખાના

મુ.પો. છાપી, જિ. બનાસકાંઠા, પીન - ૩૮૫૨૧૦

ફોન નં. : (૦૨૭૩૯) ૨૭૦૧૧૨

ફેહરિસ્ત

મઝમૂન

સફા

- તકરીઝ : હઝરત મૌલાના મુફતી મુહમ્મદ યહયા સાહબ ૧૦
- અર્જે મુઅલ્લિફ (લેખકનું નિવેદન) ૧૨
- પેહલા હિસ્સા : બીવિયોંકી તરબિયતકે બારેમેં
- મરદોંકો અપની બીવી ઔર અવલાદકી તરબિયતકા હુકમ કુરઆન શરીફકી રોશનીમેં ૨૦
- બીવી બચ્ચોંકો જહન્નમકી આગસે બચાનેકા તરીકા . . ૨૧
- કુરઆન શરીફમેં એસી બીવી ઔર અવલાદકો ઈન્સાનકા દુશ્મન બતાયા હૈ જો ઉસકો દીન પર ચલનેકે લિયે રૂકાવટ બને ૨૨
- મરદોંકો અપની બીવી ઔર અવલાદકી તરબિયતકા હુકમ હદીસ શરીફકી રોશનીમેં ૨૪
- મરદોંકો અપની બીવિયોંકી તરબિયતકા હુકમ નબિયોંકી સીરતકી રોશનીમેં ૨૫
- હઝરત ઐયૂબ (અલૈ.) કા અપની બીવીકો શિર્કકે અલ્ફાઝ કેહનેસે મના કરના ૨૫

મઝમૂન

સફા

- ❖ આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમકા અપની દો
ઔરતોંકો એક નાબીના (અંધે) સહાબીસે પરદા
કરનેકા હુકમ કરના..... ૨૬
- ❖ સહાબા (રદિ.) કા અપની બીવિયોંકી તરબિયત
કરના..... ૨૮
- ❖ હઝરત અબૂબક સિદ્દીક (રદિ.) કા અપની બીવીકો
નમાઝકી હાલતમેં ઈધર ઉધર ઝુકને પર ડાંટના... ૨૮
- ❖ હઝરત ઉમર (રદિ.) કા અપની બીવીકો મુશ્ક
તોલનેસે ઈન્કાર કરના..... ૩૦
- ❖ હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન મસઉદ (રદિ.) કા અપની
બીવીકો શર્કસે બચાના ઔર મંતર પગહના હુવા
ધાગા કાટ દેના..... ૩૧
- ❖ ઔરતોંકે બારેમેં નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ
વ સલ્લમકી વસિયત..... ૩૫
- ❖ ઔરતેં દુનિયામેં મરદોંસે ચાર ગુના ઝિયાદહ હૈં.. ૩૬
- ❖ હઝરત આસિયા (રદિ.)કા અપને શૌહર ફિરઔનકો
દો મરતબા દો બોલકે ઝરીઆ સમઝા દેના..... ૩૭
- ❖ બની ઈસરાઈલકે એક બહોત બડે આલિમકી
ગુમરાહીકા ઝરીઆ ઉનકી બીવી બની હૈ..... ૪૦
- ❖ બલઅમ બિન બાઉરાકે ગુમરાહ હોનેકા વાકિઆ.. ૪૧

મઝમૂન

સફા

- ✽ હઝરત સાલેહ (અલૈ.) કી ગિંટનીકે કતલકા
ઝરીઆ ભી દો ઔરતેં બની હૈં ૮૪
- ✽ હઝરત યહયા (અલૈ.) કી શહાદત ઔર કતલકા
ઝરીઆ ભી એક ઔરત બની હૈં ૪૭
- ✽ હઝરત ખદીજા (રદિ.) કા હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ
અલૈહિ વ સલ્લમકો તસલ્લી દેના ૫૦
- ✽ હઝરત આઈશા (રદિ.) પૂરી ઉમ્મતકી ઉસ્તાઝ હૈં .. ૫૨
- ✽ હઝરત આઈશા (રદિ.) કે બારેમૈં હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ
અલૈહિ વ સલ્લમકા ઈરશાદ ૫૩
- ✽ ઈમામ અબૂ જાફર સાદિક (રદિ.) કી બેટી સારે
ઉલમા ઔર મોહદિસીનકી ઉસ્તાઝ હૈં ૫૪
- ✽ હઝરત રાબિઆ બસરીયાકા ઈમામ હસન બસરીકી
દો જુમ્લોંમૈં ઈસ્લાહ કરના ૫૭
- ✽ પહેલા બાબ : ઔરતોંકે ઈમાન ઔર અલ્લાહ પર
તવક્કુલ ઔર અલ્લાહકે ખૌફકે વાકિઆત ૬૦
- ✽ હઝરત ઈબ્રાહીમ (અલૈ.) કી બીવી હઝરત
હાજરાકા અલ્લાહ પર ભરોસા કરના ૬૦
- ✽ હઝરત મૂસા (અલૈ.) કી વાલિદાકા અલ્લાહ પર
યકીનકા વાકિઆ ૬૧
- ✽ હઝરત રાબિઆ બસરીયા (રહ.) કા અલ્લાહ પર
યકીનકા વાકિઆ ૬૨

મઝમૂન

સફા

- ✽ હઝરત શાહ શુજાઅ કિરમાની બાદશાહકી બેટીકા
અલ્લાહ પર ભરોસાકા વાકિઆ ૬૪
- ✽ હાઝન રશીદ બાદશાહકી બીવી જૈબુન્નિસાઅકા
તકવા ૬૫
- ✽ હઝરત આસિમ બિન ઉમર ફારૂક (રદિ.) કી
બીવીકા તકવા ૬૭
- ✽ એક બુળહી ઔરતકા તકવા, બીસ સાલસે કુરઆનકે
સિવા બાત ન કરના ૬૮
- ✽ હઝરત રાબિઆ બસરીયાકે ઈમાનકી તાકત ૭૨
- ✽ દૂસરા બાબ :- ઔરતોંકે દીનકે ખાતિર ઔર
અલ્લાહકી તરફસે આનેવાલી મુસીબતોં પર સબ્ર
કરનેકે વાકિઆત ૭૩
- ✽ ફિરઔનકી બાંદી માશિતાકા દીનકે ખાતિર સબ્ર
કરના ૭૩
- ✽ બીબી માશિતાકે સબ્રકા બદલા દુનિયામેં ૭૫
- ✽ ફિરઔનકી બીવી હઝરત આસિયા (રદિ.) કા
દીનકે ખાતિર સબ્ર કરના ૭૬
- ✽ હઝરત આસિયા (રદિ.) કે સબ્રકા બદલા
જન્નતમેં ૭૭
- ✽ હઝરત જાબિર (રદિ.) કી બીવીકા બચ્ચાકી મૌત
પર સબ્ર કરના ૮૦

મઝમૂન

સફા

- * તીસરા બાબ :- ઔરતોંકે ઈબાદત કરનેકે અજબ વાકિઆત ૮૩
- * હઝરત ફાતિમા ઝોહરા (રદિ.) કા નમાઝ પઞહનેકા વાકિઆ ૮૩
- * હઝરત રાબિઆ બસરીયા (રહ.) કા રાત દિન એક હઝાર રકાત નમાઝ પઞહનેકા વાકિઆ ૮૪
- * સુબેદા ખાતૂન બાદશાહકા અજબ વાકિઆ ૮૮
- * હઝરત રાબિઆ બસરીયા (રહ.) કા અલ્લાહકે નઝદીક દુનિયામેં કિતના ઊંચા મકામ હૈ ઉસકા વાકિઆ ૮૧

દૂસરા હિસ્સા : બચ્ચોંકી તરબિયતકે બારેમેં

- * અંબિયાએ કિરામ (અલૈ.) કા અપની અવલાદોંકી ફિકર કરના, હઝરત ઈબ્રાહીમ (અલૈ.) કી અપને બેટોંકો વસિયત ૮૪
- * હઝરત યાકૂબ (અલૈ.) કી અપને બેટોંકો વસિયત . . ૮૪
- * અપની અવલાદકો દીનદાર બનાનેકે લિયે ત્રીન તરહકી મહેનત ઝરૂરી હૈ ૮૬
- * પહેલી મહેનત : અલ્લાહ તઆલાસે નેક અવલાદકી દુઆ કરના ૮૬

મઝમૂન

સફા

- ✽ હઝરત ઈબ્રાહીમ (અલૈ.) કા અપની અવલાદકે લિયે દુઆ કરના..... ૯૭
- ✽ હઝરત ઝકરિયા (અલૈ.) કા અપની અવલાદકે લિયે દુઆ કરના..... ૯૭
- ✽ હઝરત ઈમરાનકી બીવી (હઝરત ઈસા અલૈ. કી નાની) કી દુઆ અપની અવલાદકે લિયે..... ૯૮
- ✽ કુરઆન મજીદમેં ભી અલ્લાહને મોમિનીનકો દુઆ સિખાઈ હૈ કે વો ભી માંગા કરે..... ૯૯
- ✽ માં-બાપકી દુઆઓંકા અસર ઝરૂર પડતા હૈ..... ૯૯
- ✽ ઈમામ અબૂ હનીફા (રહ.) અપને વાલિદ સાહબકી દુઆઓંકા ફલ હૈ..... ૧૦૦
- ✽ દૂસરી મહેનત :- હઝરત પીરાને પીર શેખ અબ્દુલ કાદિર જીલાની (રહ.) કે વાલિદૈનકા તકવા..... ૧૦૧
- ✽ હઝરત આસિમ બિન ઉમર ફારૂક (રદિ.) કી બીવીકા હરામ રોઝીસે બચના ઔર ઉનકી અવલાદમેં ઉમર બિન અબ્દુલ અઝીઝકા પૈદા હોના..... ૧૦૫
- ✽ ત્રીસરી મહેનત :- પૈદાઈશકે બાદ બચપન હીસે ઉસકી તરબિયત કરના..... ૧૦૬
- ✽ પહેલી તરબિયત :- દૂધ પિલાનેકે વક્ત બચ્ચેકો વુઝૂકે સાથ અલ્લાહકા ઝિક્ર કરતે હુએ દૂધ પિલાના. . ૧૦૬

મઝમૂન

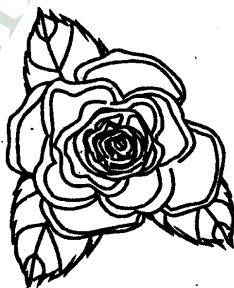
સફા

- ❖ વુઝૂકી હાલતમેં દૂધ પિલાનેકા ફાઈદા ૧૦૭
- ❖ હઝરત ખ્વાજા મુઈનુદ્દીન ચિશતી (રહ.) કા વાકિઆ, ઉનકી માં ઉનકો વુઝૂકી હાલતમેં દૂધ પિલાતી થી ૧૦૭
- ❖ અમીર દોસ્ત મુહંમદખાનકે બેટેકા વાકિઆ, ઉનકી માં ઉનકો વુઝૂકી હાલતમેં દૂધ પિલાતી થી ૧૦૮
- ❖ દૂસરી તરબિયત :- બચ્ચોંકે દિલમેં બચપન હીસે અલ્લાહસે હોનેકા ચકીન જમાના ૧૧૨
- ❖ હઝરત ખ્વાજા કુત્બુદ્દીન બખ્તિયાર કાકી (રહ.) કા અલ્લાહસે લેનેકા વાકિઆ ૧૧૨
- ❖ ત્રીસરી તરબિયત :- બચ્ચોંકો બચપન હીસે સચ બોલનેકી આદત ડાલના ૧૧૫
- ❖ હઝરત શેખ અબ્દુલ કાદિર જીલાની (રહ.) કા ડાકૂકે સામને સચ બોલનેકા વાકિઆ ૧૧૫
- ❖ ચોથી તરબિયત :- બચ્ચોંકો બચપન હીસે તાલીમમેં મશ્ગૂલ રખના ૧૧૭
- ❖ હઝરત ઈમામ બાયઝીદ બુસ્તામી (રહ.) કે તાલીમમેં મશ્ગૂલ રેહનેકા વાકિઆ ૧૧૭
- ❖ હઝરત સુફ્યાન સૌરી (રહ.) કા દીનકે ખાતિર મૌત તક અપની વાલિદાસે ન મિલનેકા વાકિઆ . . ૧૧૮

મઝમૂન

સફા

- * હઝરત મૌલાના મુહમ્મદ ઉમર સાહબ પાલનપુરી (રહ.) કા તાલીમમેં મશ્ગૂલ રેહનેકા વાકિઆ ૧૨૨
- * મૌલાના મુહમ્મદ ઉમર સાહબ પાલનપુરીકી વાલિદાકા ઉનકે બચપનમેં અજીબ તરબિયત કરનેકા વાકિઆ ૧૨૪
- * મૌલાના મુહમ્મદ ઉમર સાહબકી વાલિદાકા અપને બેટેકો બચપનસે આખિરતકી ફિકર દિલાના ૧૨૫
- * બચપનમેં વાલિદાકી તરબિયતકા અજીબ ફાઈદા . . ૧૨૭

તકરીઝ

(પ્રસ્તાવના)

હઝરતે અકદસ મૌલાના મુફતી મુહમ્મદ યહયા સાહબ
દામત બરકાતુલુમ
ઉસ્તાઝે હદીસ વ ફિકહ દારૂલ ઉલૂમ અલ ફઝલ જુહાપુરા
અહમદઆબાદ, ગુજરાત

આજકી ઈસ દુનિયામેં જિસ તેઝીકે સાથ તરક્કિયાત સામને આ રહી હેં ઔર ઈન્સાન મુખ્તલિફ ઉલૂમ વ ફુનૂનસે આશના (જાણકાર) હો રહા હૈ, ઉસી કદર તેઝીકે સાથ ઈન્સાનમેં અખ્લાકિયતકા ફુકદાન (ગિરાવટ) હોતા ચલા જ રહા હૈ. ઝિંદગીકે કિસી શોઅબાકો લે લીજિયે, વહાં માદ્દી એ'તિબારસે બડી હદ તક કામિયાબીકે રોશન ઈમ્કાનાત મિલ જાતે હેં મગર ઈન્સાની વ અખ્લાકી એ'તિબારસે ઝિયાદહતર માયૂસી હી હાથ લગતી હૈ. ઈસ મશીની ઝમાનેમેં લોગ હવાઓમેં ઉડના સીખ ગયે હેં લેકિન જમીનમેં ચલના ભૂલ ગયે. આજકે ઈન્સાનકી પકડ માદ્દી વ પ્રોફેશનલ ઉલૂમ પર તો મઝબૂત હો ગઈ હૈ, મગર વો ઉલૂમ જો ઈન્સાનકો બહેસિયત ઈન્સાન મુતઅદદ ઔસાફસે આરાસ્તા કરતે હેં ઉન પર ઉનકી

ગિરિફત (પકડ) ઢીલી પડ ગઈ છે. જિસકા નતીજા યે હૈ કે ઈન્સાની અકદારકી ધજિજયાં ઉડતી ચલી જાતી હૈં. ઔર શરીફ બા અખ્લાક ઔર ઉમદા ઈન્સાન ખતમ હોતે ચલે જા રહે હૈં.

ઉસકી વજહ જહાં મઆશરામેં ઈન્સાનકો ફિતરતકે ખિલાફ ઉકસાનેવાલે ઝરાએઅકી બોહતાત હૈ, વહાં અહમ સબબ યે હૈ કે જો બચ્ચે મુસ્તકબિલ (ભવિષ્ય) કે મેઅમાર હોતે હૈં ઉનકે બચપનેસે ખેલવાડ કિયા જાતા હૈ. ઔર ઉનકી ઝિંદગી બાતિલકી નઝર કી જાતી હૈ. ખાલી દિલ ઔર ખાલી દિમાગ વાલે બચ્ચાકી બચપનેસે તરબિયત કી જાએ તો યકીનન વો બચ્ચા મુસ્તકબિલમેં કામિયાબ ઈન્સાન બનકર ઉભર સકતા હૈ. નીઝ માહિરે નફસિયાતકે નઝદીક યે બાત મુસલ્લમ (માની હુઈ) હૈ કે બચ્ચાકી તરબિયતમેં દખલ માં કા હૈ, જિસકી ગોદ એક પ્રાયમરી સ્કૂલસે કમકી હૈસિયત નહીં રખતી. યુનાંચે અઝીઝમ મૌલવી અબુલ કલામને માં કી તરબિયતસે મુતઅલ્લિક મુસ્બત ઔર મન્ફી નતાઈજ પર મુશ્તમિલ ચંદ વાકિઆત ઔર અહમ ઈલ્મી બાતેં મોઅતબર કિતાબોંકે હવાલોંસે કિતાબચાકી શકલમેં જમા કી હૈં. જસ્તા જસ્તા (કહીં કહીં) ચંદ મકામાતકા મુતાલઆ કિયા, મુઅલ્લિકકી યે ઈબ્તિદાઈ કાવિશ (મહેનત) કાબિલે તા'રીફ ઔર કદ્રે ગનીમત હૈ. અલ્લાહ તઆલા મૌસૂફકો મઝીદ હિંમત અતા ફરમાવે. ઔર ઈસ કિતાબચાકો મકબૂલે ખાસ વ આમ બનાકર દારૈનમેં કામિયાબીકા ઝરીઆ બનાએ. આમીન યા રબ્બલ આલમીન.

અર્મે મુઅલ્લિફ

(લેખકનું નિવેદન)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

બિસ્મિલ્લા હિરરુમા નિર્દીમ

નહમદુહૂ વ નુસલ્લી અલા રસૂલિહિલ કરીમ

અમ્મા બાદ...

શરીઅતમેં ઔરતોંકે બી વહી હુકૂક હેં જો મરદોંકે હેં. બલ્કે બા'ઝ કામોંમેં મરદોંસે ઝિયાદહ ઔરતોંકા હક હૈ જિસકી વજહસે ઔરતોંમેં દીનકા હોના મરદોંસે ઝિયાદહ ઝરૂરી હૈ, જિસકી બહોત સારી વુજૂહાત હેં.

મરદોંસે ઔરતોંકા હક ઝિયાદહ હૈ

પહેલી વજહ :-

બચ્ચોંકી તરબિયતમેં સબસે પહેલા મદ્રસા માં કી ગોદ હૈ, ઉસીસે બચ્ચા તરબિયત પાતા હૈ, સબસે પહેલે જો સીખતા

હૈ વો માં સે સીખતા હૈ. બાપકી તરબિયતકા ઝમાના અકલ આનેકે બાદ આતા હૈ, લેકિન હોશ સંભાલતે હી બલ્કે બેહોશીકે ઝમાનેમેં ભી માં હી ઉસકી તરબિયત કરતી હૈ, ગોયા ઉસકી તરબિયતકી જગહ માં કી ગોદ હૈ. અગર માં કી ગોદ ઈલ્મ, નેકી, તકવા ઔર સલાહિયતોંસે ભરી હોતી હૈ તો વહી અસર બચ્ચેમેં આએગા. ઔર અગર ખુદા ન ખ્વાસ્તા માં કી ગોદ હી ઈન નેઅમતોંસે ખાલી હૈ તો વો બચ્ચા ભી ખાલી રેહ જાએગા.

કિસી ફારસી શાઈરને કહા કે જબ ઈમારતકી પહેલી ઈંટ હી ટેળહી રખ દી જાએ તો અખીર તક ઈમારત ટેળહી હોતી ચલી જાતી હૈ. શરૂકી ઈંટ અગર સીધી રખ દી જાએ તો અખીર તક ઈમારત સીધી ચલતી હૈ. તો ઉન બચ્ચોંકી તરબિયતકી વજહસે ઔરતોંકા હક મરદોંસે ઝિયાદહ હૈ કે વો દીનદાર બને. ઔર હમ ઉસી હકકો ઝિયાદહ બરબાદ કર રહે હૈં.

દૂસરી વજહ :-

યે હૈ કે બચ્ચોંકા કિસ્સા બાદમેં આતા હૈ. ખૂદ શૌહર ભી ઔરતસે મુતઅસ્સિર હોતા હૈ. ઔરતેં જબ અપને શૌહરકો મનવાના ચાહતી હૈં તો મનવાકર રેહતી હૈં. ચાહે ઝબાનકે દો બોલસે હો યા આંખોંકે દો આંસૂકે કતરોંસે હો. જૈસે હઝરત આસિયા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હાકા વાકિઆ

આગે આ રહ્યા હૈ કે ઉનહોંને અપને જાલિમ શૌહર ફિરઔનકો દો મરતબા દો બોલકે ઝરીઆ સમજા દિયા જિસકી વજહસે અલ્લાહને હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકો કત્લસે બચા દિયા.

ઈસી વજહસે અલ્લાહકે નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમને ફરમાયા કે યે ઔરતોં હૈં તો નાકિસુલ અકલ (અધુરી અકલવાલી) ઉનકી અકલ કમ હૈ મગર બડે બડે કામિલ અકલવાલે (પુરી અકલવાલે) મરદોંકી અકલેં ઉચકકર લે જાતી હૈં. અચ્છે ખાસે અકલમંદ ભી ઉનકે સામને પાગલ બન જાતે હૈં.

ઈસ લિયે ઔરતોંકા દીનદાર બનના ઔર ઔરતોંમેં મરદોંસે ઝિયાદહ દીન હોના ઝરૂરી હૈ. ઈસ લિયે કે અગર વો દીનદાર હોગી તો વો અપની અકલસે, અપની ચાલાકીસે અપને શૌહરકો દીનકી તરફ લાનેકી કોશિશ કરેગી. જૈસે હઝરત ઈકરમા (રદિ.) કી હિદાયતકા ઝરીઆ ઉનકી બીવી બની હૈ કે વો ઉનકો સમજા બુઝાકર હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કી ખિદમતમેં લાઈ ઔર ઈમાનસે માલામાલ કરવા દિયા.

ઔર અગર શૌહર દીનદાર હોગા તો દીનકે કામોમેં અપને શૌહરકી મદદગાર બનેગી. ઔર ઔરતકા સાથ મદકો બહોત આગે બજાતા હૈ. તારીખે અંબિયાસે યે બાત મિલતી હૈ કે જિસ નબીકો ઉનકી બીવીને સાથ દિયા હૈ,

અલ્લાહને ઉનકે દીનકો ખૂબ ફૈલાયા હૈ. ઔર જિસ નબીકો ઉનકી બીવીને સાથ નહી દિયા ઉનકા દીન બહોત કમ ફૈલા હૈ. જૈસે હઝરત નૂહ (અલૈ.) ને સાડે નવસો સાલ તક દીનકી મહેનત કી, લેકિન બીવીકા સાથ ન મિલા તો ઈતની સારી મહેનતકે બાવજૂદ ઉનકી કૌમમેંસે સિર્ફ અસ્સી યા બયાસી લોગ ઈમાન લાએ, ઔર ઉસકે બિલ મુકાબિલ હઝરત ઈબ્રાહીમ (અલૈ.) કો ઉનકી બીવી હઝરત હાજરાને પૂરા સાથ દિયા તો અલ્લાહને ઉનકે દીનકો ખૂબ ફૈલાયા ઔર ઉનકી અવલાદમેં અલ્લાહને હઝારોં નબિયોંકો પૈદા ફરમાયા. ઔર હમારે નબી જનાબ મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમકો ભી અલ્લાહને ઉનહીકી અવલાદ હઝરત ઈસ્માઈલ (અલૈ.) કી અવલાદમેંસે પૈદા ફરમાયા.

ઔર અગર ઔરત બે દીન હોગી તો અપને શૌહરકો બુરાઈકી તરફ લે જાએગી. ઔર અપને શૌહરકો ગુમરાહ કરતી રહેગી. જૈસે બલઅમ બિન બાઉરાકા વાકિઆ આગે આ રહા હૈ, ઉસકી હલાકતકા ઝરીઆ ઉસકી બીવી બની હૈ. બલઅમ બિન બાઉરાકો હઝરત મૂસા (અલૈ.) કે ખિલાફ બદદુઆ કરનેકી હિંમત ન હોતી થી, મગર ઉસકી બીવીકે હિંમત દિલાનેસે ઉસને બદદુઆ કી ઔર હમેશાકે લિયે ગુમરાહ હો ગયા.

ઈસી તરહ હઝરત સાલેહ (અલૈ.) કી ઊંટનીકે કતલકા જો વાકિઆ પેશ આયા આગે તફસીલસે આ રહા હૈ, લેકિન

ઉસ ઊંટનીકે કતલ કરનેવાલોંકો ઉભારને વાલી વો ઔરત ઝાત થી જિસકી વજહસે પૂરી કૌમ હલાક હો ગઈ.

ઈસી તરહ હઝરત યહયા બિન ઝકરિયા (અલૈ.) કે કતલકા જો મઆમલા પેશ આયા આગે તફસીલસે આ રહા હૈ, લેકિન કતલકા હુકમ દેનેવાલી વો ઔરત ઝાત થી જિસકી વજહસે યહયા (અલૈ.) કી શહાદતકા મઆમલા પેશ આયા.

ઈન તીનોં મઆમલાતસે માલૂમ હુવા કે અગર ઔરત બે દીન હોગી તો ખૂદ તો ગુમરાહ હોગી લેકિન હઝારોંકી ગુમરાહીકા ઝરીઆ ભી બનેગી. ઈસી વજહસે ઔરતોંકા મરદોંસે ઝિયાદહ દીનદાર હોના ઝરૂરી હૈ. ઉસસે શૌહર ભી ખૂદ અપની બીવીસે મુતઅસ્સિર હોતા હૈ.

તીસરી વજહ :-

યે હૈ કે દુનિયામેં ઔરતેં મરદોંસે ચાર ગુના ઝિયાદહ હૈ, ઈસ લિયે અગર ઔરતોંમેં દીન આએગા તો દુનિયાકે ચાર હિસ્સા લોગોંમેં દીન આએગા, ઔર અગર સિર્ફ મરદોંમેં દીન આયા ઔર ઔરતેં દીનસે ખાલી હોગી તો યે સમજો કે દુનિયાકે ચાર હિસ્સા લોગોંમેં દીન બાકી હૈ, ઈસ લિયે ઔરતોંકા મરદોંસે ઝિયાદહ દીનદાર હોના ઝરૂરી હૈ. ઔર ઔરતેં મરદોંસે ચાર ગુના ઝિયાદહ હૈં ઉસકી વજહ આગે તફસીલસે આ રહી હૈ.

ઈન સારે વુજૂહાતકી બિના પર બંદાકે દિલમેં ખયાલ આયા કે એક એસી છોટીસી કિતાબ લિખ્ખી જાવે, જિસમેં ઔરતોંકે લિયે તકલીફોં પર સબ્ર કરના ઔર ઔરતોંકી અપને બચ્ચોંકી ઈસ તરહ તરબિયત કરના કે બચ્ચા બડા હોકર અલ્લાહકા વલી બને, યે સારે વાકેઆત જમા હોં તાકે હમારી માં બહેનોંકો ઉન વાકેઆતકો પળહકર અપને આપકો ઔર અપની અવલાદકો દીનદાર બનાનેકી ફિકર પૈદા હો, ઔર યે કોઈ મુશ્કિલ ચીઝ નહી હૈ. ઔરત જબ અપને આપકો દીનદાર બનાતી હૈ ઔર અપની ઝાત પર મહેનત કરકે અલ્લાહસે કરીબ હોતી હૈ તો પૂરી ઉમ્મતકી ઉસ્તાઝ બી બન સકતી હૈ. જૈસે હઝરત આઈશા (રદિ.) કા વાકિઆ આગે આ રહા હૈ. ઈસી તરહ યેહી ઔરત જબ દીનદાર બનાતી હૈ તો બડે બડે અલ્લાહકે વલીકી ઈસ્લાહ કર સકતી હૈ. જૈસે હઝરત રાબિઆ બસરીયાકા વાકિઆ આગે આ રહા હૈ, જિનહોંને દો જુમ્હોંમેં ઈમામ હસન બસરી (રહ.) કી ઈસ્લાહ કર દી. ઈસી તરહ ઈસી ઔરત પર જબ મહેનત હોતી હૈ તો હદીસકી બડી બડી કિતાબેં લિખ સકતી હૈ. જૈસે ઈમામ જાફર સાદિક (રહ.) કી બેટીકા વાકિઆ આગે આ રહા હૈ, જિનકી મહેનતસે તહાવી શરીફ વુજૂદમેં આઈ જો આલિમ કલાસકે આખરી દરજામેં દૌરએ હદીસમેં પળહાઈ જાતી હૈ. બસ અખીરમેં અલ્લાહસે દુઆ કરતા હૂં કે અલ્લાહ તઆલા હમારી માં બહેનોંકો ઔર બીવી-બચ્ચોંકો હઝરત

આઈશા સિદ્દીકા (રદિ.) ઓર હઝરત રાબિઆ બસરીયા
(રહ.) જૈસી ઈલ્મ, અમલ ઓર તકવા વાલી બનાવે.
(આમીન)

અબુલ કલામ પાલનપુરી - વાધજા
ખાદિમે મદ્રસા મદીનતુલ ઈસ્લામ,
મદીના મસ્જિદ, બોટાદ, જિ. ભાવનગર
ગુજરાત, ઈન્ડિયા.

પહેલા હિસ્સા

બીવિયોંકી
તરબિયતકે
બારેમેં

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

--: બિસ્મિલ્લા હિરફમા નિર્દહીમ --:

મરદોંકો અપની બીવી ઔર અવલાદકી તરબિયતકા હુકમ કુઆન શરીફકી રોશનીમેં

અલ્લાહ તઆલાને કુઆન શરીફકે અઠાઈસવેં પારેકી સૂરએ તહરીમકી આયત નંબર છ (૬) મેં ઈમાનવાલોંકો હુકમ ફરમાયા.

યા અય્યુહલ્લઝીન આમનૂ કૂ અન્ફુસકુમ વ અહ્લીકુમ નારા, વફ્દુહન્નાસુ વલ હિજારતુ.

તર્જુમા : અય ઈમાન વાલો ! તુમ અપને આપકો ઔર અપને ઘર વાલોંકો (દોઝખકી) આગસે બચાવો જિસકા ઈંધન આદમી ઔર પત્થર હૈં.

હઝરાતે ફુકહાએ કિરામ ફરમાતે હૈં કે ઈસ આયતસે સાબિત હુવા કે હર શખ્સ પર ફર્જ હૈ કે વો અપની બીવી ઔર અવલાદકો શરીઅતકે ફરાઈઝ ઔર હલાલ ઔર હરામકી તાલીમ દે ઔર ઉસ પર અમલ કરાનેકી કોશિશ કરે.

(મઆરિફુલ કુઆન જિલ્દ ૮ સફા ૫૦૩)

બીવી બચ્ચોંકો જહન્નમકી આગસે બચાનેકા તરીકા

એક રિવાયતમેં હૈ કે જબ યે આયત ઉતરી તો હઝરત ઉમર બિન ખત્તાબ (રદિ.) ને અર્ઝ કિયા યા રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ! અપને આપકો જહન્નમસે બચાનેકી ફિક તો સમઝમેં આ ગઈ (કે હમ ગુનાહસે બચેં ઔર અલ્લાહકે અહકામકી પાબંદી કરેં) મગર અહલો અયાલકો હમ કિસ તરહ જહન્નમસે બચાએં? રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને ફરમાયા કે ઉસકા તરીકા યે હૈ કે અલ્લાહ તઆલાને તુમકો જિન કામોંસે મના ફરમાયા હૈ ઉન કામોંસે ઉન સબકો મના કરો, ઔર જિન કામોંકે કરનેકા હુકમ તુમકો દિયા હૈ તુમ બી અહલો અયાલકો ઉનકો કરનેકા હુકમ કરો, તો યે અમલ ઉનકો જહન્નમકી આગસે બચા સકેગા.

(મઆરિકુલ કુર્આન જિલ્દ ૮ સફા ૫૦૩)

ઈસ લિયે હમારે લિયે ઝરૂરી હૈ કે હમ અપની બીવી બચ્ચોંકી દીનકે લાઈનકી ફિક કરેં. અગર બીવી બચ્ચોંમેં દીન ન હોગા તો યેહી લોગ હમકો દીન પર ચલનેકે લિયે રૂકાવટકા ઝરીઆ બનેંગે.

**કુઆન શરીફમેં ઐસી બીવી
ઔર અવલાદકો ઇન્સાનકા
દુશ્મન બતાયા હૈ જો ઉસકો
દીન પર ચલનેકે લિયે
રુકાવટ બને**

કુઆન શરીફકે ૨૮ પારેકી સૂરએ તગાબુનકી આયત નંબર ૧૪ મેં ઈમાન વાલોંકો હુકમ ફરમાયા હૈ.

યા અય્યુહલ્લઝીન આમનૂ ઈન્ન મિન્ અઝ્વાજિકુમ વ ઔલાદિકુમ અદુવ્વુલ્ લકુમ ફલ્ઝરુહુમ.

તર્જુમા : અય ઈમાન વાલો! તુમહારી બાઝ બીવિયાં ઔર અવલાદ તુમહારે દુશ્મન હૈં, ઉનકે શર (બુરાઈ) સે બચતે રહો.

તિરમિઝી શરીફને હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિ.) સે નકલ કિયા હૈ કે યે આયત ઉન મુસલમાનોંકે બારેમેં નાઝિલ હુઈ હૈ જો મદીનાકી હિજરતકે બાદ મક્કા મુકર્રમામેં ઈસ્લામમેં દાખિલ હુએ ઔર હિજરત કરકે આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમકી ખિદમતમેં હાઝિર હોનેકા ઈરાદા કિયા,

મગર ઉનકે બીવી બચ્ચોંને ઉનકો ન છોડા કે વો હિજરત કરકે ચલે જાવે.

ઔર યે વો ઝમાના થા કે મક્કાસે હિજરત કરના હર મુસલમાન પર ફર્જ થા.

કુર્આન શરીફમેં બીવી બચ્ચોંકો દુશ્મન ઈસ લિયે કહા હૈ કે ઉસસે બડા દુશ્મન ઈન્સાનકા કૌન હો સકતા હૈ જો ઉસકો હમેશા હમેશાકે અઝાબ ઔર જહન્નમકી આગમેં મુખ્તલા કરે.

હઝરત અતા બિન રિબાહ (રહ.) કી રિવાયત હૈ કે યે આયત હઝરત ઔસ બિન માલિક અશજઈકે બારેમેં નાઝિલ હુઈ હૈ જિનકા વાકિઆ યે થા કે યે મદીનામેં મૌજૂદ થે ઔર જબ કિસી ગઝવહ, જિહાદ (અલ્લાહકે રાસ્તે) મેં જાનેકા મૌકા આતા તો જિહાદમેં જાનેકા ઈરાદા કરતે થે મગર ઉનકે બીવી બચ્ચે ફરિયાદ કરને લગતે કે હમેં કિસ પર છોડકર જાતે હો? ઔર યે ઉનકી ફરિયાદસે મુતઅસ્સિર હોકર રૂક જાતે થે.

ઈન દોનોં રિવાયાતમેં કોઈ ટકરાવ નહી, દોનોં હી આયતકે ઉતરનેકા સબબ હો સકતે હૈં, ક્યૂંકે અલ્લાહકા ફર્જ ચાહે હિજરત હો યા જિહાદ હો, જો બીવી ઔર અવલાદ ફર્જકી અદાયગીમેં રૂકાવટ બને વો ઉસકે દુશ્મન હૈં.

(મઆરિફુલ કુર્આન જિલ્દ ૮ સફા ૪૬૯)

મરદોંકો અપની બીવી ઔર અવલાદકી તરબિયતકા હુકમ હદીસ શરીફકી રોશનીમેં

હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમને ઈરશાદ ફરમાયા હૈ કે બેશક તુમ સબકે સબ નિગેહબાન હો. ઔર તુમ સબ અપની રઈય્યતકે બારેમેં સવાલ કિયે જાઓગે. પસ બાદશાહ લોગોં પર નિગેહબાન હૈ વો અપની રઈય્યતકે બારેમેં સવાલ કિયા જાએગા, ઔર મર્દ અપને ઘરવાલોં પર નિગેહબાન હૈ ઔર ઉસસે ઉનકે બારેમેં સવાલ કિયા જાએગા, ઔર ઔરત અપને શૌહરકે ઘર ઔર અવલાદ પર નિગેહબાન હૈ વો ઉનકે બારેમેં સવાલ કી જાએગી. ઔર ગુલામ અપને માલિકકે માલ પર નિગેહબાન હૈ ઉસસે ઉસકે બારેમેં સવાલ કિયા જાએગા, પસ તુમ સબ નિગેહબાન હો ઔર તુમ સબસે અપની રઈય્યતકે બારેમેં સવાબ કિયા જાએગા.

મુસલમાનોંકી મૌજૂદા પસ્તીકા વાહિદ ઈલાજ, સફા ૧૨
(બહવાલા બુખારી શરીફ ઔર મુસ્લિમ શરીફ)

ઈસ હદીસ શરીફસે ભી માલૂમ હુવા કે મરદોંકો અપની બીવી ઔર અવલાદકી તરબિયત યાની દીનકી લાઈનકી ફિક કરના ઝરૂરી હૈ, વરના કલ મરનેકે બાદ અલ્લાહકો ઉસકે બારેમેં જવાબ દેના પડેગા.

**મરદોંકા અપની બીવિયોંકી
તરબિયતકા હુકમ નબિયોંકી
સીરતકી રોશનીમેં**

**હઝરત ઐયૂબ (અલૈ.) કા અપની
બીવીકો શિર્કકે અલ્હામ કેહનેસે
મના કરના**

ઈમામ અહમદ (રહ.)ને કિતાબુઝઝુહદ (મુસ્નદે અહમદ) મેં હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિ.) સે એક રિવાયત નકલ કી હૈ જિસકા ખુલાસા યે હૈ કે,

હઝરત ઐયૂબ અલૈહિસ્સલામકી બીમારીકે ઝમાનેમેં એક બાર શૈતાન આપકી બીવીકે પાસ ડૉક્ટરકી શકલમેં આયા. નેક બીવીને ઈલાજ કરનેકી ગુઝારિશ કી, ઉસ પર ઉસને આમાદગી ઝાહિર કી (યા'ની તૈયાર હો ગયા) ઔર ઉસકે લિયે યે શર્ત રખ્ખી કે અગર તુમહારે શૌહર સિહહત પા લેં (અચ્છે હો જાવેં) તો તુમ મેરા ઈસ તરહ શુક્રિયા અદા કરના કે આપને મેરે શૌહરકો શિક્ષા ઈનાયત કી (યાની ઠીક કર દિયા) મેરે ઈલાજકા યેહી નઝરાના (કિંમત) હૈ. નેક બીવીને વાદા કર લિયા ઔર

ઉસકા ઝિક હઝરત ઐયૂબ (અલૈ.) સે ક્રિયા, હઝરત ઐયૂબ (અલૈ.) કો ઉસસે બહોત સખ્ત દુઃખ હુવા. ફરમાયા કે વો શૈતાન થા જો ઐસે શિકકે કલિમાત તુમસે કહેલવાના ચાહતા થા ઔર તુમને વાદા ભી કર લિયા. તુમહારી ગફલત યહાં તક પહોંચ ચુકી હૈ. ફિર આપ બેકાબૂ હો ગયે ઔર કસમ ખા લી કે જબ મૈં સિહહત પા લૂંગા (તન્દુરુસ્ત હો જાઉંગા) તો તુમકો સો (૧૦૦) કોડે મારૂંગા.

બહરહાલ અલ્લાહ તઆલાને જબ હઝરત ઐયૂબ (અલૈ.) કો શિકા દી તો હઝરત ઐયૂબ (અલૈ.) કો એક ખાસ તરીકેસે ઉસ કસમકો પૂરા કરનેકા હુકમ ફરમાયા ઔર ઈરશાદ ફરમાયા કે આપ અપની કસમ ન તોડ દેં, બલ્કે સો (૧૦૦) તિન્કોંકા એક ગઢા બનાઓ ઔર ઉસસે અપની બીવીકો એક મરતબા મારેં બસ કસમ પૂરી હો જાએગી. ચુનાંચે હઝરત ઐયૂબ (અલૈ.) ને ઐસા હી ક્રિયા ઔર અપની કસમકો પૂરા ક્રિયા. (હિદાયતકે ચિરાગ જિલ્દ ૨ સફા ૮૧)

**આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કી
અપની દો ઔરતોંકો એક નાબીના
(અંધે) સહાબીસે પરદા કરનેકા
હુકમ કરના**

એક મરતબા આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કે સાથ

હઝરત ઉમ્મે સલમા ઔર હઝરત મયમૂના (રદિ.) બૈઠી હુઈ થી ઔર અચાનક હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને ઉમ્મે મકતૂમ નાબીના (અંધે) સહાબી (રદિ.) આ ગયે, તો હઝરત ઉમ્મે સલમા (રદિ.) ફરમાતી હૈં કે આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને હમ દોનોંકો હુકમ દિયા કે ઉનસે પરદા કર દો. હઝરત ઉમ્મે સલમા (રદિ.) ને અર્જ કિયા યા રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ! વો તો નાબીના (અંધે) હૈં, ન હમં દેખ સકતે હૈં ન હમં પહેચાનતે હૈં, હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને ફરમાયા કે તુમ તો નાબીના (અંધી) નહી હો? તુમ તો ઉનકો દેખ રહી હો, યાની પરદા કરો.

(મઆરિફુલ કુર્આન જિલ્દ ૬ સફા ૩૮૮)

ફાઈદા : ઈન દોનોં વાકિઆતસે માલૂમ હુવા કે નબિયોંને ભી અપની બીવીકી તરબિયત કી હૈ. હઝરત ઐયૂબ (અલૈ.) ને અપની બીવીકો શિર્ક કે અલ્ફાઝ કેહનેસે મના તો કિયા લેકિન ગુસ્સે ભી હો ગયે, આજ હમારી ઔરતેં કિતને કામ ઐસે કરતી હૈં જિસસે ઉનકા ઈમાન ભી ચલા જાતા હૈ જિસકી વજહસે નિકાહ ભી ટૂટ જાતા હૈ ઔર ઉસકે બાદ અવલાદ ભી હરામ પૈદા હોતી હૈ, લેકિન હમં ઉસકી કોઈ ફિક નહીં, હાલાંકે યે શૌહરકી ઝિમ્મેદારી હૈ. ઈસી તરહ હમારે નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને અપની બીવિયોંકો ફૌરન પરદા કરનેકા હુકમ ફરમાયા, હાલાંકે વો સહાબી અંધે થે. ઔર આજ હમારી હાલત યે હૈ કે હમ

અપની ઔરતોંકો દૂસરે લોગોંકે સામને બના સજાકર લે જાતે હેં તાકે લોગ યૂં કહેં કે કેસી અચ્છી બીવી લાયા હૈ, ફિર હમ ઉન ઔરતોંકો દૂસરે લોગોંકી તરફ દેખનેસે કેસે મના કર સકતે હેં, હકીકતમેં કુસૂર હમ મરદોંકા હૈ કે હમ ઉનકો બિગાડતે હેં ઔર ઉનકો કિસી ગુનાહસે રોકતે ભી નહી. મોહલ્લાકે દોસ્તોંકો બુલા બુલાકર અપને ઘરમેં જમા કરતે હેં ઔર ફિર ચાય બનાનેકે લિયે હુકમ દેતે હેં ઔર ફિર હમારી બીવી ઉન આનેવાલે સારે ગૈર મહરમ મરદોંકો ચાય દેનેકે લિયે ઉનકે સામને આકર ખિદમત કરતી હૈ. જિસકી વજહસે ઉન લોગોંકી નિગાહ હમારી બીવી પર ઔર હમારી બીવીકી નિગાહ ઉન મરદોં પર પડતી હૈ, જિસકો શરીઅતકે હુકમકે મુતાબિક વો આંખકા ઝિના સમજા જાતા હૈ લેકિન હમેં ઉસકી કોઈ પરવા ભી નહી હોતી, હમારે નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કે વાકિઆસે હમકો ઈબરત લેની ચાહિયે કે હમારે નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને અપની પાક બીવિયોંકો અંધે સહાબીસે ભી પરદા કરનેકા હુકમ ફરમાયા, હાલાંકે વો સહાબી ઉનકો દેખ ભી નહીં સકતે થે.

સહાબા (રદિ.) કા અપની બીવિયોંકી તરબિયત કરના

હઝરત અબૂબક્ર સિદ્દીક (રદિ.) કા અપની બીવીકો નમાઝકી હાલતમેં ઈધર ઉધર ઝુકને પર ડાંટના

હઝરત આઈશા (રદિ.) કી વાલિદા હઝરત ઉમ્મે રુમાન ફરમાતી હૈં કે મૈં એક મરતબા નમાઝ પઞહ રહી થી. નમાઝમેં ઈધર ઉધર ઝુકને લગી. હઝરત અબૂબક્ર સિદ્દીક (રદિ.) ને દેખ લિયા તો મુઝે ઈસ ઝોરસે ડાંટા કે મૈં ડરકી વજહસે નમાઝ તોડનેકે કરીબ હો ગઈ. ફિર ઈરશાદ ફરમાયા કે મૈંને હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ સે સુના હૈ કે જબ કોઈ શખ્સ નમાઝમેં ખડા હો તો અપને તમામ બદનકો બિલકુલ સુકૂનસે રખ્ખે યહૂદકી તરહ હિલે નહી, બદનકે તમામ આ'ઝાકા નમાઝમેં બિલકુલ સુકૂનસે રેહના નમાઝકે પૂરા હોનેકા જુઝ્વ હૈ.

(ફઝાઈલે નમાઝ બહવાલા તિરમિઝી શરીફ)

હઝરત ઉમર (રદિ.) કા અપની બીવીકો મુશ્ક તોલનેસે ઈન્કાર કરના

હઝરત ઉમર (રદિ.) કી ખિદમતમેં એક મરતબા બહરૈનસે મુશ્ક આયા. હઝરત ઉમર (રદિ.) ને ફરમાયા કે કોઈ હૈ જો ઈસકો તોલકર મુસલમાનોમેં તકસીમ કર દે? આપકી બીવી હઝરત આતિકા (રદિ.) ને અર્જ કિયા મૈં તોલ દૂંગી. આપને સુનકર સુકૂત ફરમાયા, યુપ રહે. થોડી દેરકે બાદ ફિર યેહી ફરમાયા કે કોઈ હૈ જો ઈસકો તોલકર તકસીમ કર દે? આપકી બીબીને ફિર યેહી ફરમાયા, મગર આપ ફિરસે યુપ રહે, તીસરી મરતબા આપને ફરમાયા કે મુઝે યે પસંદ નહી કે તૂ ઈસકો અપને હાથસે તરાઝૂકે પલડેમેં રખ્ખે ઔર ફિર ઈન હાથોંકો અપને બદન પર ફેરે ઔર ઈતની મિકદારકી ઝિયાદતી મુઝે હાસિલ હો. યે એહતિયાતકા કમાલ હૈ ઔર અપને આપકો તોહમતકી જગહસે બચાના હૈ, વરના જો ભી તોલેગા ઉસકે હાથકો તો મુશ્ક લગેગા હી, લેકિન ફિર ભી હઝરત ઉમર (રદિ.) ને અપની બીવીકે લિયે ઈસકો ગવારા ન ફરમાયા.

(હિકાયાતે સહાબા)

હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન મસઊદ (રદિ.) કા અપની બીવીકો શિર્કસે બચાના ઔર મંતર પણહા હુવા ધાગા કાટ દેના

હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન મસઊદ (રદિ.) કી બીવી હઝરત ઝૈનબ (રદિ.) ફરમાતી હૈં કે હઝરત અબ્દુલ્લાહ જબ ઝરત પૂરી કરકે ઘર વાપસ આતે ઔર દરવાઝે પર પહોંચતે તો ખુંખારતે ઔર થૂંકતે, તાકે ઐસા ન હો કે વો અચાનક અંદર આ જાએ ઔર હમૈં કિસી ના મુનાસિબ હાલતમેં દેખ લેં. ચુનાંચે વો એક દિન આએ ઔર ઉનહોંને ખુંખારા, ઉસ વક્ત મેરે પાસ બૂળહી ઔરત થી જો બુતકા મંતર પળહકર મુઝ પર દમ કરતી થી, મૈંને ઉસે પલંગકે નીચે છુપા દિયા.

હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન મસઊદ (રદિ.) અંદર આકર મેરે પાસ બૈઠ ગયે. ઉનકો મેરી ગરદનમેં એક ધાગા (દોરા) નઝર આયા. ઉનહોંને કહા કે યે ધાગા કેસા હૈ? મૈંને કહા ઉસ પર મંતર પળહકર કિસીને દિયા હૈ. ઉનહોંને ધાગા પકડકર કાટ દિયા ઔર ફરમાયા, અબ્દુલ્લાહકે ઘરવાલોંકો શિર્કકી કોઈ ઝરત નહી, મૈંને હુઝૂર સલ્લલ્લાહ

અલૈહિ વ સલ્લમ કો યે ફરમાતે હુએ સુના હૈ કે મંતર, તા'વીજ ઔર ગંડા યે સબ શિર્ક હૈ. (બશર્તે કે ઈન ચીઝોંકો હી ખૂદ અસર કરનેવાલી સમજે) મૈંને ઉનસે કહા કે આપ યે કેસે કેહ રહે હૈં? મેરી આંખ દુઃખને આ ગઈ થી મૈં ફુલાં યહૂદીકે પાસ જાયા કરતી થી, વો દમ ક્રિયા કરતા થા, જબ ભી વો દમ કરતા મેરી આંખ સહીહ સલામત હો જાતી, હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન મસઊદ (રદિ.) ને ફરમાયા યે સબ કુછ શૈતાનકી તરફસે થા. શૈતાન તુમહારી આંખ પર હાથસે કોચા મારતા થા (જિસસે આંખ દુખને લગ જાતી થી) જબ વો યહૂદી દમ કરતા તો વો અપના હાથ પીછે હટા લેતા (જિસસે આંખ સહીહ હો જાતી) તુમહેં યે કાફી થા કે ઉસ મૌકા પર યે દુઆ પઘડ લેતી જો રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ પઘડા કરતે થે.

ઈઝ્હબિલ બઅસ રબ્બન્નાસ ઈશિકે વ અન્તશશાફી લા શિફાઅ ઈલ્લા શિફાઉક શિફાઉન લા યુગાદિરુ સકમા.

(હયાતુસ્સહાબા જિલ્દ ૩, સફા ૨૪, બહવાલા તફસીર ઈબ્ને કસીર જિલ્દ ૨, સફા ૪૮૪)

ફાઈદા : ઈન ત્રીનોં વાકિઆતસે માલૂમ હુવા કે સહાબ-એ કિરામ (રદિ.) ને ભી અપની ઔરતોંકી તરબિયત કી હૈ. જૈસે હઝરત અબૂબક (રદિ.) ને અપની બીવીકો સિર્ફ નમાઝમેં ઈધર ઉધર ઝુકને પર ડાંટા, ઉસકે બર ખિલાફ આજ હમારા હાલ યે હૈ કે હમારી ઔરતેં નમાઝ ભી નહીં પઘડતી

લેકિન કભી હમ ઉફ ભી નહીં કેહતે, ઘર પર આનેકે બાદ કભી હમ પૂછતે ભી નહીં કે તૂને નમાઝ પળહ લી, યા નહીં? જબ હમારા હાલ યહાં તક પહોંચ ચુકા હૈ તો ફિર હમારી ઔરતોંકી નમાઝકી સિહહતકી હમ ક્યા ફિક કરેંગે કે હમારી ઔરતેં નમાઝ પળહતી હૈં લેકિન સહીહ પળહતી હૈં યા ગલત, ઉસકી ફિક તો દૂરકી બાત હૈ. ઔર વહાં સહાબએ કિરામકા યે હાલ થા કે નમાઝમેં ઈધર ઉધર ઝુકને પર ભી ડાંટા કરતે થે. ઈસ વાકિઆસે હમકો ઈબરત લેની ચાહિયે કે હમ ભી હમારી ઔરતોંકી નમાઝકી ઔર ઈસી તરહ દૂસરે અહકામકી ફિક કરેં કે વો અલ્લાહકે હુકમકો પૂરા કરતી હૈં યા નહી, ઔર કરતી હૈં તો સહીહ કરતી હૈં યા ગલત, યે જિમ્મેદારી શૌહરકી હૈ. અપની બીવીકો ઝરૂરતકે મસાઈલ સિખાના ઔર ખૂદકો ન આતા હો તો ખૂદ પેહલે કિસી મોઅતબર આલિમસે સીખે ફિર અપની ઔરતોંકો સિખાવે. અલ્લાહકે ઘરમેં બહાના નહી ચલેગા કે હમકો નહી આતા થા. સહાબએ કિરામ ભી આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ સે સીખતે થે ફિર અપની ઔરતોંકો સિખાતે થે. યે સિર્ફ નમાઝકી જિમ્મેદારી નહી હૈ, બલકે પૂરે દીનકી જિમ્મેદારી હૈ. ઈસી તરહ ગુનાહકે કામોંસે બચાના યે ભી હમારી જિમ્મેદારી હૈ, જૈસે હઝરત ઉમર (રદિ.) ને અપની બીવી હઝરત આતિકા (રદિ.) કો સિર્ફ શુબહવાલી ચીઝસે મના કિયા, હાલાંકે કોઈ બડે ગુનાહકી બાત નહી થી. ઈસી તરહ

હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન મસઊદ (રદિ.) ને અપની બીવીકો ફૌરન પૂછા કે તેરે ગલેમેં યે ક્યા હૈ? ઈસ લિયે કે ગરદનમેં ઉસને ધાગા પહેના થા. ઔરતને જબ અપને તજુર્બાકી બાત બતાઈ કે તુમ સમજતે હો કે યે ઉસસે કુછ નહી હોતા મુઝકો તો ઈસીસે અચ્છા હોતા હૈ, તો ફૌરન હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન મસઊદને ઉનકે ઝહનકો સાફ કર દિયા કે યે શૈતાનકા ધોકા હૈ. જૈસે હઝરત ઐયૂબ અલૈહિસ્સલામકે વાકિઆમેં આયા કે ઉનહોંને અપની બીવીકો સમજાયા કે વો તો શૈતાન થા જો તુમકો હલાક કરને આયા થા. ઈસી તરહ હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન મસઊદ (રદિ.) ને ભી અપની બીવીકા ઝહન સાફ કર દિયા કે યે તો શૈતાન કરતા હૈ ઔર તુમકો તો અલ્લાહકે નબી સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્વમ વાલા અમલ કરના ચાહિયે થા. ઔર હુઝૂર સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્વમ વાલી દુઆ ભી અપની બીવીકો બતા દી. ઉસકે બર ખિલાફ આજ હમારી ઔરતેં તા'વીઝ ધાગામેં ઈતની ઉસ્તાઝ હો ગઈ હૈં કે કુછ ભી હો તો સબસે પેહલે તા'વીઝ ઔર ઉસી પર પૂરા ભરોસા (યકીન) કર લેતી હૈં ઔર અલ્લાહકી ઝાતકો ભૂલ જાતી હૈં. ઔર બાઝ મરતબા ઐસે જુમલે ઝબાનસે કેહ દેતી હૈં જિસસે ઈમાન ભી જાતા રહેતા હૈ ઔર નિકાહ ભી ટૂટ જાતા હૈ, ઔર હમ ઉનકે સાથ પૂરી ઝિંદગી બીવી સમજકર ફાઈદા ઉઠાતે હૈં. હાલાંકે વો સારાકા સારા ઝિનામેં ગિના જાતા હૈ, ઔર જિતની અવલાદ ઉસ દરમિયાનમેં પૈદા હોતી

હૈ વો સારીકી સારી હરામ અવલાદ પૈદા હોતી હૈ, ઈસ લિયે હમ મરદોં કે લિયે બહોત ઝરૂરી હૈ કે હમ અપની ઔરતોંકા બહોત ખયાલ રખ્ખેં ઔર ઉસકે રાત દિનકે કામોંકી નિગરાની રખ્ખેં કે કહીં ઉસસે શિર્ક યા કુફ્રવાલા કામ ન હો જાએ. જૈસે હઝરત અબ્દુલ્લાહ (રદિ.) ને ફૌરન ઉસકે ગરદનકા ધાગા કાટ દિયા ઔર શિર્ક વાલે કામસે બચા દિયા. ઈસી વજહસે નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને સબસે ઝિયાદહ તવજજોહ ઔરતોંકી તરફ દી હૈ, હતાકે ઐન વફાતકે વક્ત જો આખરી કલિમા હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કા થા વો યેહી થા.

ઔરતોંકે બારેમેં નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કી વસિયત

ઈસી વજહસે નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને સબસે ઝિયાદહ તવજજોહ ઔરતોંકી તરફ દી હૈ. હતાકે વફાતકે વક્ત જો આખરી કલિમા હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કી ઝબાને મુબારકસે નિકલા હૈ વો યે થા કે, ઈતફૂલ્લાહ ફીન્નિસાઈ, અય લોગો! ઔરતોંકે બારેમેં અલ્લાહસે ડરો, યે અમાનતે હૈ જો તુમહારે સુપુર્દ કી ગઈ હૈ. ઐસા ન હો કે તુમ

અમાનતમેં ખયાનત કરો ઔર કિયામતકે દિન તુમસે સવાલ કિયા જાવે, યાની ઔરતોંકી ફિકર કરો, ઉનકી તરબિયત તબાહ ન હો જાએ ઔર ઉનકા દીન બરબાદ ન હો જાએ ઔર દુનિયા ભી ખરાબ ન હો જાએ. જિસ ઝાતે મુકદ્દસને ખૂદ ઔરતોંકે બારેમેં ઈતની તવજજોહ કી તો ઉસકી ઉમ્મતકા ભી ફર્જ હૈ કે વો ઔરતોંકી તરફ તવજજોહ કરે. અલ્લાહ હમેં ઔર પૂરી ઉમ્મતકો અપને બીવી બચ્ચોંકી દીનકી લાઈનકી તરબિયત કરનેકી ખૂબ તૌફીક અતા ફરમાવે. આમીન

ઔરતેં દુનિયામેં મરદોંસે ચાર ગુના ઝિયાદહ હૈં

ઔરતેં મરદોંસે દુનિયામેં ચાર ગુના ઝિયાદહ હૈં. ઉસકી દલીલ યે હૈ કે અલ્લાહ તઆલાને કુર્આન શરીફમેં મરદકો હુકમ દિયા હૈ કે તુમ નિકાહ કર સકતે હો દોસે, તીનસે, ચાર સે.

તો એક મરદકો અલ્લાહને શરીઅતકે હુકમકે મુતાબિક ચાર ચાર ઔરતોંસે નિકાહ કરનેકી ઈજાઝત દી હૈ, તો માલૂમ હુવા કે અલ્લાહને દુનિયામેં ઈતની ઔરતેં બનાઈ હોગી તબ હી તો અલ્લાહને મરદોંકો ઈજ્તિયાર દિયા હોગા.

ઔર અલ્લાહકા હુકમ દેના સહીહ કબ હોગા જબ દુનિયામેં ચાર ગુના ઔરતેં હોં. જૈસે એક પ્લેટમેં ૨૦ બીસ લડુ હોં ઔર એક આદમી પાંચ આદમિયોંકો કહેતા હૈ કે તુમ

પાંચોં આદમી ઉસ પ્લેટમેંસે ચાર ચાર લડુ ખા સકતે હો, તો ઉસ આદમીકા યે કહેના સહીહ કબ હોગા જબકે ઉસ પ્લેટમેં ૨૦ લડુ હોં.

ઈસી તરહ અલ્લાહને ભી ઈખ્તિયારકા હુકમ દિયા હૈ કે તુમ ચાર તક નિકાહ કર સકતે હો. તો માલૂમ હુવા કે દુનિયામેં અલ્લાહને ચાર ગુના ઔરતેં પૈદા કી હેં.

ઈસ લિયે મરદોંસે ઝિયાદહ ઔરતોંમેં દીનકી ઝિયાદહ ઝરૂરત હૈ. ઈસ લિયે કે મરદોંમેં અગર દીન આયા તો બહોત કમ લોગોંમેં દીન આયા, ઔર ઔરતોંમેં દીન આએગા તો દુનિયાકે ચાર હિસ્સા લોગોંમેં દીન આએગા. (શર્હે મુસ્લિમ શરીફ)

ઔરત ઘરકી બાદશાહન હૈ કે ઘરકા સારા કામકાજ ઔરત હી કરતી હૈ. ઔર ઔરતમેં અલ્લાહને સલાહિયત રખ્ખી હૈ અપને મરદોંકો ફુસ્લાનેકી.

ઔરત અગર અપને શૌહરકો મનાના ચાહે તો ઝબાનકે દો બોલસે, યા આંખોંકે દો આંસૂસે મના સકતી હૈ.

**હઝરત આસિયા (રદિ.) કા અપને
શૌહર ફિરઔનકો દો મરતબા
દો બોલકે ઝરીઆ સમઝા દેના**

પહેલી મરતબા :-

જિસ વક્ત હઝરત મૂસા (અલૈ.) કી વાલિદાને

હઝરત મૂસાકો સંદૂક (પેટી) મેં ડાલકર દરિયામેં રવાના કિયા થા ઔર વો સંદૂક ફિર ફિરઔનકે દરબારમેં આયા ઔર ખોલા તો દેખા કે ગુલાબ જેસા બચ્ચા હૈ. ફિરઔન ઔર ઉસકે સાથિયોંને કહા કે કિસી બની ઈસરાઈલકી ઔરતને ડરકે મારે દરિયામેં ફેંક દિયા હોગા. મુઝે તો યેહી મૂસા લગતા હૈ, ફિરઔનને કહા ઉસકો ઝબહ કર દો. ઉસ વક્ત હઝરત આસિયા (રદિ.) ને કહા કે એક બચ્ચાસે તુમહારી હુકૂમત પર ક્યા અસર પડેગા ઔર ઉસ બચ્ચાકો હમ અપના બેટા બના લેંગે. (હિદાયતકે ચિરાગ સ. ૪૦૮)

દૂસરી મરતબા :-

જિસ વક્ત હઝરત મૂસા (અલૈ.) થોડે બડે હુએ ઔર ફિરઔનકે દરબારમેં લાએ ગયે ઉસ વક્ત ફિરઔનને હઝરત મૂસા (અલૈ.) કો અપની ગોદમેં બિઠાયા તો હઝરત મૂસા (અલૈ.) ને ઉસકી દાઢી પકડકર ઝોરસે ખીંચા જિસકી વજહસે ઉસકો યકીન હો ગયા કે બસ યેહી મૂસા હૈ, જલ્લાદકો હુકમ દિયા કે ઉસકો જલ્દીસે કતલ કર દો. ઉસ વક્ત ભી હઝરત આસિયા (રદિ.) ને અપને દો બોલકો ઈસ્તે'માલ કરકે ફિરઔન જેસે ઝાલિમ બાદશાહકો સમઝા દિયા કે તુમકો તો હર બચ્ચા મૂસા હી દિખતા હૈ. યે તો નાદાન બચ્ચા હૈ, અગર આપકો ભરોસા ન આવે તો આપ ઈસ બચ્ચાકે સામને એક મોતી રખ્ખો, દૂસરી તરફ આગકા અંગારા રખ્ખો, અગર યે બચ્ચા સમઝદાર હોગા તો મોતીકો

पकड़ लेगा वरना अंगाराको पकड़ेगा, फिरऔनने फिर औसा ही किया. उजरत मूसा (अलै.) मोती ही को लेने लगे लेकिन उजरत जिब्रईल (अलै.) ने उनके हाथको उठाकर अंगारा पर रख दिया जिसकी वजहसे फिरऔन समझ गया के ये बय्या नादान है, और नादानीकी वजहसे उसने ये अमल किया है, तो उस वक्त भी उजरत आसिया (रहि.) जैसी औरतने अपने दो बोलसे अपने जालिम बादशाह शौहरको समझा दिया. (हिदायतके चिराग, भाग स. ४११)

झाँझा : धन दो वाकिआतसे मालूम हुवा के औरतमें अल्लाहने अपने मर्दको समझानेकी अजब सलाहियत रखी है, इस लिये अगर ये औरत दीनदार बनेगी तो हर काममें अपने घरवालोंको समझा समझाकर दीनकी तरफ ले जायेगी, जैसे उजरत ईकरमा (रहि.) को उनकी बीवी समझाकर आप सल्लल्लाहु अलैहि व सल्लमकी जिदमतमें लाई और ईमानसे मालामाल इरमाया, उसके घर जिलाई अगर येही औरत बे-दीन होगी तो झूठ तो गुमराह होगी लेकिन अपने घरवालोंको गुमराहीका जरीआ बनेगी. अपने घरवालोंकी गुनाह करने पर तैयार करेगी. जैसे आज कल हमारे घरोंमें शादियोंके वक्त होता है के वो हमको गुनाहोंके काम पर मजबूर कर देती हैं, और हम उनको पूरा करनेके लिये उस गुनाहको कर भी देते हैं, जिसकी वजहसे दुनिया आभिरतमें बरबादी उठानी पड़ती है, बड़े बड़े अल्लाह

વાલે અપની ઔરતકી વજહસે ગુમરાહ હુએ હૈં.

બની ઈસરાઈલકે એક બહોત બડે આલિમકી ગુમરાહીકા ઝરીઆ ઉનકી બીવી બની હૈ

કુરઆન શરીફકે પારા નવ (૯) મેં સૂરએ અઅરાફકી આયત નંબર (૧૭૫) સે લેકર (૧૭૭) તક બની ઈસરાઈલકે એક બહોત બડે આલિમકે (જો ઈલ્મ વ મા'રિફતકે આ'લા મેઅયાર પર હોનેકે બાવજૂદ) ગુમરાહ હો જાનેકા વાકિઆ ઉસકે અસ્બાબકે સાથ સાથ બયાન કિયા ગયા હૈ.

કુરઆન શરીફમેં ઉસ શખ્સકા નામ ઝિક નહી હૈ લેકિન અઈમ્મએ તફસીર, સહાબા ઔર તાબેઈનસે ઉસકે બારેમેં મુખ્તલિફ રિવાયતેં વારિદ હુઈ હૈં જિસમેં ઝિયાદહ મશહૂર ઔર જમહૂરકે નઝદીક કાબિલે એ'તિમાદ રિવાયત વો હૈ જો હઝરત ઈબ્ને મર્દવૈહસે હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન અબ્બાસસે નકલ કી હૈ કે ઉસ શખ્સકા નામ બલઅમ બિન બાઉરા થા. યે મુલ્કે શામમેં બૈતુલ મુકદ્દસકે કરીબ કનઆનકા રેહનેવાલા થા. એક રિવાયતમેં હૈ કે વો બની ઈસરાઈલમેંસે થા. અલ્લાહકી બા'ઝ કિતાબોંકા ઈલ્મ ઉસકો હાસિલ થા. જૈસાકે કુરઆન શરીફમેં જો ઉસકી સિફતમેં અલ્લાહી

આતૈનાહુ આયાતિના ફરમાયા હૈ ઉસસે ઈલ્મકી તરફ
ઈશારા હૈ. (મઆરિફુલ કુરઆન ભાગ-૪ સ. ૧૧૯)

બલઅમ બિન બાઉરાકે ગુમરાહ હોનેકા વાકિઆ

જબ ફિરઔન પાનીમેં ડૂબા ઔર અલ્લાહને મિસરકો
ફતહ કર દિયા, ઉસકે બાદ હઝરત મૂસા (અલૈ.) ઔર બની
ઈસરાઈલકો કૌમે જબ્બારીનસે જિહાદ કરનેકા હુકમ મિલા.
ઔર કૌમે જબ્બારીનને દેખા કે હઝરત મૂસા (અલૈ.) તન્નામ
બની ઈસરાઈલકા લશ્કર લેકર પહોંચ ગયે, ઔર ઉનકે
મુકાબિલ ફિરઔનકી કૌમકા પાનીમેં ડૂબ જાના ઉનકો
પેહલેસે માલૂમ હો ચુકા થા, તો ઉનકો ફિકર હુઈ ઔર જમા
હોકર બલઅમ બિન બાઉરાકે પાસ આએ ઔર કહા કે મૂસા
(અલૈ.) સખ્ત આદમી હૈં ઔર ઉનકે સાથ બહોતસા લશ્કર
હૈ ઔર વો ઈસ લિયે આએ હૈં કે હમકો હમારે મુલ્કસે
નિકાલેં. આપ અલ્લાહ તઆલાસે દુઆ કરેં કે ઉનકો હમારે
મુકાબલાસે વાપસ કર દે. વજહ યે થી કે બલઅમ બિન
બાઉરાકો ઈસ્મે આ'ઝમ માલૂમ થા. ઉસકે ઝરીઆસે જો ભી
અલ્લાહસે દુઆ કરતા થા વો કબૂલ હોતી થી. બલઅમ બિન
બાઉરાને કહા કે અફસોસ હૈ તુમ કૈસી બાત કેહતે હો, વો

તો અલ્લાહકે નબી હૈં ઉનકે સાથ અલ્લાહકે ફરિશ્તે હૈં. મૈં ઉનકે ખિલાફ બદદુઆ કેસે કર સકતા હૂં હાલાંકે ઉનકા મકામ જો અલ્લાહકે નઝદીક હૈ વો ભી મૈં જાનતા હૂં. અગર મૈં એસા કરુંગા તો મેરા દીન દુનિયા દોનોં બરબાદ હો જાએગા. ઉન લોગોંને બેહદ ઈસરાર કિયા તો ઉસ પર બલઅમ બિન બાઉરાને કહા કે અચ્છા મૈં અપને રબસે ઈસ મામલામેં માલૂમ કર લૂં કે એસી દુઆ કરનેકી ઈજાઝત હૈ યા નહી? ઉસને અપને મામૂલકે મુતાબિક માલૂમ કરનેકે લિયે ઈસ્તિખારા યા કોઈ અમલ કિયા. ખ્વાબમેં ઉસકો બતલા દિયા ગયા કે હરગિઝ એસા ન કરે. ઉસને કૌમકો બતલા દિયા કે મુઝે બદદુઆ કરનેસે મના કર દિયા ગયા હૈ. ઉસ વક્ત કૌમે જબ્બારીનને બલઅમ બિન બાઉરાકો કોઈ બડા હદિયા પેશ કિયા, જો દર હકીકત રિશવત થી. ઉસને હદિયા કબૂલ કર લિયા. તો ફિર ઉસકે લોગ ઉસકે પીછે પડ ગયે કે આપ ઝરૂર યે કામ કર દો. લેકિન ઉસકી હિંમત ન હોતી થી. બાઝ રિવાયાતમેં હૈ કે ઉસકી બીવીને મશ્વરા દિયાકે યે રિશવત કબૂલ કર લો ઔર ઉનકા કામ કર દો. ઉસ વક્ત બીવીકી રઝાજોઈ ઔર માલકી મોહબ્બતને ઉસકો અંધા કર દિયા થા. ઉસને મૂસા (અલૈ.) ઔર બની ઈસરાઈલકે ખિલાફ બદદુઆ કરના શુરૂ કી. ઉસ વક્ત અલ્લાહકી કુદરતકા અજીબ કરિશ્મા યે ઝાહિર હુવા કે વો જો કલિમાત બદદુઆકે હઝરત મૂસા (અલૈ.) ઔર ઉનકી કૌમકે લિયે કેહના ચાહતા થા,

ઉસકી ઝબાનસે વો અલ્ફાઝ બદદુઆકે ખૂદ અપની કૌમે જબ્બારીનકે લિયે નિકલે. વો કૌમ ચિલ્લા ઉઠી કે તુમ તો હમારે લિયે બદદુઆ કર રહે હો. બલઅમ બિન બાઉરાને જવાબ દિયા કે મેરી ઝબાન ઉસકે ખિલાફ મેરે ઈજ્તિયારસે બાહિર હૈ. મેરી ઝબાન ઉસકે ખિલાફ પર કાદિર નહી. નતીજા યે હુવા કે કૌમ પર ભી તબાહી ઉતરી ઔર બલઅમ બિન બાઉરાકો યે સજા મિલી કે ઉસકી ઝબાન (કુત્તેકી તરહ) ઉસકે સીને પર લટક ગઈ (ઔર બરબાદ હો ગયા દુનિયા આખિરતમેં) તો ઈસ વાકિઆસે માલૂમ હુવા કે બલઅમ બિન બાઉરાકો બદદુઆ કરનેકી હિંમત ન હુઈ થી, લેકિન બીવીકા સાથ મિલા ઔર બીવીને સમજા દિયા તો ઉસકી બાત માનકર અપને આપકો ગુમરાહ કર દિયા.

(મઆરિફુલ કુરઆન ભાગ ૪, સફા ૧૧૮)

ફાઈદા : ઈસી તરહ જબ ઔરત બિગડતી હૈ તો અપને શૌહરકી ગુમરાહીકા ઝરીઆ તો બનતી હૈ, લેકિન પૂરીકી પૂરી કૌમકી તબાહીકા ઝરીઆ ભી બનતી હૈ. જૈસે હઝરત સાલેહ (અલૈ.) કે ઝમાનેમેં ઉનકી પૂરી કૌમ કુછ લોગોંકો છોડકર સારીકી સારી કૌમ બરબાદ હો ગઈ. ઔર બરબાદ હોનેકી વજહ ઊંટનીકો કતલ કર દેના થા. ઔર ઊંટનીકો કતલ કરનેવાલી ઔર કતલ કરનેવાલોંકો ઉભારનેવાલી વો ઔરત ઝાત હી થી, જિસકો અલ્લાહને હુસ્નો-જમાલ ઔર માલ-દૌલત અતા ફરમાઈ થી.

હઝરત સાલેહ (અલૈ.) કી ગિંટનીકે કતલકા ઝરીઆ ભી દો ઔરતેં બની હૈં

કુરઆન શરીફકે આઠવેં પારેમેં સૂરએ અઅરાફકી આયત નંબર ૮૩ મેં અલ્લાહ તઆલાને હઝરત સાલેહ (અલૈ.) ઔર ઉનકી કૌમ (કૌમે સમૂદ) કા કિસ્સા ઝિક્ક ફરમાયા હૈ. જબ કૌમે સમૂદ હઝરત સાલેહ (અલૈ.) કી તબલીગસે ઉક્તા ગઈ તો ઉસ કૌમકે બડે લગોંને કૌમકી મૌજૂદગીમેં યે મુતાલબા કિયા કે અય સાલેહ! અગર તૂ વાકઈ ખુદાકા રસૂલ હૈ તો સામને વાલે પહાડમેંસે એક ઐસી ગિંટની ઝાહિર કર, જો ગાભન હો ઔર પૈદા હોતે હી વો બચ્ચા ભી દે દે. હઝરત સાલેહ (અલૈ.) ને દુઆ કી તો અલ્લાહને એક ગિંટની પહાડમેંસે પૈદા કી જિસને પૈદા હોતે હી બચ્ચા જના. હઝરત સાલેહ (અલૈ.) ને કૌમકે તમામ લોગોંકો તખ્લીફ કી કે દેખો યે ગિંટની અલ્લાહને તુમહારી તલબ પર ભેજી હૈ. ઔર અલ્લાહકા ફૈસલા યે હૈ કે પાનીકી બારી મુર્કર હો. એક દિન ઈસ ગિંટનીકા હોગા દૂસરા દિન કૌમકા ઔર ઉનકે જાનવરોંકા, ઔર ખબરદાર! ઈસ ગિંટનીકો કોઈ તકલીફ ન પહોંચે. અગર ઈસકો કોઈ તકલીફ પહોંચી તો ફિર સમજ લો કે તુમહારી હલાકત યકીની હૈ. કૌમને ઈસ

હૈરતનાક મોઅજિઝાકો દેખકર અગરચે ઈમાન કબૂલ ન કિયા લેકિન દિલોંમેં ઈકરારકી વજહસે ઈસકો તકલીફ દેનેકી હિંમત નહીં કી. મગર કૌમકે દિલોંમેં આહિસ્તા આહિસ્તા યે બાત ખટકને લગી ઔર આપસમેં સલાહ મશવરા હોને લગા કે ઈસ ઊંટનીકા ખાતિમા કર દિયા જાવે તો યે કુંવેસે પાની બારીકા કિસ્સા ભી ખતમ હો જાવે. ક્યૂંકે એક પૂરા દિન હમારે લિયે ઔર હમારે જાનવરોંકે લિયે કાફી નહી હોતા થા. યે બાતેં અગરચે હોતી રહેતી થી, લેકિન કિસીકો ઉસકે કતલ કરનેકી હિંમત ન હોતી થી. ક્યૂંકે ઉસકા મોઅજિઝા હોના સાબિત હો ચુકા થા. આખિરકાર ઉસ ઊંટનીકે કતલકા ઝરીઆ દો ઔરતેં બની. ઊંટનીકો તો સારી જમાઅતને કતલ કિયા થા. ઈસ લિયે કે કતલકી નિસ્ખત તો સારી જમાઅતકી તરફ કી ગઈ હૈ કે ઈસ કામમેં સબકા હાથ થા, લેકિન ઈમામ અબૂ જઅફર (રદિ.) ઔર દૂસરે ઉલમાએ તફસીરને ઉસકે કતલકા સબબ યે બતાયા હૈ કે એક ઔરત થી જિસકા નામ અનીઝા થા. બુઘિયા કાફિરહ થી. સાલેહ (અલૈ.) સે ઉસકો દુશ્મની થી. ઉસકી ખૂબસૂરત લડકિયાં થી, ઉસકો માલ દોલત ભી હાસિલ થા. ઉસકા શૌહર જવાબ બિન અમ્ર કૌમે સમૂદકે માલદારોંમેંસે થા. ઔર એક દૂસરી ઔરત જિસકા નામ સાદેકા બિન્તે મહિયા થા જો હસબ નસબ, માલ જમાલ વાલી થી. ઔર યે એક મોમિન મદદકી બીવી થી ઔર શૌહરકો છોડે હુએ થી. ઈન દો ઔરતોંને

કૌમકે દો બદકાર આદમિયોંકો ઉભારા. અનીઝા ઔરતને તો કિદાર નામી બદબખ્ત આદમીસે કહા કે અગર તૂ ગિંટનીકો કતલ કર દે તો મેરી જો ભી લડકી યાહે ઉસકે બદલેમેં હાસિલ કર સકતા હૈ. ઔર સાદેકા બિન્તે મહિયાને મસ્દઅ બિન મહરજ નામીસે કહા કે અગર તૂ ગિંટનીકો કતલ કર દે તો મેં તેરી હો જાઉંગી. યુનાંચે ઈસ હસીન ખૂબસૂરતકી બાત પર દોનોં તૈયાર હો ગયે. ઔર રાતકી અંધેરીમેં ઉસ ગિંટનીકો કતલ કર દિયા. તો ઈસ વાકિઆસે માલૂમ હુવા કે હઝરત સાલેહ (અલૈ.) કી ગિંટનીકે કતલકા ઝરીઆ દો ઔરતેં બની હૈં. જિસકી વજહસે અલ્લાહકા અઝાબ આયા ઔર સારીકી સારી કૌમ બરબાદ હો ગઈ.

(હિદાયતકે ચિરાગ ભાગ નં. ૧, સફા ૧૩૮, તફસીર ઈબ્ને કસીર ભાગ ૨ સફા ૮૫)

ફાઈદા : ઈસ તરહ જબ ઔરત બિગડતી હૈ તો અપની ખ્વાહિશકો પૂરા કરનેકે લિયે તરહ તરહકી કોશિશેં કરતી હૈ. ઔર ઉસ કોશિશમેં રૂકાવટ બનને વાલોંકો ખતમ કરનેકી ફિકર કરતી હૈ તાકે મેરી ખ્વાહિશમેં કોઈ રૂકાવટ ન બને. જૈસે હઝરત યહયા (અલૈ.) કે ઝમાનેમેં એક બાદશાહકા નિકાહ સહીહ નહી હુવા થા, લેકિન ઔરતકો અપની ખ્વાહિશ પૂરી કરની થી તો હઝરત યહયા (અલૈ.) કો હી કતલ કરવા દિયા તાકે કોઈ નાજાઈઝકા ફતવા હી ન દેવે, ક્યૂંકે ઉનહોંને મના કિયા થા.

હઝરત યહયા (અલૈ.) કી શહાદત ઔર કતલકા મરીઆ ભી એક ઔરત બની હૈ

હઝરત યહયા (અલૈ.) કી દઅવત વ તબ્લીગકે નતીજેમેં આમ તૌર પર બની ઈસરાઈલકે દિલ મુસખ્ખર (તાબે') હોતે જા રહે થે. ઔર જહાં ભી ઉનકા વઅઝ હોતા હઝારોં ઈન્સાન પરવાનાવાર જમા હો જાતે થે. ઉનકે ઉસ દૌરમેં અરજન યહૂદિયાકા બાદશાહ હીરોદેસ નિહાયત બદકાર ઔર ઝાલિમ કિસમકા થા. ઉસકો હઝરત યહયા (અલૈ.) કી યે કબૂલિયત સખ્ત નાપસંદ આ રહી થી. ઉસકો યે ભી અંદેશા પૈદા હો ગયા થા કે કહીં મુલ્કકી યે બાદશાહત હઝરત યહયા (અલૈ.) કી જાનિબ મુન્તકિલ ન હો જાવે. ઉસી ઝમાનેમેં ઉસકે એક સોતીલે ભાઈકા ઈન્તેકાલ હો ગયા. ઉસકી બીવી બેહદ હસીન જમીલ ખૂબસૂરત થી. યે ઉસ પર આશિક હો ગયા ઔર ઉસસે નિકાહ કર લિયા. ચૂંકે યે નિકાહ ઈસરાઈલી મઝહબકે કાનૂનકે મુતાબિક સહીહ નહી થા. કાનૂનકે ખિલાફ થા. ઈસ લિયે હઝરત યહયા (અલૈ.) ને ઉસકો સાફ સાફ ઈસ હરકતસે બચનેકી તલકીન કી ઔર અલ્લાહકે અઝાબસે ડરાયા. હીરોદેસ બાદશાહકી મહેબૂબાને યે સુના તો ગમો-ગુસ્સાસે પાગલ હો ગઈ ઔર

હીરોદેસ બાદશાહકો તૈયાર ક્રિયા કે વો કિસી તરહ હઝરત યહયા (અલૈ.) કો કતલ કર દે. હીરોદેસ અગરચે ખૂદ ભી ચાહતા થા મગર હઝરત યહયા (અલૈ.) કી અવામમેં બાઝે લોગોંમેં મકબૂલિયત બહોત થી. ઈસ લિયે હિંમત ન કરતા થા. બાદશાહકી મહેબૂબા મૌકાકી તલાશમેં થી. આખિર સાલગિરહ (જન્મ દિવસ) કે જશનમેં ઉસને યે મૌકા પા લિયા. જશનકે દરબારમેં ઉસકી બેટીને ખૂબ રક્સ (નાચ) ક્રિયા જિસ પર ખૂશ હોકર હીરોદેસને કહા, માંગ ક્યા માંગતી હૈ? બેટીને અપની બુરી માંસે પૂછા ક્યા માંગૂં? માં ને કહા હઝરત યહયા (અલૈ.) કા સર માંગ લે, યુનાંચે ઉસને હીરોદેસકે આગે હાથ જોડકર અર્જ ક્રિયા મુઝે હઝરત યહયા (અલૈ.) કા સર એક થાલમેં રખવાકર અભી દે દિયા જાવે. હીરોદેસ યે સુનકર ગમગીન હુવા મગર મહેબૂબાકી બેટીકા તકાઝા રદ ન કર સકા ઔર હઝરત યહયા (અલૈ.) કા સર મંગવાયા ઔર એક થાલીમેં રખવાકર રકકાસા (નાચનેવાલી) કે નઝર કર દિયા.

(હિદાયતકે ચિરાગ, ભાગ ૨ સફા ૧૪૮)

ફાઈદા : ઈન તીનોં વાકિઆતસે માલૂમ હુવા કે ઔરત ઝાત ઐસી હૈ કે જબ વોહ બિગડતી હૈ તો દૂસરોંકે ભી ગુમરાહ હોનેકા ઝરીઆ બનતી હૈ. જૈસે પેહલે ઔર તીસરે વાકિઆસે માલૂમ હુવા કે બલઅમ બિન બાઉરા બહોત બડા અલ્લાહકા વલી થા, લેકિન બીવીકો રિશ્વત લેના સમઝમેં આ ગયા. તો

ઉસને અપને શૌહરકો સમજાકર બદદુઆ કરનેકે લિયે તૈયાર
 કર દિયા, ઈસી તરહ હીરોદેસ બાદશાહકી બીવીકો માલૂમ
 હો ગયા કે હઝરત યહયા (અલૈ.) ને શરીઅતકે હુકમકે
 મુતાબિક હમ દોનોંકો શાદી કરનેસે મના કિયા હૈ ઔર વો
 હમારે દરમિયાન આડ બનતે હૈં. તો ઉસને દુશ્મનીમેં મૌકા
 પાકર અપની બચ્ચીકે ઝરીઆસે હઝરત યહયા (અલૈ.) કા
 સર મંગવાયા. ઈસી તરહ દૂસરે વાકિઆસે માલૂમ હુવા કે
 ઉસ માલદાર ઔરતકે જાનવર બહોત થે. ઔર પાનીકી બારી
 એક દિનકે બાદ આતી થી જિસકી વજહસે ઉનકે જાનવરોંકો
 તકલીફ હોતી થી, તો ઉસને દૂસરે લોગોંકો અપને હુસ્નો જમાલ
 વાલી બચ્ચિયોંકા લાલચ દેકર હઝરત સાલેહ (અલૈ.) કી
 ઊંટનીકો કતલ કરવા દિયા. ઈસ લિયે હમ અપની ઔરતોંકી
 ઔર બચ્ચોંકી ખૂબ તરબિયત કર લેં તાકે જિંદગીકે કિસી મૌકા
 પર ભી હમારે ઘરવાલે હમકો બુરાઈકી તરફ ન લે જાવેં, બલ્કે
 મુસીબતકે વક્ત સબરકી હિંમત દિલાવેં, ઔર યે ઉસ વક્ત
 હોગા જબકે હમ હમારે હુઝૂર સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્વમ વાલી
 તાલીમકો જિંદા કરેંગે. ઔરતોંમેં અલ્લાહને બહોત બડી
 ઈસ્તે'દાદ (લાયકાત) રખ્ખી હૈ. સબરકી લાઈનસે, ઈલ્મકી
 લાઈનસે, તકવા ઔર તવક્કુલકી લાઈનસે, હતાકે નબીકો
 તસલ્લી દેનેવાલી ભી એક ઔરત હી ઝાત થી, જિસને હમારે
 નબી સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્વમ કો સબસે પેહલે વહીકે ઉતરનેકે
 વક્ત તસલ્લી દી થી.

હઝરત ખદીજા (રદિ.) કા હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કો તસલ્લી દેના

હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ જબ ગારે હિરામેં થે ઔર સબસે પેહલી જબ વહી આઈ ઉસ વક્ત હઝરત જિબ્રઈલ (અલૈ.) અપની શકલમેં ઝાહિર હુએ. ઔર આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કા ઉસ વક્ત યે દેખના ઈસ શાનસે થા કે ઉનકે ૬૭ સો બાજૂ (પર) થે. મશરિકસે મગરિબ ઔર શિમાલસે જુનૂબ તક જિતની ફિઝા હૈ સબ ઉનકે બદનસે ઘિરી હુઈ હૈ. ઈતના બડા કહો કામત (ડેલડોલ) કે સર આસમાન પર હૈ, પૈર જમીન પર હૈ. મોંઢે જુનૂબસે શિમાલમેં, છાતી ઔર સીના મશરિક ઔર મગરિબમેં હૈ. ગોયા પૂરી ફિઝા હઝરત જિબ્રઈલકે બદનસે ભરી હુઈ હૈ, ચેહરા સૂરજકી તરહ ચમક રહા હૈ. એક તાજ ભી ઉનકે સર પર રખ્યા હૈ જો સૂરજસે ઝિયાદહ રોશન હૈ, તો યે ઈતની હસીન જમીલ શકલ, મગર ઈતની બડી દેખકર એક દફા તો આપ ગભરા ગયે. ઔર આપકે ઉપર હયબત ઔર લરઝા તારી હુવા. ક્યૂંકે યે પહેલા મૌકા થા કે ફરિશ્તાકો ઈસ તરહસે દેખા. આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ઘભરાકર ઘર તશરીફ લાએ ઔર હઝરત ખદીજા (રદિ.) સે ફરમાયા ઝમ્મિલૂની ઝમ્મિલૂની મુઝે કમ્બલ ઓળહાઓ,

મુઝે કમ્બલ ઓળહાઓ. મુઝે ડર હૈ કે અબ મૈં ઝિંદા નહી રહૂંગા મેરી જાન નિકલ જાએગી. હઝરત ખદીજા (રદિ.) ને કહા ક્યા વાકિઆ હુવા? આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમને ઉપરવાલા પૂરા વાકિઆ બયાન ફરમાયા તો હઝરત ખદીજા (રદિ.) ને તસલ્લી દી ઔર ફરમાયા ખુદાકી કસમ! અલ્લાહ આપકો કભી ઝાએઅ (હલાક) નહી કરેગા, સિલા રહમી, ગરીબોંકી મદદ ઔર મેહમાન નવાઝી આપ કરતે હૈં. મિસ્કીનોંકો આપ પનાહ દેતે હૈં. સારી દુનિયાકી ખૈર ખ્વાહીમેં લગે હુએ હૈં. અપને બંદોંકો અલ્લાહ ઝાએઅ નહી કિયા કરતે. આપ બિલકુલ ન ગભરાએં આપકી જાન નહી જા સકતી, તો યે ઝબાનસે તસલ્લી દી, ઔર અમલ યે કિયા કે હાથ પકડકર વરકા બિન નવફલકે પાસ લે ગઈ. યે અરબકે લોગોંમેં બહોત બૂળહે ઔર નસરાની (ઈસાઈ) મઝહબકે થે, ઈસ લિયે ઈન્જીલ ઔર તમામ આસમાની કિતાબેં લિખ્યા ભી કરતે થે. ઔર ઉનકો યે કિતાબેં યાદ થી. આસ્માની કિતાબોંકે બહોત બડે આલિમ થે, ઉનકે સામને પૂરા વાકિઆ બયાન ફરમાયા. ઉનહોંને ફરમાયા કે ખૂશખબરી હાસિલ કરો. યે વો ફરિશ્તા હૈ જો મૂસા (અલૈ.) કે પાસ વહી (ખુદાકા પયગામ) લેકર આતા થા. ઔર દૂસરે પયગમ્બરોંકે પાસ આતા થા. ખુદાને તુમકો ઈસ ઉમ્મતકા પયગમ્બર બનાયા હૈ. જિસકી ખબર સુનનેમેં આ રહી થી વો તુમ હી માલૂમ હોતે હો. ઈસ લિયે તુમ મત ઘભરાવો. યે તો તુમહારે લિયે ખૂશખબરી હૈ. ઈસ

વાકિઆસે માલૂમ હુવા કે એસા કઠિન મઆમલા જો નબી સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્વમ કો પેશ આયા. ઉસમેં તસલ્વી દેનેવાલી એક ઔરત હઝરત ખદીજા (રદિ.), ખડી હુઈ હમારે ઝમાનેકી કોઈ ઔરત હોતી વો ગભરાકે કેહતી ખુદા જાને અબ ક્યા હોગા. જલ્દીસે કમ્બલ ઓળહાઓ, ઔર એક વાવેલા શુરૂ હો જાતા, લેકિન હઝરત ખદીજા (રદિ.) ને ઉસ ઝાતે અકદસકો તસલ્વી દી જો પૂરે આલમકે સરદર બનનેવાલે થે. દિલકો થામનેકી કોશિશ કી, ઝબાનસે, અમલસે.

(ખુત્બાતે હકીમુલ ઈસ્લામ ભાગ ૪, સફા ૪૪૮.)

હઝરત આઈશા (રદિ.) પૂરી ઉમ્મતકી ઉસ્તાઝ હૈં

હઝરત અબ્દુલ્લા બિન અબ્બાસ (રદિ.) બડે જલીલુલ કદ્ર સહાબી હૈં. ઉમ્મતમેં સબસે બડે મુફ્સિરે કુરઆન (કુરઆનકી તફ્સીર કરનેવાલે) હૈં, લેકિન હઝરત આઈશા (રદિ.) કે શાગિર્દ હૈં. ઈલ્મ ઝિયાદહ તર ઉનહીસે સીખા હૈ, ફતવાકી ઝરૂરત હોતી થી તો હઝરત આઈશાસે ફતવા લેતે થે. તો હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ સારી ઉમ્મતકે ઉસ્તાઝ હૈં ઔર ઉનકી ઉસ્તાઝ હઝરત આઈશા (રદિ.) હૈં. ગોયા હઝરત આઈશા (રદિ.) ઈલ્મ ઔર કમાલાતમેં પૂરી ઉમ્મતકી ઉસ્તાઝ હૈં. બાલ સહાબા (રદિ.) હઝરત આઈશા (રદિ.) સે કહા

કરતે થે કે અય આલે અબૂબક્ર યે પેહલી બરકત નહી તુમહારી, તુમહારી તો ઈતની બરકતે હૈં કે ઉમ્મત એહસાનસે તુમહારે સામને સર નહી ઉઠા સકતી, ઈસ લિયે કે હઝરત આઈશાકે સવાલાત કરનેસે હઝારોં મસ્અલે ખુલે હૈં. બડી ઝહીન થીં. નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ સે ઐસે સવાલાત કરતી થી કે દૂસરોંકી હિંમત નહી હોતી થી. ઔર જવાબમેં આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ઉલૂમ ઈરશાદ ફરમાતે. યે સારી ઉમ્મત પર એહસાન થા. અગર વો સવાલ ન કરતી તો ઈલ્મ ન આતા. (ખુત્બાતે હકીમુલ ઈસ્લામ ભાગ ૪ સફાજ ૪૩)

હઝરત આઈશા (રદિ.) કે બારેમેં

હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કા

ઈરશાદ

હઝરત આઈશા સિદ્દીકા (રદિ.) જો નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમકી પાક બીવી હૈં. ઉનકે બારેમેં હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમને ઈરશાદ ફરમાયા કે મેરી વહીકા આધા ઈલ્મ મેરે સારે સહાબાસે હાસિલ કરો. ઔર આધા ઈલ્મ સિર્ફ અકેલી હઝરત આઈશા (રદિ.) સે હાસિલ કરો. ગોયા હઝરત આઈશા સિદ્દીકા (રદિ.) ઈતની ઝબરદસ્ત આલેમા હૈં. ગોયા નબુવ્વતકા આધા ઈલ્મ હઝરત આઈશા (રદિ.) કે

પાસ હૈ. ઔર આધા ઈલ્મ સારે સહાબાકે પાસ હૈ.

(ભાગ ૪, સફા ૪૩૮)

હઝરત આઈશા સિદ્દીકા (રદિ.) એક ઔરત હી તો હૈ લેકિન ઔરતકો અલ્લાહને વો મરતબા દિયા કે હઝાર હઝાર સહાબા એક તરફ, ઔર એક ઔરત એક તરફ, ઈસસે માલૂમ હુવા કે ઔરત જબ તરક્કી કરને પર આતી હૈ તો ઈતની તરક્કી કર જાતી હૈ કે બહોતસે મર્દ ભી પીછે રેહ જાતે હૈં. ઔરતોંકી તરક્કીમેં કોઈ રૂકાવટ નહી હૈ. અગર હમારે દિલમેં યે આતા હૈ કે વો તો સહાબી ઔરત થી. ઔર આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમકી બીવી થી ઈસ લિયે ઈલ્મમેં વો આગે બળહ ગઈ. એસા નહી હૈ, બલ્કે દુનિયાકી કોઈ ભી ઔરત જબ અપની જાત પર મેહનત કરતી હૈ તો અલ્લાહ ઉસકો મરદોંસે ભી આગે બળહા દેતે હૈં. ઔર બહોત સારે મરદોંકી ઉસ્તાઝ બન સકતી હૈ. જૈસે ઈમામ જાફર સાદિક (રદિ.) કી બેટી જિસને તહાવી શરીફ લિખ્ખી હૈ સારે ઉલમા ઔર મોહદ્દિસીનકી ઉસ્તાઝ હૈ.

ઈમામ અબૂ જાફર સાદિક (રદિ.)

કી બેટી સારે ઉલમા ઔર

મોહદ્દિસીનકી ઉસ્તાઝ હૈં

ઈમામ અબૂ જાફર સાદિક (રદિ.) જો મશહૂર ઔર

મઅરૂફ હૈં. જિનકી કિતાબ તહાવી શરીફ જો હદીસ શરીફકી કિતાબ હૈ. મદારિસમેં પળહાઈ જાતી હૈ. યે એક ઔરતકા તુફેલ હૈ. ઈમામ તહાવી (રહ.) કી બેટીને હદીસકી કિતાબેં લિખ્ખી હૈં. બાપ યાની ઈમામ અબૂ જાફર સાદિક (રહ.) હદીસ ઔર હદીસકે મતલબ બયાન કરતે થે. ઔર ઉનકી બેટી લિખતી થી. ઈસી તરહ યે કિતાબ મુરતબ હો ગઈ. ગોયા જિતને ઉલમા ઔર મુહદ્દિસ ગુઝરે હૈં યે સબ ઈમામ અબૂ જાફર સાદિકકી બેટીકે શાગિર્દ ઔર એહસાનમંદ હૈં. યે ભી એક ઔરત તો થી. ઈસ લિયે કોઈ વજહ નહી હૈ કે ઈમામ તહાવી (રહ.) કી બેટી તો મોહદ્દિસ બન સકે, હમારી બહૂ બેટી ન બન સકે, વહી ઔરતોંકી નસલ હૈ. વહી ઈમાન હૈ, વહી દીન હૈ, વહી ઈલ્મ આજ ભી મૌજૂદ હૈ. ફિક ઔર બેફિકીકા ફર્ક હૈ. ઈન લોગોંને તવજજેહ કી, ધ્યાન દિયા તો ઔરતેં ભી એસી બની કે બડે બડે ઉલમા ભી ઉનકે શાગિર્દ બન ગયે. આજ હમને ફિકર નહી કી તો હમારી ઔરતોંમેં કમાલ પૈદા નહી હુવા. હાલાંકે સલાહિયતેં (લાયકાત) મૌજૂદ હૈં.

(ખુતબાતે હકીમુલ ઈસ્લામ, ભાગ ૪ સફા ૪૩૮)

ફાઈદા : ઈન દો વાકિઆતસે માલૂમ હુવા કે ઔરતોંમેં અલ્લાહને બહોત બડી સલાહિયત રખ્ખી હૈ, લેકિન આજ હમ હમારી ઔરતોં પર બિલકુલ મેહનત નહી

કરતે. હમ તો યૂં સમજતે હૈં કે ઉસ ઔરતકો ક્યા આવે
 ઉસકી તો અકલ ભી આધી હૈ, હાલાંકે ઈન દો વાકિઆતસે
 માલૂમ હુવા કે આધી અકલ વાલી ઔરત પર ભી જબ મેહનત
 હોતી હૈ તો વો ભી પૂરી અકલ વાલે મરદોંસે આગે બજહ
 જાતી હૈ, ઈસી વજહસે હમ ઝિયાદહ મેહનત ન કર સકેં તો
 કમ સે કમ દીનકી ઝરૂરી ઔર મોટી મોટી બાતેં તો હમ સિખા
 સકતે હૈં. ઔર દીનકા ઝરૂરી ઈલમ હાસિલ કરના તો મદ
 ઔર ઔરત દોનોં પર ફર્જ હૈ ઔર ઔરતોંકી ઝિમ્મેદારી
 અલ્લાહને મરદોં પર રખ્ખી હૈ. ઈસી વજહસે દઅવત
 તબ્લીગકી મેહનતમેં યે નસીહત કી જાતી હૈ. કે રોઝાના
 અપને ઘરમેં ફજાઈલે આમાલકી તાલીમ કરેં તાકે હમારી
 ઔરતોંમેં અમલકા શોક પૈદા હો. ઔર જબ અમલકા શૌક
 પેદા હોગા તો ફિર અમલકે સહીહ કરનેકી ફિકર ભી પૈદા
 હોગી. જબ હમ ઈસ તરહકી મેહનત કરેંગે તો હમારી ઔરતેં
 ભી બડેસે બડે મરતબેકો હાસિલ કર લેગી ઈન્શા અલ્લાહ.
 ઔર યે કોઈ મુશ્કિલ નહીં હૈ, દુનિયામેં ઐસી ઔરતેં ભી
 ગુઝરી હૈં જિનકા કોઈ શૌહર નહીં થા ઔર માં બાપકી ભી
 કોઈ સોહબત નહીં મિલી, મગર દિલમેં અલ્લાહકા ડર ઔર
 અલ્લાહકા યકીન થા તો ઐસી ઔરત બડે સે બડે અલ્લાહકે
 વલીકી ઈસ્લાહકા ઝરીઆ બની હૈ જિનકા નામ હઝરત
 રાબિઆ બસરીયા હૈ.

હઝરત રાબિઆ બસરીયાઠા

**ઈમામ હસન બસરીકી
દો જુમ્લોંમેં ઈસ્લાહ કરના**

હઝરત હસન બસરી (રહ.) તાબઈ હૈંં ઔર સૂફિયાકે ઈમામ હૈંં. ઔર સિલસિલએ ચિશ્તિયાકે અકાબિર ઔલિયામેંસે હૈંં. ઉનકે વાકિઆતમેં લિખ્ખા હૈંં કે હઝરત રાબિઆ ઉનકે મકાન પર આઈ, કોઈ મસ્અલા પૂછના થા યા કોઈ બાત કરની થી. માલૂમ હુવા હઝરત હસન બસરી (રહ.) મકાન પર નહીં હૈંં. પૂછા કહાં ગયે હૈંં? માલૂમ હુવા કે દરિયાકે કિનારે પર ગયે હૈંં ઔર ઉનકી આદત યે હૈંં કે અપના ઝિક્ર યા ઈબાદત કરનેકે લિયે દરિયાકે કિનારે પર જાતે હૈંં. યે ભી વહી પહોંચ ગઈ, વહાં જાકર અજીબ માજરા દેખા કે હસન બસરી (રહ.) ને પાનીકે ઉપર મુસલ્લા બિછા રખ્ખા હૈંં ઔર ઉસકે ઉપર નમાઝ પઞહ રહે હૈંં. ન મુસલ્લા ડુબતા હૈંં ન તર યા'ની ભીના હોતા હૈંં, ગોયા કરામત ઝાહિર હુઈ. રાબિઆ બસરીયા (રહ.) કો યે ચીઝ નાગવાર ગુઝરી ઔર ઉસે અચ્છા ન સમઝા. ક્યૂંકે યે અબ્દિયત ઔર બંદગીકી શાનકે ખિલાફ હૈંં. બંદગીકે ખિલાફકા માઅના યે હૈંં કે બડેસે બડા બુરુર્ગ લોગોંમેં મિલા જુલા રહે, કોઈ અલગ મકામ પૈદા કરના યે એક કિસમકા દાવા ઔર તકબ્બુરકી સૂરત હૈંં કે મેં સબસે બડા હૂં.

ઈસ લિયે કે તુમ વો કામ નહી કર સકતે જો મૈં કર સકતા હૂં. ગોયા મૈં બડા સાહિબે કરામત હૂં. ઝબાનસે અગરચે ન કહે મગર સૂરતે હાલસે એક દાવા પૈદા હોતા હૈ ઓર અલ્લાહવાલોંકે નઝદીક સબસે બડી ચીઝ જો હૈ વો દાવા કરના હૈ ઓર તકબ્બુરકી અલામત હૈ. ઓર વિલાયતકા મકામ યે હૈ તકબ્બુ ન કરે છોટાપન પૈદા હો, તો જિસ બુરુર્ગમૈં તકબ્બુરકી સૂરત બન જાએ વો બુરુર્ગ હી ક્યા હુવા. હઝરત રાબિઆકો યે ચીઝ ઈસ લિયે નાગવાર ગુઝરી કે હસન બસરી બુરુર્ગોંકે ઈમામ હૈં ઓર વો એસી સૂરત પૈદા કરેં યે ઉનકે લિયે બરાબર નહી હૈ. ઉસ વક્ત રાબિઆને ઉનકી ઝબાનસે ઈસ્લાહ નહી કી, બલકે અમલસે, ઓર વો ઈસ તરહ કે ઉનહોંને પાની પર મુસલ્લા બિછા રખ્યા થા. ઈનહોંને યે કિયા કે અપને મુસલ્લાકો હવાકે ઉપર ઉડાકર ઉસકે ઉપર નમાઝ પઞહની શરૂ કર દી, અબ મુસલ્લા હવાકે ઉપર લટકા હુવા હૈ ઓર નમાઝ પઞહ રહી હૈ. હસન બસરી (રહ.) સમઝ ગયે કે મુઝે હિદાયત કરની મકસૂદ હૈ, ફૌરન અપના મુસલ્લા લપેટા ઓર દરિયાકે કિનારે પર આ ગયે, રાબિઆને ભી હવામૈં મુસલ્લા લપેટા ઓર નીચે આઈ ઓર આકર દો જુમલે ઈરશાદ ફરમાએ. કિતને કીમતી જુમલે થે, ફરમાયા અય હસન બસરી (રહ.)! અગર તુમ પાની પર તૈર ગયે તો કોડા કબાડા ઓર કચરા ભી પાનીકે ઉપર તૈરતા હૈ યે કોઈ કમાલકી બાત નહીં હૈ, ઓર અગર રાબિઆ બસરીયા હવામૈં ઉડી તો મઝ્બિયાં ભી તો

હવામેં ઉડતી હૈં યે કોઈ કમાલકી બાત નહીં હૈ, અપને નફસકો કાબૂમેં કરો ઉસ પર કંટ્રોલ હાસિલ કરો તાકે સહીહ માઅનામેં ઈન્સાન બનો. ઈન્સાન બનના કમાલ હૈ મખ્ખી બનના કમાલ નહીં હૈ. આદમી બનના કમાલ હૈ કોડા કચરા બનના કમાલ નહીં હૈ. રાબિઆ બસરીયાને કિતની કીમતી બાત કહી કે હઝરત હસન બસરી (રહ.) શરમિંદા હુએ ઔર તૌબા કી કે મેં આઈન્દા કભી ઐસા નહીં કરૂંગા. મેં ઉસે કમાલ સમજ રહા થા મગર આપને મેરી આંખેં ખોલ દી.

તો ઈસ વાકિઆસે માંલૂમ હુવા કે દેખિયે રાબિઆ બસરીયા ઔરત હૈ ઔર હસન બસરી (રહ.) મરદોંકે ઈમામ હૈં. યે એક ઔરત એક મર્દે કામિલકો હિદાયત કર રહી હૈ ઔર ઉસે રાસ્ત હાથ આ જાતા હૈ, ઈસ લિયે ઔરત અગર કમાલ પૈદા કરના ચાહે તો વો બડે બડે મરદોંકી તરબિયત કરનેવાલી બન સકતી હૈ. (ખુતબાતે હકીમુલ ઈસ્લામ, ભાગ ૪ સફા ૪૪૦)

અબ નેક ઔરતોંકે બારેમેં તીન (૩) બાબ પેશ કિયે જાતે હૈં.

પેહલા બાબ : ઔરતોંકે ઈમાન ઔર તવક્કુલ ઔર તકવાકે વાકિઆતકે બારેમેં.

દૂસરા બાબ : ઔરતોંકા દીનકે ખાતિર સબ્ર કરને પર વાકિઆતકે બારેમેં.

તીસરા બાબ : ઔરતોંકે ઈબાદત કરનેકે વાકિઆતકે બારેમેં.

પહેલા બાબ

**ઔરતોંકે ઈમાન ઔર અલ્લાહ પર
તવક્કુલ ઔર અલ્લાહકે ખોફકે
વાકિઆત**

**હઝરત ઈબ્રાહીમ (અલૈ.) કી બીવી
હઝરત હાજરાકા અલ્લાહ પર
ભરોસા કરના**

બુખારી શરીફમે હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન અબ્બાસ (રદિ.) સે યે રિવાયત મિલતી હૈ કે જબ હઝરત ઈબ્રાહીમ (અલૈ.) અપને દૂધ પીતે બચ્ચે હઝરત ઈસ્માઈલ ઔર બીવી હઝરત હાજરાકો લેકર અપને વતનસે ચલે ઔર જહાં આજ ખાનએ કા'બા હૈ ઉસ જગહ એક બડે દરખ્તકે નીચે ઝમઝમકે મૌજૂદા મકામસે ઉપરવાલે હિસ્સા પર ઉનકો છોડ આ ગયે, યે જગહ ઉસ વક્ત ગૈર આબાદ ઔર વેરાન થી, પાનીકા ભી દૂર દૂર તક કોઈ નિશાન ન થા, ઈસ લિયે હઝરત ઈબ્રાહીમ

(અલૈ.) ને એક મશકીઝા પાની ઔર થેલી ખજૂરકી ઉનકે પાસ રખ દી. ઔર પીઠ ફેરકર રવાના હો ગયે, હઝરત હાજરા ઉનકે પીછે પીછે યે કેહતી હુઈ ચલી, અય ઈબ્રાહીમ હમકો એસી વાદીમેં અકેલી કહાં છોડે જા રહે હો? આખિર થકકર હઝરત હાજરાને પૂછા ઈબ્રાહીમ ક્યા યે અલ્લાહકા હુકમ હૈ? હઝરત ઈબ્રાહીમ (અલૈ.) ખામોશ ચલે જા રહે હૈં, આખિર થકકર હઝરત હાજરાને પૂછા ઈબ્રાહીમ ક્યા યે અલ્લાહકા હુકમ હૈ? હઝરત ઈબ્રાહીમને જવાબ દિયા હાં, યે અલ્લાહકા હુકમ હૈ, હઝરત હાજરાને જબ યે સુના તો કેહને લગી ફિર તો વો હમેં બરબાદ નહીં કરેગા, યે કેહકર વાપસ લૌટ આઈ ઔર અપને બચ્ચેસે આકર મિલ ગઈ.

(હિદાયતકે ચિરાગ ભાગ-૧ સફા ૨૩૦)

હઝરત મૂસા (અલૈ.) કી વાલિદાકા અલ્લાહ પર ચકીનકા વાકિઆ

ઉનકા નામ બોખાન્દ હૈ. જિસ ઝમાનેમેં ફિરઔનકો નજૂમિયોંને ડરાયા થા કે બની ઈસરાઈલકી કૌમમેં એક લડકા એસા પેદા હોગા જો તેરી બાદશાહીકો ગારત કરેગા. તો ફિરઔનને હુકમ દિયા કે જો લડકા બની ઈસરાઈલમેં પૈદા હો ઉસકો કતલ કર ડાલો. યુનાંચે હઝારોં લડકે કતલ હો ગયે. એસે નાજુક વક્તમેં હઝરત મૂસા (અલ.) પૈદા હુએ. ઉસ

વક્ત ખુદા તઆલાને ઉન બીબીકે દિલમેં યે બાત ડાલી જિસકો ઈલહામ કેહતે હૈં કે તુમ બે ફિકર ઉનકો દૂધ પિલાતી રહો ઔર જબ ઈસકા અંદેશા હો કે કિસીકો ખબર હો જાવેગી તો ઉસ વક્ત ઉનકો સંદૂકકે અંદર બંદ કરકે દરિયામેં ડાલ દીજિયો ફિર ઉનકો જિસ તરહ હમકો મંજૂર હોગા તુમહારે પાસ પહોંચા દેંગે. યુનાંચે ઉનહોંને બે ધડક ઐસા હી ક્રિયા ઔર અલ્લાહ તઆલાને અપને સબ વા'દે પૂરે કર દિયે.

ફાઈદા :- બીબીયો! ઉનકો ખુદા તઆલા પર કેસા ભરોસા થા કે બરકતેં ભી કેસી ઝાહિર હુઈ.

હઝરત રાબિઆ બસરિયા (રહ.)

કા અલ્લાહ પર યકીનકા વાકિઆ

એક મરતબા દો ભૂકે આદમી હઝરત રાબિઆ બસરિયાકે પાસ મુલાકાતકી ગર્જસે હાઝિર હુએ. ઔર આપસમેં બાતચીત કરને લગે કે રાબિઆ બસરીયા ખાના પેશ કરે તો બહોત અચ્છા હો, ક્યૂંકે ઉનકે યહાં હલાલ રોઝી મિલ જાએગી. ઔર રાબિઆ બસરીયાકે વહાં ઉસ વક્ત સિફ દો રોટિયાં થી વોહી ઉનકે સામને રખ દી, ઉસી દરમિયાન કિસી માંગનેવાલેને સવાલ ક્રિયા તો આપને વો દોનોં રોટિયાં ઉઠાકર ઉસકો દે દી. યે દેખકર વો દોનોં આદમી હૈરત ઝદહ રેહ ગયે, લેકિન કુછ હી દેરકે બાદ એક

બાંદી ઔરત બહોત હી ગરમ રોટિયાં લિયે હાજિર હુઈ ઔર અર્જ કિયા યે મેરે માલિકને ભેજવાઈ હૈં. ઔર જબ આપને ઉન રોટિયોંકો ગિના તો વો ગિન્તીમેં અઠારહ થી, યે દેખકર બાંદી ઔરતસે ફરમાયા કે શાયદ ગલત ફેહમી હો ગઈ હૈ કે રોટિયાં મેરે યહાં નહીં, બલકે કિસી દૂસરેકે યહાં ભેજી ગઈ હૈં, લેકિન બાંદી ઔરતને કસમકે સાથ કહા કે રોટિયાં આપ હી કે યહાં ભેજવાઈ હૈં મગર આપને બાંદી ઔરતસે મુસલસલ ઈસરારકે બાવજૂદ વાપસ કર દી. ઔર જબ બાંદી ઔરતને અપની માલિકાસે વાકિઆ બયાન કિયા તો ઉસને હુકમ દિયા કે ઈસમેં દો રોટિયાં ઝિયાદહ ડાલકર લે જાઓ. યુનાંચે જબ રાબિઆ બસરીયાકે પાસ ૨૦ રોટિયાં ગઈ તબ ઉન મહેમાનોંકે સામને રખ્યા, વો દો આદમી હૈરત કરતે હુએ ખાનેમેં મશગૂલ હો ગયે. ઔર ખાનેસે ફરાગતકે બાદ જબ રાબિઆ બસરીયાસે વાકિઆકી નોઈયત માલૂમ કરના ચાહી, તો ફરમાયા કે જબ તુમ યહાં હાજિર હુએ તો મુઝે માલૂમ હો ગયા થા કે તુમ ભૂકે હો. ઔર જો કુછ ઘરમેં હાજિર થા વો મૈંને તુમહારે સામને રખ દિયા. ઈસી દૌરાન એક માંગને વાલા આ ગયા. ઔર વો દો રોટિયાં મૈંને ઉસે દેકર અલ્લાહસે અર્જ કિયા કે તેરા વા'દા એક કે બદલે દસ દેનેકા હૈ. ઔર મુઝે તેરી સચ્ચી બાત પર મુકમ્મલ યકીન હૈ. લેકિન બાંદી ઔરત અઠારહ રોટિયાં લાઈ તો મૈં સમજ ગઈ કે ઝરૂર ઈસમેં કોઈ ગલતી હુઈ હૈ ઈસ લિયે મૈંને વાપસ કર દી.

ઔર જબ વો પૂરી ૨૦ રોટિયાં લેકર આઈ તો મૈને વાદાકે પૂરા હોનેકી વજહસે લે લી. (યાની અલ્લાહકા વા'દા હે એકકા દસ દેનેકા, અગર મેરી હોતી તો ૨૦ હોતી, ઈસ લિયેકે મૈને દો (૨) રોટી સદકા કી હૈ ઔર ૨ કી ૨૦ મિલની ચાહિયે. ઔર અલ્લાહકા વા'દા ઝૂઠા નહી હોતા. ઈસ વાકિએ માલૂમ હુવા કે રાબિઆ બસરીયાકો અલ્લાહકી ઝાત ઔર ઉસકે વા'દોં પર કિતના યકીન થા કે જબ તક ૨૦ રોટિયાં પૂરી નહી હુઈ તબ તક ઉસકો નહી લી.

(તઝકિરતુલ અવલિયા, સફા ૪૫)

હઝરત શાહ શુબાહ કિરમાની બાદશાહકી બેટીકા અલ્લાહ પર ભરોસાકા વાકિઆ

યે બુરુર્ગ બાદશાહી છોડકર ફકીર હો ગયે થે. ઉનકી એક બેટી થી. એક બાદશાહને પયગામ દિયા મગર આપને મંજૂર નહી કિયા. એક ગરીબ નેક બખ્ત લડકેકો અચ્છી તરહ નમાઝ પઢતે દેખકર ઉસસે નિકાહ કર દિયા. જબ વો રૂખ્સત હોકર શૌહરકે ઘર આઈ તો એક સૂખી રોટી ઘડે પર ઢકી હુઈ દેખકર પૂછા યે ક્યા હૈ? લડકેને કહા યે રાત બચ ગઈ થી, વો રોઝા ખોલનેકે લિયે રખ લી. યે સુનકર વો ઉલ્ટે પાંવ હટી.

લડકેને કહા મેં પેહલે હી જાનતા થા કે ભલા બાદશાહકી બેટી મેરી ગરીબી પર કબ રાજી હોગી, વો બોલી, ગરીબી પર નારાજ નહી હૂં બલકે ઈસસે નારાજ હૂં કે તુમકો ખુદા પર ભરોસા નહી હૈ. ઔર મુઝકો બાપસે તઅજજુબ હૈ કે મુઝસે યૂં કહા કે એક પારસા જવાન હૈ, ભલા જિસકો ખુદા પર ભરોસા ન હો વો પારસા ક્યા? વો જવાન ઉઝર કરને લગા. વો બોલી ઉઝર તો મેં જાનતી નહી, મેં ઘરમેં રહૂંગી યા યે રોટી રહેગી, ઉસ જવાનને ફૌરન વો રોટી ખૈરાત કર દી ઉસ વક્ત વો ઘરમેં બૈઠી. (બેહિશ્તી ઝેવર, જિ. ૮, સફા : ૪૫૯)

ફાઈદા :- બીબીયો! યે ભી તો ઔરત થી, તુમ કુછ તો સબર સીખો ઔર માલ-મતાઅકી હવસ કમ કરો.

હારૂન રશીદ બાદશાહકી બીવી ઝૈબુન્નિસાઅકા તકવા

હારૂન રશીદ જો બાદશાહ ગુઝરા હૈ ઉનકી બીવી ઝૈબુન્નિસાઅ અપને કમરેમેં જો ઔરતકે લિયે ખાસ હોતા હૈ વહાં બેઠકર કંઘી કર રહી થી, ઈતનેમેં ઘરકા નોકર આ ગયા. યુનાંચે ઘરકા નોકર ઝરૂરત પડતી હૈ કુછ ન કુછ પૂછનેકી, નોકરકો ખબર નહી થી કે વો કંઘી કર રહી હૈ, અચાનક વો આ ગયા. ઝૈબુન્નિસાઅને ફૌરન અપના દોપટ્ટા અપને સર પર કર દિયા. વો નોકર ઝરા પીછે હટ ગયા તો ઉનહોંને

આવાઝ દી, વો નોકર ગભરાયા કે કહીં સઝા તો નહી દી જાએગી. જબ વો નોકર આયા તો જૈબુન્નિસાઅને ફરમાયા કે કુસૂર મેરા થા, મૈને અપના સર તુમહારે સામને આનેકે વક્ત ખોલા, મુઝે એહતિયાત કરની ચાહિયે, લેકિન ફિર ભી આઈન્દા એહતિયાત રખના કે ખંખાર લિયા કરો. આવાઝ દેકર આવો, મગર અસલમેં બાત યે નહી હૈ મુઝે તો એક ઔર બાત પૂછની હૈ, તો તુમ જબ આ ગયે ઔર તુમહારી નઝર મુઝ પર પડી તો મેરે કિસ બાલ પર પડી થી વો બતલાવો? ઉસ બીચારેને બતલા દિયા કે સરકે ઈસ હિસ્સેકે પીછેકી તરફ બાલકે ઈસ હિસ્સેમેં નઝર પડી થી. ઉસકે બાદ જૈબુન્નિસાઅને કૈંચી મંગવાઈ ઔર ઉસ જગહકે બાલકો કાટ દિયે ઔર કાટકર કહા કે જિસ બાલ પર અજનબી આદમીકી નઝર પડ ગઈ વો બાલ મેરે સર પર કૈસે રહેં, ઔર ઐસે બાલ લેકર મૈં કબરમેં જાઉં યે નહી હો સકતા, હાલાંકે નઝર ઉચટતી હુઈ પડ ગઈ થી. શહવત ઔર બુરાઈકે સાથ નહી પડી થી. ફિર ભી કાટ દિયે ઔર દફના દિયે.

ફાઈદા:- દેખિયે જૈબુન્નિસાઅકી ગૈરત કૈસી હૈ કે શરીઅત નહી કેહતી, મગર તકવા ઔર ગૈરત ગવારા નહી કરતી કે જિસ બાલ પર અજનબી આદમીકી નઝર પડે ઔર વો બાલ સર પર રહે. અંજામ ક્યા હોગા. આજ કલ ઔરતોંકા હાલ દેખ લીજિયે કે બાલકો સજાતી હૈં. ફિર ઉભરી હુઈ માંગ લગાએગી. ઔર વહાં તો અચાનકસે દેખા થા જૈબુન્નિસાઅકે

નોકરને, ઔર યહાં તો શહવત વાલે ધૂર ધૂરકર દેખતે હૈં
અલ્લાહ હમારી ઔરતોંકો ભી એસા તકવા (અલ્લાહ કા ડર)
નસીબ ફરમાવે. (મવાઈઝે ઈસ્લાહિયા સફા ૮ ૬)

હઝરત આસિમ બિન ઉમર ફારુક (રદિ.) કી બીવીકા તકવા

હઝરત ઉમર (રદિ.) અપની ખિલાફતકે ઝમાનામેં
રાતકો ગશત કિયા કરતે થે તાકે દેખેં કે કૌન સુખમેં હૈ ઔર
કૌન દુઃખમેં હૈ. એક મરતબાકા વાકિઆ હૈ કે આખરી રાતમેં
ગશત કરતે હુએ એક મામૂલી ઝોંપડી પર પહોંચે. વહાં
આવાઝ આઈ. એક બુળહી ઔરત અપની જવાન લડકીકો
ઉઠા રહી હૈ લેકિન વો ઉઠતી નહીં હૈ. ઉસને કહા કે કબ
ઉઠેંગી વક્ત હો રહા હૈ. મૈને અપની ઝિંટની દોહ લી હૈ, તૂ
પાની લા દે કે ઉસમેં પાની ડાલ દૂં ઔર ફિર તૂ બેચકે આ.
જબ વો લડકી ઉઠી તો ઉસને કહા કે આજ દૂધમેં પાની નહી
મિલાયા જાએગા. ઉસને પૂછા ક્યૂં? તો જવાબ દિયા કે
અમીરૂલ મુઅમિનીનકી જાનિબસે એલાન હુવા હૈ કે કોઈ
દૂધમેં પાની ન ડાલે, વરના સખ્ત સજા હોગી. માંને કહા
રેહને દો, હમેં તો ડાલના હૈ એસે એલાન તો હુવા કરેં,
હઝરત ઉમર (રદિ.) કી પોલિસ કહાં દેખને આએગી?
બેટીને જવાબ દિયા કે હઝરત ઉમર (રદિ.) કી પોલિસ દેખને

તો નહીં આએગી લેકિન હઝરત ઉમર (રદિ.) કા ખુદા તો દેખતા હૈ.

યે બાત હઝરત ઉમર (રદિ.) દરવાજા પર સુન રહે થે. અબ થોડી દેર યે સુનતે રહે ઔર ઘર પર નિશાન લગાકર ચલે ગયે. ફિર સુબહમેં અપની પોલિસકો ભેજા કે ઉસ બુઘિયાકો બુલા લાઓ, જબ વો પોલિસ પહોંચી તો બુઘિયા ઘભરા ગઈ કે ક્યા રાતકે મઆમલાકી ખબર હો ગઈ? ખૈર વો બુઘી હાઝિર હો ગઈ. હઝરત ઉમર (રદિ.) ને ઉનકો ઈત્મીનાન દિલાયા ઔર પૂછા કે તેરી લડકીકી શાદી હો ગઈ હૈ યા નહીં? ઉસને કહા કે હમ ઊંટનીકા દૂધ બેચનેવાલે હૈં હમસે કોન શાદી કરેગા. હઝરત ઉમર (રદિ.) ને ફરમાયા અગર મૈં શાદી કરા દૂં તો ક્યા તુમ રાજી હો? બુઘિયાને કહા કે મૈં રાજી હૂં. હઝરત ઉમરને ફરમાયા કે મૈં અપને બેટેસે શાદી કરના ચાહતા હૂં, હઝરત ઉમર (રદિ.) ને અપને બેટે આસિમ બિન ઉમર ફારૂકકો બુલાયા ઔર ફરમાયા કે મૈં એક દૂધ બેચનેવાલી મુત્તકી (અલ્લાહસે ડરનેવાલી) લડકીસે તુમહારા નિકાહ કરના ચાહતા હૂં. મૈંને ઉસકા તકવા દેખા હૈ. તુમ રાજી હો? ઉનકે બેટેને કહા કે જબ આપ તકવાકી બાત કરતે હો તો મૈં હઝાર બાર રાજી હૂં. હઝરત આસિમ બિન ઉમરકે નિકાહકે બાદ અલ્લાહને ઉનકી અવલાદમેં હઝરત ઉમર બિન અબ્દુલ અઝીઝ પૈદા ફરમાએ.

(મવાઈઝે ઈસ્લાહિયા સફા:૨૧૫)

એક બુળહી ઔરતકા તકવા

બીસ સાલસે ફુરઆનકે સિવા બાત ન કરના

હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન મુબારક (રહ.) ફરમાતે હૈં કે મૈં હજકે બાદ વાપસ આ રહા થા. એક સવારીકો અપની તરફ આતે હુએ દેખા. જબ સવારી કરીબ આઈ તો મુજે પતા ચલા કે ઉસ પર કોઈ ઔરત સવાર હૈ. મૈંને ઉસકો સલામ કિયા, ઉસને જવાબ દિયા સલામુન કૌલમ્ મિર્બિબ રહીમ. ઉસને આયત પળહી તો મૈં સમઝ ગયા કે ઉસને મેરે સલામકા જવાબ દિયા હૈ. મૈંને પૂછા આપ કહાંસે આ રહી હો? કેહને લગી વ અતિમ્મૂલ હજજ વલ ઉમ્રત લિલ્લાહ. તુમ હજ ઔર ઉમરહ અલ્લાહકે લિયે મુકમ્મલ કરો. મૈં સમઝ ગયા કે હરમ શરીફકી ઝિયારત કરકે આ રહી હૈ. મૈંને પૂછા યહાં કહાં? કેહને લગી મંચુઝલિલિલ્લાહુ ફલા હાદિય લહૂ. જિસે અલ્લાહ ગુમરાહ કરે ઉસે હિદાયત દેનેવાલા કોઈ નહીં હોતા. મૈં સમઝ ગયા કે યે રાસ્તા ભૂલ ગઈ હૈ. મેરે અંદાઝામેં વો બુળહી ઔરત હૈ. તો મૈંને પૂછા અમ્મા કિધર જાના ચાહતી હો? કેહને લગી ઉદ્ધુલુલ મિસ્ર ઈન્શાઅલ્લાહુ આમિનીન. મૈં સમઝ ગયા કે શહેરમેં જાના ચાહતી હૈ. મૈંને ઉસસે કહા

કે મુઝે ભી શહેર જાના હૈ લિહાજા મૈં આપકે રાસ્તાકી રેહનુમાઈ કર દેતા હૂં. વો કેહને લગી, વ અહ્સિનુ ઈન્નલ્લાહ યુહિબ્બુલ મુહ્સિનીન. તુમ નેકી કરો અલ્લાહ નેકોકારોંસે મુહબ્બત કરતે હૈં. હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન મુબારક કેહતે હૈં કે મૈં સવારીકી નકીલ પકડકર ચલ પડા. કુછ દૂર ચલનેકે બા'દ મૈંને અરબીકે ચંદ અશઆર પઞહને શુરૂ કર દિયે. વો બુઞહી ઔરત કેહને લગી ફફરઉ મા તયસ્સર મિનલ કુરઆન. યા'ની પઞહો જો તુમહારે લિયે કુરઆનમેંસે આસાન કર દિયા ગયા હૈ. મૈં તો ખામોશ હો ગયા મગર સોચતા રહા કે યે ઔરત કૌન હૈ? મૈંને ઉસકી ઘરેલૂ તફ્સીલાત માલૂમ કરના ચાહી તો ઉસને કહા કે લા તસ્અલૂ અન્ અશ્યાઅ અન્ તુબ્દ લકુમ અન્ તસુઅકુમ. મૈં સમઝ ગયા કે ઘરેલૂ માલૂમાત પર બાત નહીં કરના ચાહતી. મૈં ચલતા રહા, શહેરકે કરીબ આકર મૈંને ઉસસે પૂછા શહેરમેં આપ કિસસે મિલના ચાહતી હૈં? કેહને લગી અલ માલુ વલ બનૂન ઝીનતલ હયાતિદુન્યા. મૈં સમઝ ગયા અલ્લાહને ઉસકો માલ ઔર બેટે ભી અતા કિયે હૈં. યુનાંચે મૈં શહેરમેં દાખિલ હુવા. મુઝે કાફલાવાલે મિલે જો હજ કરકે વાપસ આએ થે ઔર ઉનહોંને પડાવ ડાલા હુવા થા. મૈંને પૂછા કે આપકે બેટોંકે નામ ક્યા હૈં? કેહને લગી ઈબ્રાહીમ વ ઈસ્માઈલ વ ઈસ્હાક. મૈં સમઝ ગયા કે ઉસકે બેટોંકે નામ હૈં. મૈંને બુલંદ આવાઝસે પુકારા તો ત્રીન બચ્ચે બડે ખૂબસૂરત

બડે ઈલ્મો-ફઝલવાલે, તરો તાઝા ચેહરે વાલે ભાગે હુએ આએ. વો પરેશાન હાલ થે કે હમારી અમ્મા કિધર રેહ ગઈ? વો અપના અમ્મીકો કાફલામેં ઘરમેં તલાશ કરતે ફિરતે થે. ખૈર જબ વો સબ આપસમેં મિલે તો બહોત ખૂશ હુએ, મૈને સોચા કે મૈં અબ અપને ઘર જાતા હૂં, ઉસ વક્ત ઉસ ઔરતને ફિર કુરઆન શરીફકી આયત પઞ્હી વ યુર્થમૂન તઆમ અલા હુબ્બિહી યાની બચ્ચોંકો ઈશારા ક્રિયાકે ઉનકો કુછ ખિલાઓ, બચ્ચે ફૌરન કુછ ફલ લેકર આએ, મૈને ખાનેસે મઅઝિરત કી, ઉસને ફિર આયત પઞ્હી ઈન્નમા નુર્થમુકુમ લિવજહિલ્લાહિ. યા'ની હમ તો અલ્લાહકી રઝાકે લિયે આપકો ખિલાતે હૈં. મૈં બડા હૈરાન હુવા કે યા અલ્લાહ! યે ક્યા મઆમલા હૈ? મૈને કુછ ફલ ખાએ ઔર ફિર ઈનકે બચ્ચોંસે પૂછા કે યે ક્યા મઆમલા હૈ? જબસે આપકી વાલિદા મુઝસે બાત કર રહી હૈ તો મેરી હર બાતકે જવાબમેં યે કુરઆન શરીફકી આયત પઞ્હ રહી હૈ? વો કેહને લગે. યે હમારી વાલિદા કુરઆનકી હાફિઝા ઔર હદીસકી આલિમા હૈં, ઉસકે દિલમેં અલ્લાહકા ડર બૈઠ ચુકા હૈ કે ક્રિયામતકે દિન મુઝે અપની બાતોંકા જવાબ દેના પડેગા, ઈસી વજહસે યે બીસ (૨૦) સાલસે કુરઆનકી આયાતકે સિવા કોઈ લફઝ ઉસકી ઝબાનસે નહીં નિકાલતી.

આજ હમ ઝબાનોંસે ક્યા કુછ બોલ દેતે હૈં ઝરા બરાબર ફિકર ભી નહી હૈ કે કલ ઉસકા જવાબ દેના પડેગા, લેકિન

ઉસ ઔરતકો અલ્લાહકા કિતના ડર થા કે વો બીસ (૨૦) સાલસે કુરઆનકી હી આયતસે જવાબ દેતી હૈ તાકે કોઈ લફઝ ગલત ન નિકલ જાવે કે જિસકી વજહસે મુઝસે કલ કિયામતકે દિન પૂછ હો.

(ખુત્બાતે સુલ ફિકાર ભાગ-૧, સફા ૭૨)

હઝરત રાબિઆ બસરીયાકે ઈમાનકી તાફત

હઝરત રાબિઆ બસરીયા (રહ.) બડે અવલિયા અલ્લાહમેં સે થી. જબં ઉનકા ઈન્તિકાલ હુવા તો ઈન્તિકાલકે બાદ કિસીને ખ્વાબમેં દેખા ઔર પૂછા કે રાબિઆ ક્યા ગુઝરી? તો રાબિઆને કહા કે મુન્કર-નકીર દો ફરિશ્તે સવાલ કરનેકે લિયે આએ ઔર સવાલ કિયા કે તુમહારા રબ કૌન હૈ? તો મૈંને કહા કે તુમ કૌન હો? ફરિશ્તોંને કહા કે હમ મુન્કર નકીર હૈં. રાબિઆને કહા કે અચ્છા તુમ કહાંસે આએ હો? ફરિશ્તોંને કહા કે હમ આસમાનસે આએ હૈં, અચ્છા આસમાનસે આએ હો તો આસમાન યહાંસે કિતની દૂર હૈ? જવાબ દિયાકે આસમાનકી મસાફત (દૂરી) પાંચસો બરસકી હૈ. રાબિઆને કહા કે અચ્છા તુમ પાંચસો બરસકી મસાફત તય કરકે આએ હો તો બીચમેં ખુદાકો ભૂલે તો નહીં? ફરિશ્તોંને કહા કે ઐસે કેસે હો સકતા હૈ કે હમ ખુદાકો ભૂલ

જાએ, હઝરત રાબિઆ બસરીયાને ફરમાયા કે તુમ પાંચસો બરસ તય કરકે આએ હો ઔર ખુદાકો નહીં ભૂલે, તો ક્યા મેં દો ગઝ ઝમીનકે અંદર આકર ખુદાકો ભૂલ જાઉંગી? ફરિશ્તોંને કહા કે ચલો ઈમ્તિહાન હો ગયા.

(મવાઈઝે ઈસ્લાહિયા, સફા - ૨૭૧)

દૂસરા બાબ

**ઔરતોંકે દીનકે ખાતિર ઔર
અલ્લાહકી તરફસે આનેવાલી
મુસીબતોં પર સબ્હ કરનેકે વાકિઆત**

**ફિરઔનકી બાંદી માશિતાકા
દીનકે ખાતિર સબ્હ કરના**

ફિરઔનકી બાંદી માશિતા હઝરત મૂસા (અલૈ.) પર ઈમાન લે આઈ થી.

હઝરત અબૂલ આલિયા (રદિ.) ફરમાતે હેં કે એક મરતબા વો ફિરઔનકી લડકીકા સર ગૂંધ રહી થી. અચાનક કંઘી હાથસે ગિર ગઈ ઔર ઉનકે મુંહસે નિકલ ગયા કે કુફ્ફાર

બરબાદ હો, ઉસ પર ફિરઔનકી લડકીને કહા કે ક્યા મેરે બાપકે સિવા તૂ કિસી દૂસરેકો અપના રબ માનતી હૈ? ઉસને ગુસ્સામેં આકર ઉનહેં ખૂબ નારા પીટા ઔર અપને બાપકો ઉસકી ખબર કર દી. ફિરઔનને ઉનહેં બુલાકર ખૂદ પૂછા કે ક્યા તુમ મેરે સિવા કિસી દૂસરેકી ઈબાદત કરતી હો? જવાબ દિયા કે હાં મેરા ઔર તેરા ઔર તમામ મખલૂકકા રબ અલ્લાહ હૈ, મેં ઉસીકી ઈબાદત કરતી હૂં. ફિરઔનને હુકમ દિયા ઉનહેં ચિત લિટાકર ઉનકે પૈરોં પર મેખેં (કીલેં) ગડવાદેં ઔર સાંપ છોડ દિયે જાએ જો ઉનહેં કાટતે રહેં, ફિર એક દિન ઉસસે કહા અબ ભી તેરે ખયાલાત ઠીક હુએ? ઉસને જવાબ દિયા કે મેરા ઔર તેરા ઔર તમામ મખલૂકકા રબ અલ્લાહ હી હૈ. ફિરઔનને કહા કે અબ તેરે સામને મેં તેરે લડકેકો ટુકડે ટુકડે કર દૂંગા વરના અબ ભી મેરા કહા માન લે ઔર ઉસ દીનસે ફિર જા. ઉનહોંને જવાબ દિયા કે જો કુછ તૂ કર સકતા હો કર ડાલ, ઉસ ઝાલિમને ઉનકે લડકેકો મંગવાયા ઔર ઉનકે સામને ઉસે માર ડાલા, જબ ઉસ બચ્ચાકી રૂહ નિકલી તો ઉસને કહા અય માં ખૂશ હો જા તેરે લિયે અલ્લાહને બડે બડે સવાબ તૈયાર કર રખ્ખે હેં. ઔર ફુલાં ફુલાં નેઅમતેં તુઝે મિલીં. ઉનહોંને ઉસ બચ્ચેકો અપની આંખોંસે મરતા હુવા દેખા લેકિન સબર કિયા, ફિરઔનને ઉસે ફિર ઉનહેં ઉસ્તી તરહ બાંધકર ડલવાયા ઔર સાંપ છોડ દિયે ઔર એક દિન ફિર પૂછા તો ઉસને ફિર

ઐસા હી જવાબ દિયા કે મેરા ઔર તેરા રબ અલ્લાહ હૈ, ઉસ ઝાલિમને ઉસકે દૂસરે બચ્ચેકો ભી ઉસકે સામને હી કતલ કરા દિયા, ઉસને ભી અપની વાલિદાકો ખૂશખબરી દી ઔર સબરકી તલકીન કી. (દૂસરી બચ્ચીકો જૈસે ઉસને કતલ કિયા ઉસકી માંકી ભી રૂહકો અલ્લાહને કબ્જ કર દિયા)

(તફસીર ઈબ્ને કસીર : ભાગ-૫, પારા, ૨૮ સફા ૧૦૩)

ફિરઔનકે દારોગાકી ઔરત થી. ઉસકા નામ બીબી માશિતા થા. ઔર ઉસકી દો લડકિયાં થી. પેહલી લડકી ચાર યા પાંચ સાલકી થી ઔર દૂસરી છ માહકી અભી દૂધ પીતી થી.

(અલ્લાહકે આશિકોંકી અગ્નિકીકા મંઝર સફા ૯૨)

બીબી માશિતાકે સબ્રકા બદલા દુનિયામેં

જબ હમારે નબી સલ્વલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્વમ મેઅરાજકે લિયે તશરીફ લે જા રહે થે ઔર બુરાક મિસરકે મૈદાનકે કરીબ પહોંચા અયાનક જન્નતકી ખૂશબુ આપ (સલ.) કે દિમાગમેં આઈ, ફરમાયા કે હઝરત જિબ્રઈલ યે ખૂશબુ કેસી હૈ? તો હઝરત જિબ્રઈલને કહા કેં યે ખૂશબુ જન્નતકી ખૂશબુ હૈ ઔર જન્નત તો યહાંસે બહોત ફાસલા પર હૈ, લેકિન યે ફિરઔનકી બેટીકી કંઘી કરનેવાલી ઔરતકી કબરકી ખૂશબુ હૈ.

યહાં સોચનેકી બાત યે હૈ કે જબ કબરકે બાહિરસે ખૂશબુકા યે આલમ હૈ તો અંદર ક્યા અલ્લાહકે ઈન્આમાત હો રહે હોંગે. (અલ્લાહકે આશિકોંકી આશિકીકા મંઝર, સફા ૯૪, બહવાલા તફસીર, દુર્રે મન્સૂર)

ફિરઔરનકી બીવી હઝરત આસિયા (રદિ.) કા દીનકે ખાતિર સબ્લ કરના

હઝરત અબૂલ આલિયા (રદિ.) ને ફિરઔનકી બીવીકે ઈમાન લાનેકા વાકિઆ ઈસ તરહ બયાન ફરમાયા હૈ કે જબ ફિરઔનને ઉસ ઔરતકી દોનોં બચ્ચિયોંકો કતલ કર દિયા ઔર દોનોં બચ્ચિયોંને અપની વાલિદાકો ખૂશખબરી દી ઔર સબરકી તલ્કીન ફરમાઈ તો ઉસ મંઝરકો ફિરઔનકી બીવી દેખ રહી થી કે ઈસી હાલતમેં ઉસકી વાલિદાકા ઈન્તિકાલ હો ગયા. અલ્લાહને ઉસ ઔરતકી રૂહકો જબ કબ્જ કર લિયા ઔર ઉનકે મરતબાકો જો અલ્લાહકે યહાં થા વો પરદા હટાકર ફિરઔનકી બીવીકો દિખાયા ગયા, યે અપને ઈમાન ઔર યકીનમેં બહોત બળ્હ ગઈ યહાં તક કે ફિરઔનકો ભી ઉનકે ઈમાનકી ખબર હો ગઈ, ઉસને એક રોઝ અપને દરબારિયોંસે કહા કે તુમહેં કુછ મેરી બીવીકી ખબર હૈ તુમ ઉસે ક્યા જાનતે હો? સબને તારીફ કી ઔર ભલાઈયાં બયાન કી, ફિરઔનને કહા હમેં નહીં માલૂમ વો મેરે સિવા દૂસરેકો ખુદા માનતી હો.

ફિર મશ્વરા હુવા કે ઉનકો કતલ કર દિયા જાએ. ચુનાંચે મેખેં ગાડી ગઈં ઔર ઉનકે હાથ પાંવ બાંધકર ડાલ દિયા ગયા. ઉસ વક્ત હઝરત આસિયાને અપને રબસે દુઆકી કે અય અલ્લાહ મેરે લિયે અપને પાસ જન્નતમેં મકાન બના દે. અલ્લાહને ઉનકી દુઆ કબૂલ ફરમાઈ ઔર પરદા હટાકર ઉનકો ઉનકા જન્નતી દરજા (મકાન) દિખા દિયા જિસ પર વો હંસને લગી. બિલ આબિર વો સજાઓંમેં શહીદ હો ગઈં.

(તફસીર ઈબ્ને કસીર જિ. ૫, પારા નંબર ૨૮, સફા ૧૦૩)

હઝરત સલમાન ફારસી (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે ફિરઔન ઉસ નેકબખ્ત બીવીકો તરહ તરહસે સતાતા થા. સખ્ત ગરમિયોંમેં ઉનકો ધૂપમેં ખડા કર દેતા, લેકિન અલ્લાહ તઆલા અપને ફરિશ્તોંકે પરોંકા સાયા ઉન પર કર દેતા ઔર ઉનહેં ગરમીકી તકલીફસે બચા લેતા, બલ્કે ઉનકો ઉનકે જન્નતી મકાનકો દિખા દેતા જિસસે ઉનકી રૂહકી તાઝગી ઔર ઈમાનકી ઝિયાદતી હો જાતી.

(તફસીર ઈબ્ને કસીર ભાગ-૫, સ. ૧૦૩, પારા ૨૮)

**હઝરત આસિયા (રદિ.) કે
સબ્રકા બદલા જન્નતમેં**

એક રિવાયતમેં હૈ કે હઝરત ખદીજા (રદિ.) કે

ઈન્તેકાલકે વક્ત આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને ફરમાયા અય ખદીજા અપની સોકનોંસે મેરા સલામ કહેના. હઝરત ખદીજા (રદિ.) ને કહા યા રસૂલલ્લાહ! સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ક્યા મુઝસે પેહલે ભી આપને કિસીસે નિકાહ કિયા થા? તો આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને ફરમાયા નહીં, મગર અલ્લાહ તઆલાને હઝરત મરયમ બિન્તે ઈમરાન (જો હઝરત ઈસાકી વાલિદહ હૈં) ઔર હઝરત આસિયા ફિરઔનકી બીવી ઔર કુલસૂમ હઝરત મૂસાકી બહન યે તીનોં મેરે નિકાહમેં દે રખ્ખી હૈં (યા'ની હઝરત આસિયા (રદિ.) કા નિકાહ અલ્લાહ તઆલાને જન્નતમેં હમારે નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ સે કિયા હૈ. હઝરત આસિયા (રદિ.) કો યે બદલા જો મિલા હૈ વો દુનિયામેં દીનકે ખાતિર તકલીફોંકો બરદાશત કરને પર મિલા હૈ).

(તફસીર ઈબ્ને કસીર ભાગ-૫, પારા ૨૮, સફા ૯૯)

એક નેક ઔરતકા અપને સારે ઘરવાલોંકી મોત પર અજુબ સબ્બ કરના

હઝરત અબુલ હસન સિરાજ (રહ) કેહતે હૈં મૈં એક મરતબા હજકો ગયા. મૈં તવાફ કર રહા થા મેરી નિગાહ એક ઔસી હસીન ઔરત પર પડી જિસકા હુસ્ન ચમક રહા

થા. મૈંને કહા વલ્લાહ! ઐસી હસીન્ ઔરત મૈંને આજ તક નહીં દેખી. યે ઉસકે ચેહરાકી સારી રોનક ઈસ વજહસે હૈ કે ઉસકો કભી કોઈ રંજ તકલીફ નહીં પહોંચી, ઉસને મેરી યે બાત સુન લી, કેહને લગી તુમને યે ક્યા કહા? અલ્લાહકી કસમ મૈં ગમોંમેં જકડી હુઈ હૂં. ઔર મેરાં દિલ ફિકોંસે ઔર આફતોંસે ઝખ્મી હૈ ઔર કોઈ ભી મેરે ગમોંમેં મેરા શરીક નહીં રહા, મૈંને પૂછા ક્યા હુવા? કેહને લગી કે મેરે શૌહરને કુરબાનીકી એક બકરી ઝબહ કી, મેરે દો છોટે બચ્ચે ખેલ રહે થે, એક બચ્ચા દૂધ પીતા મેરી ગોદમેં થા, મૈં ગોશ્ત પકાનેકે લિયે ઉઠી તો ઉન દોનોં લડકોંમેંસે એકને દૂસરેસે કહા, મૈં તુઝે બતાઉં કે અબ્બાને બકરી કિસ તરહ ઝબહ કી? ઉસને કહા બતા, તો ઉસને છોટે ભાઈકો લિટાકર બકરીકી તરહ ઝબહ કર દિયા ફિર વો ઉસકો ઝબહ કરકે ડરકે મારે ભાગ ગયા ઔર પહાડ પર ચળહ ગયા. વહાં એક ભેડને ઉસકો ખા લિયા. બાપ ઉસકી તલાશમેં નિકલા ઔર ઢૂંઢતે ઢૂંઢતે ખ્યાસકી તકલીફસે મર ગયા, મૈં દૂધ પીતે બચ્ચેકો બિઠાકર દરવાજા તક ગઈ કે શાયદ શૌહરકા કુછ પતા કિસીસે મિલે, તો વો બચ્ચા ધિસટતા હુવા હાન્ડીકે પાસ પહોંચ ગયા જો ચૂલ્હે પર રખ્ખી હુઈ જોશસે પક રહી થી, ઉસકો જો ઉસને હિલાયા વો પકતી પકતી ઉસ પર ગિર ગઈ જિસસે ઉસ બચ્ચેકા સારે બદનકા ગોશ્ત જલકર હડિયોંસે અલગ હો ગયા, મેરી એક બડી લડકી થી જો અપને શૌહરકે

ઘર થી, ઉસકો જબ ઈસ સારે કિસ્સાકી ખબર પહોંચી તો વો ખબર સુનકર ઝમીન પર ગિર ગઈ ઉસીમેં ઉસકી ભી મૌત મુકદ્દર થી વો ભી મર ગઈ, મુકદ્દરને ઉન સબકે દરમિયાનસે મુઝ અકેલીકો છોડ દિયા, મૈંને કહા ઈન મુસીબતોં પર તુઝે કિસ તરહ સબર આયા? વો કેહને લગી કે જો શખ્સ સબર ઔર બે-સબરીમેં અલગ અલગ ગૌર કરેગા વો ઉનકે દરમિયાન બહોત દૂરકા ફાઈદા પાએગા. સબરકા અંજામ અચ્છા હૈ. ઔર બે-સબરી પર કોઈ અજર નહીં મિલતા, ફિર ઉસને ત્રીન શઅર પળહે ઔર ચલ દી. જિસકા તરજુમા યે હૈ કે મૈંને સબર કિયા ઈસ લિયે કે સબર બેહતરીન એ'તિમાદકી ચીઝ હૈ, ઔર અગર બે સબરીસે મુઝે કોઈ ફાઈદા પહોંચ સકતા તો કરતી, મૈંને એસી મુસીબતોં પર સબર કિયા કે અગર વો મુસીબતેં સપ્ત પહાડોં પર પડતી તો વોહ પહાડ ભી ટુકડે ટુકડે હો જાતે. મૈંને અપને આંસૂ પર તાકત પાઈ, બસ ઉનકો નિકલનેસે રોક દિયા. અબ વો આંસૂ અંદર હી અંદર મેરે દિલ પર ગિર રહે હૈં.

(ફઝાઈલે સદકાત) બહવાલા રવઝુ રિયાહીન)

હઝરત જાબિર (રદિ.) કી બીવીકા

બચ્ચાકી મૌત પર સબ્ર કરના

હઝરત જાબિર (રદિ.) ઉનકા છ સાત બરસકા બચ્ચા

બડા હોશિયાર હસીન જમીલ બીમાર હુવા. ઉસ ઝમાનેકે મુતાબિક દવા દારૂ કી ગઈ મગર બચ્ચા અચ્છા ન હુવા. ઈધર હઝરત જાબિર (રદિ.) કો અચાનક સફર પેશ આયા ઔર ઉનહેં ઝરૂર જાના પડ ગયા, તો બીવીસે કહા કે દેખો મુઝે મજબૂરીકા સફર આ ગયા, મેરા જાના ઝરૂરી હૈ. ઔર બચ્ચેકી હાલત ઐસી હી હૈ. ઝરા દવા ઔર ખિદમત અચ્છી તરહસે કરના ઔર મેં જલ્દીસે આ જાઉંગા. કોઈ ઝિયાદહ દેરકે લિયે મુઝે નહી જાના, યે ફરમાકર હઝરત જાબિર (રદિ.) ચલે ગયે. જબ આનેકા દિન હુવા તો બચ્ચેકા ઈન્તેકાલ હો ગયા. આપ ઘર તશરીફ લાએ. ઔર બીવીકી અકલમંદી દયાનતદારી ઔર હોશિયારી યે હૈ કે અપને આપકો સંભાલા વરના અગર કોઈ આજકી તરહકી બીવી હોતી તો જબ વો દેખતી કે શૌહર આ રહે હૈં તો બડા રોના શુરૂ કર દેતી, તાકે માલૂમ હો કે બડા ગમ પડા હુવા હૈ. મગર ઔરત અકલમંદ થી ઈસ લિયે હઝરત જાબિર (રદિ.) કે આનેકા વક્ત હુવા તો અપનેકો સંભાલા ઔર સૂરત ઐસી બનાઈ કે ઉસે કોઈ ગમ નહી હૈ. ઔર બચ્ચેકો અંદર લિટા દિયા. ઔર ઉસકી લાશ પર ચાદર ડાલ દી. હઝરત જાબિર (રદિ.) આએ, જૈસે અરબકા દસ્તૂર હૈ બીવીને બળ્હકર ઈસ્તિકબાલ કિયા. મુસાફહા કિયા ઔર અપને શૌહરકે હાથ ચૂમે. હઝરત જાબિર (રદિ.) આએ તો પૂછા કે બચ્ચા કેસા હૈ? કહા (અલ્હમ્દુલિલ્લાહ) ખુદાકા શુક હૈ. આફિયતમેં હૈ ઔર બડી ખૈરસે હૈ. ગલત બાત ભી નહી

કી. ઈસ લિયે કે મરનેકે બાદ બડી આફિયત હોતી હૈ. તો
 ઐસા જુમલા કહા કે ગલત ભી ન હો. ઔર શૌહરકો તસલ્લી
 ભી હો જાવે. વો ભી મુત્મઈન હો ગયે. ઉનકે હાથ ધુલાએ.
 ખાના ખિલાયા. ઈસ લિયે કે આતે હી સદમાકી ખબર સુના
 દેતી તો ઉન પર ગમકા પહાડ ટૂટ પડતા. ફિર કહાંકા ખાના
 હોતા, વો ઉસકે સોગમેં લગ જાતે, ખાના ખિલાતે ખિલાતે
 કહા, મેં આપસે એક મસ્જલા પૂછના ચાહતી હૂં ઉસમેં
 શરીઅતકા હુકમ ક્યા હૈ? ફરમાયા પૂછો, કહા અગર કોઈ
 શખ્સ હમારે પાસ અમાનત રખવાએ ઔર ઉસકા વા'દા
 મુકરર કરે કે બરસકે લિયે રખવાતા હૂં. એક બરસકે બાદ
 વાપસ લે લૂંગા તો શરીઅતકે બારેમેં ઈસ મસ્જલાકા ક્યા હુકમ
 હૈ? ફરમાયા હુકમ તો ખુલા હુવા હૈ. ઉસકો ઠીક વક્ત પર
 અદા કરના ચાહિયે. કહા અગર અમાનતકે અદા કરતે હુએ
 દિલમેં ખટકને લગે ઔર દિલ ન ચાહે તો ફરમાયા દિલમેં
 ખટકનેકા હક ક્યા હૈ? કહા શરીઅતકા યેહી મસ્જલા હૈ?
 ફરમાયા, હાં મસ્જલા યેહી હૈ, કહા વો બચ્ચા જો થા વો
 અમાનત થા અલ્લાહને વો સાત બરસકે લિયે રખવાયા થા.
 કલ લેનેવાલા આયા થા. અમાનત વાપસ કરો. મૈને અમાનત
 વાપસ કર દી. તો હમેં ખટકનેકા તો કોઈ હક નહી. ફરમાયા
 નહી હૈ, ઔર બીવીકે હાથ ચૂમે ઔર કહા ખુદા તુજે જઝાએ
 ખૈર દે. તૂને ઐસી તસલ્લી દી કે મુજે બજાએ ગમકે ખૂશી હૈ.
 હમ અમાનત અદા કર ચુકે. ઔર બોઝ હલ્કા હો ગયા. યે

ઔરતેં હી થી જો ઈસ તરહ તસલ્લી ભી દેતી થી. મગર યે ઉન ઔરતોં કામ થા જિનમેં હૌસલે ઔર દીનકા જઝબા થા. અગર ઔરતેં રિવાજકે મુતાબિક ચલેં તો આંખોંમેં આંસૂ ભી ન હો. મગર જબ કોઈ તા'ઝિયતકે લિયે આએ તો બના બનાકર રોના શરૂ કર દેગી. દૂસરે આએ વો ભી રોના શરૂ કર દેં. લેકિન બરદાશતકી બાત યે હૈ કે રોતે હુઓંકો થામ લિયા જાવે.

(ખુત્બાતે હકીમુલ ઈસ્લામ) ભાગ-૪ સફા ૪૪૬)

તીસરા બાબ

ઔરતોંકે ઇબાદત કરનેકે અજુબ વાકિઆત

હઝરત ફાતિમા ઝોહરા (રદિ.) કા નમાઝ પઠહનેકા વાકિઆ

હઝરત ફાતિમા (રદિ.) કે બારેમેં આતા હૈ કે એક મરતબા જબ રાત હુઈ તો મુસલ્લા બિછાકર ઈશાકી નમાઝ પઠહકર દો રકાત નફલકી નિયત બાંધ લી. તબીઅતમેં એસા મઝા આયા કે કુરઆનકી તિલાવતમેં એસી હલાવત નસીબ

હુઈ કે કુરઆન પઢતી ગઈ, હતાકે જબ સલામ ફેરકર દેખા તો સુબહકા વક્ત હોનેકો હો ગયા તો રોને બૈઠ ગઈ ઔર ये દુઆ કરને લગી કે અય અલ્લાહ! તેરી રાત ભી કિતની છોટી હો ગઈ કે મૈને દો રકાતકી નિચ્ચત બાંધી ઔર તેરી રાત ખતમ હો ગઈ. (ખુત્બાતે જુલફિકાર ભાગ-૨, ૨૨૧)

ફાઈદા : આજ હમકો ઈશાકી ૧૭ રકાતેં પઢની હોં તો મસ્જિદા પૂછતે હૈં કે નફલ ન પઢેં તો ચલે. જિસકી વજહસે ૧૭ રકાતોંમેં સુન્નતે ગૈર મુઅક્કદહ ઔર નફલકો છોડકર સિર્ફ નવ રકાતેં પઢતે હૈં ઔર ઉસકે આદી બન ગયે. ઔર જબ ગ્યારહ મહીનેકા ये હાલ હમારા હોતા હૈ તો ફિર રમઝાનમેં ૨૦ ઔર બઢ જાતી હૈં. યાની ૩૭ રકાતેં હો જાતી હૈં. તો ફિર રમઝાનકી રાતેં હમારે લિયે બોઝ બન જાતી હૈં. ઔર વહાં હઝરત ફાતિમાકો દો રકાતમેં પૂરી રાત હો જાતી થી. ઉનકો ઈબાદતસે કિતની મુહબ્બત હોગી. અલ્લાહ હમેં ઔર હમારી માં બહેનોંકો ભી ઐસી ઈબાદત નસીબ ફરમાવે. આમીન.....

**હઝરત રાબિઆ બસરીયા (રહ.) કા
રાત દિન એક હઝાર રકાત
નમાઝ પઢનેકા વાકિઆ**

હઝરત રાબિઆ બસરીયા (રહ.) ને જબસે હોશ

સંભાલા તો વાલિદ સાહબકા સાયા સરસે ઉઠ ગયા થા. ઔર કહતસાલીકી વજહસે આપકી તીનોં બહેનેં ભી આપસે જુદા હોકર ન જાને કહાં મુકીમ હો ગઈ, આપ ભી એક તરફકો ચલ દીં ઔર એક ઝાલિમ બાદશાહને પકડકર ઝબરદસ્તી આપકો અપની બાંદી (નોકરાની) બના લી ઔર કુછ દિનોંકે બાદ બહોત હી થોડી રકમમેં બેચ દિયા. ઔર ઉસ શખ્સને અપને ઘર લાકર બે હદ મશક્કત વાલા કામ આપસે લેના શુરૂ કિયા. એક મરતબા આપ કહીં જા રહી થી કે કિસી નામહરમકો અપને સામને દેખકર ઈતને ઝોરસે ગિરી કે હાથ ટૂટ ગયા. ઉસ વક્ત આપને સિજદહમેં જાકર અર્ઝ કિયા કે યા અલ્લાહ મેં બે-યારો મદદગાર પેહલે હીસે થી ઔર અબ હાથ ભી ટૂટ ચુકા હૈ. ઉસકે બાવજૂદ મેં તેરી રઝા ચાહતી હૂં. યુનાંચે નિદાએ ગૈબી આઈ કે રાબિઆ ગમગીન ન હો કલ તુઝે વો મરતબા હાસિલ હોગા કે મુકર્રબ ફરિશ્તે ભી તુઝ પર રશક કરેંગે. યે સુનકર આપ ખૂશી ખૂશી અપને માલિકકે યહાં પહોંચ ગઈ ઔર આપકા મામૂલ રહા કે દિનકો રોઝા રખતી ઔર રાતકો ફિર ઈબાદતમેં મશગૂલ હો જાતી. (આપ રાત દિનમેં એક હઝાર રકાતેં નમાઝ પઘ્હા કરતી થીં) એક રાત જબ આપકે માલિકકી આંખ ખુલી તો ઉસને હૈરતસે ચારોં તરફ દેખા, ઉસ વક્ત એક ગોશામેં આપકો સિજદામેં પાયા. ઔર એક નૂર લટકતા હુવા આપકે સર પર રોશન દેખા. જબકે આપ અલ્લાહસે અર્ઝ કર રહી થી કે

અગર મેરે બસમેં હોતા તો પૂરા વક્ત તેરી ઈબાદતમેં ગુઝાર દેતી. લેકિન ચૂંકે તૂને મુઝે દૂસરોંકા નોકર બના દિયા હૈ ઈસ લિયે તેરી બારગાહમેં દેરસે હાઝિર હોતી હૂં. યે સુનકર આપકા આકા યાની માલિક બહોત પરેશાન હો ગયા. ઔર યે વા'દા કર લિયા કે મુઝે તો અપની ખિદમત લેનેકે બજાએ ઉલ્ટી ઉનકી ખિદમત કરની ચાહિયે. ચુનાંચે સુબહ હોતે હી આપકો આઝાદ કર દિયા.

(તઝકિરતુલ ઔલિયા સફા ૪૩)

રાબિઆ બસરીયા (રહ.) ને અપની ઝિંદગીમેં કિસીસે નિકાહ નહી કિયા થા. અપને માલિક (યાની શેઠ) કી ગુલામીસે જબ આઝાદ હુઈ તો અપને હકીકી માલિક અલ્લાહ તઆલાકી તરફ પૂરી મુતવજજેહ હો ગઈ. એક મરતબા ઈમામ હસન બસરી (રહ.) ને અપને સાથ નિકાહ કરનેકી બાત રખ્ખી તો ઉસને મના કિયા, ન કરનેકી વજહ પૂછી તો રાબિઆ બસરીયા (રહ.) ને જવાબ દિયા કે તીન ચીઝેં મેરે લિયે ગમકી વજહ બની હુઈ હૈં. અગર તુમ યે ગમ દૂર કર દો તો મૈં યકીનન શાદી કર લૂંગી (૧) યે કે ક્યા ખબર મેરી મૌત ઈસ્લામ પર હોગી યા ન હોગી. (૨) યે કે મેહશરકે દિન, કિયામતકે દિન નામએ આ'માલ સીધે હાથમેં હોંગે યા ઉલ્ટે હાથમેં. (૩) કિયામતકે દિન જબ જન્નતમેં એક જમાઅતકો દાહની તરફસે દૂસરી જમાઅતકો બાઈ તરફસે દાખિલ કિયા જાએગા તો ન જાને મેરી ગિન્તી કિસ

જમાઅતમેં હોગી? લોગોંને જવાબ દિયા કે ઈન તીનોં સવાલોંકા જવાબ હામારે પાસ નહી, તો રાબિઆ બસરીયાને ફરમાયા કે જિસકો ઈતને ગમ હોં ઉસકો શાદીકી ક્યા તમન્ના હો સકતી હૈ. (તઝકિરતુલ ઔલિયા સફા ૪૮)

ફાઈદા : ઈસ વાકિઆસે માલૂમ હુવા કે રાબિઆ બસરીયા કેસી ઔરત થી કે દૂસરેકે ઘર નોકરાની હોનેકે બાવજૂદ દિનકો રોઝા રખતી ઔર રાતકો અપને હકીકી મૌલા (યાની અલ્લાહ) કે સામને ઈબાદતમેં મશગૂલ હો જાતી. આજ અલ્લાહને હમકો ઔર હમારી માં બહેનોંકો આઝાદ બનાયા હૈ ઔર ઘરમેં કામ ન હોનેકે બાવજૂદ ભી હમ દિન ભરકી (પાંચ) વક્તોંકી ભી પાંબદી નહી કર પાતી. ફિર નવાફિલ નમાઝ (યાની ઈશરાક, યાશત, અવ્વાબીન ઔર તહજજુદ) કી નમાઝોંકા તો ક્યા કહેના. યે રાબિઆ બસરીયાકી ઝિંદગીસે હમ સબક લેવે કે રાબિઆ નોકરાની હોનેકે બાવજૂદ રાત દિનમેં એક હઝાર રકાતેં પઞહતી થી. ઔર જબ આઝાદ હુઈ તો એસા નહી કિયા કે ચલો નિકાહ કર લેવે ઔર દુનિયામેં મઝા ઉઠાવે, બલકે અપની આખિરતકી ફિકરમેં લગ ગઈ. કિસીને નિકાહ ન કરનેકી વજહ ભી પૂછી તો કેસા જવાબ દિયા જિસસે આજ હમ બિલકુલ ગાફિલ હૈં. ન હમકો મૌતકી ફિકર હૈ ન નામએ આમાલકી ફિકર હૈ ન જન્નત જહન્નમકે ફૈસલાકી ફિકર હૈ. ઈસ લિયે હમારી માં બહેનેં ઈસ વાકિઆસે ઈબરત

हासिल करें के जिस तरह राबिया अेक औरत थी हम बी अेक औरत जात हैं. हमको क्यूं छबादतका शौक नही. हमको क्यूं नमाजोंमें कुरआनकी तिलावतमें मज्ज नही आता, क्या उसकी वजह ये है के राबिया तो गरीब औरत थी, न शौहर था. और न बाल बय्ये थे, और हम तो शौहरवाली बाल बय्यों वाली मशगूल हैं. हमारे लिये मुशकिल है. अगर येही वजह है तो ये बहाना हमारा जूठा है. अल्लाहने ऐसी औरतें पैदा की हैं जो बादशाहतमें रहेते हुअे बी अपने ખालिक और मालिक अल्लाह तआलाको नही भूली, ताके कल कियामतमें हमारे लिये बहाना करनेकी जरूरत न पड़े. जैसे मलिका जुबेदा ખातूनकी जिंदगी उठाकर देखें. वो बादशाहतमें रहेते हुअे अपने अल्लाहको नही भूली.

जुबेदा ખातून बादशाहकी अजुब वाकिया

जुबेदा ખातूनको देखिये के वक्तकी बादशाह थी. लेकिन छतनी नेक थी. अच्छे अच्छे काम किये के जिसकी वजहसे आज तक उनका शुमार (गिन्ती) नेक औरतोंमें होता है. उसके बारेमें लिखा है के उसने अपने घरमें तीन लडकियां नोकरानियां रखी हुई थी. (यानी खिदमत करने वाली) उनका अेक ही काम था. वो सबकी सब कुरआन

શરીફકી હાફિઝા ઔર કારિયાત થી. ઔર ઉનકી ડ્યૂટી ઉસને બના દી થી કે અપને મહલકે મુખ્તલિફ (યાની) અલગ અલગ કોનોં પર એક એક હાફિઝા ખાદિમાકો બિઠા દિયા થા. ઔર ઉનકા કામ થા કે એકકો ચાર છ ઘંટે કુરઆન શરીફકી તિલાવત કરની હૈ. એકકી ડ્યૂટી પૂરી હુઈ તો દૂસરી ઔરતેં હાફિઝા આ જાતી. વો ખતમ હુઈ તો તીસરી જમાઅત આ જાતી. ઈસ તરહ રોઝાના તીનસો ઔરતેં રાત દિન ઉસકે મહલમેં તમામ જગહ ઉપર નીચે કમરોંમેં બૈઠકર કુરઆન શરીફકી તિલાવત કરતી થી. પૂરા મહલ કુરઆન પાકકા ગુલશન ઔર બાગ નઝર આતા થા. સુબ્હાનલ્લાહ દુનિયામેં એસી ભી બીબિયાં ગુઝરી, જિનકો અલ્લાહને વક્તકી બાદશાહ ભી બનાઈ. માલ દૌલતકે ખઝાને ઉનકે કદમોંકે નીચે હૈ, મગર ઉનકી દીનદારી દેખિયે, પૂરે મહલકો કુરઆનકે નગમોંસેં ઉસને સજા દિયા. ઔર દિલમેં દૂસરોંકી હમદદી ઈતની થી કે ઉસ વક્ત જબ લોગ હજ પર જાતે થે તો રાસ્તેમેં પાની ન મિલનેકી વજહસે જાનવર મર જાતે. લોગ ભી મર જાતે, ઉસને અપને શૌહરસે ફરમાઈશ કી કે એક નહર બના દીજિયે, જો દરિયાએ ફુરાતસે લેકર મકામે અરફાત (અરફાતકે મેદાન તક) હો. યુનાંચે એક નહર બનાઈ ગઈ. આજ હાજી હજ પર જાતે હૈં તો ઉસકે કુછ હિસ્સે દેખનેમેં નઝર આ જાતે હૈં. હૈરાન હોતે હૈં દુનિયામેં કુછ ઔરતેં તો એસી થી જિનહોંને અપને શૌહરસે તાજ મહલ

બનવાયા. કોઈ તો એસી થી, જિસને અપને ખાવિંદસે ગુલશન આરા બાગ બનવાયા, ઔર યે ખુદાકી બંદી એસી થી જિસને નહરે સુબેદા બનવાઈ. કિયામતકે દિન લાખોં ઈન્સાન હોંગે. પરિંદે હોંગે. જાનવર હોંગે. જિનહોંને પાની પિયા હોગા. ઔર ઉન સબકે પાની પીનેકા અજરો સવાબ ઉસ સુબેદા ખાતૂનકે નામએ આમાલમેં જાએગા. ઔર ઈસ વાકિઆસે માલૂમ હુવા કે દૌલત ઔર હુકૂમતકે માહોલમેં રેહકર ભી ઔરત મુતક્કી ઔર દીનદાર ઔર અલ્લાહ વાલી બન સકતી હૈ. ઔર પાકીઝા ઝિંદગી ગુઝાર સકતી હૈ.

(ખવાતીનકે લિયે તરબિયતી બયાનાત, મૌલાના સુલફિકાર સાહબ નકશબંદી સફા - ૯૯)

ફાઈદા : જબ ઔરત અલ્લાહકી ઈબાદતમેં અપને આપકો મશગૂલ કર દેતી હૈ તો મરદોંસે ભી આગે નિકલ જાતી હૈ. અલ્લાહકે નઝદીક ઉસ ઔરતકા મકામ બહોત ઉંચા હો જાતા હૈ. જૈસે હઝરત ખદીજા (રદિ.) જો હમારે નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કી પ્યારી બીવી હૈં. ઉનકે બારેમેં તફસીર ઈબ્ને કસીરમેં લિખ્ખા હૈ કે એક મરતબા હઝરત જિબ્રઈલ અલૈહિસ્સલામ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કે પાસ આએ. ઉસ વક્ત હઝરત ખદીજા (રદિ.) આપકે પાસ આઈ તો હઝરત જિબ્રઈલ અલૈહિસ્સલામને ફરમાયા કે અલ્લાહ તઆલા હઝરત ખદીજા (રદિ.) કો સલામ કેહતા હૈ. ઔર ફરમાયા કે ઉનહેં ખૂશી હો જન્નતકે એક ચાંદીકે

ઘરકી જહાં ન ગરમી હૈ ન તકલીફ હૈ ન શોરો-ગુલ હૈ. જો છિદે હુએ મોતીકા બના હુવા હૈ. જિસકે દાએં ઔર બાએં મરયમ બિન્તે ઈમરાન (હઝરત ઈસા અલૈ. કી વાલિદા) ઔર આસિયા (ફિરઔનકી બીવી) કે મકાનાત હૈં.

તો ઈસસે માલૂમ હુવા કે હઝરત ખદીજા એક ઔરત ઝાત હૈ, લેકિન હઝરત જુબ્રઈલકે ઝરીઆસે અલ્લાહકા સલામ આ રહા હૈ. ઔર જન્નતકે મકાનાતકી ખૂશખબરી દી જાતી હૈ. તો હઝરત ખદીજાકા અલ્લાહકે વહાં પર કિતના બડા મકામ હોગા.

(તફસીર ઈબ્ને કસીર ભાગ-૫, પારા ૨૮, સફા ૯૮)

હઝરત રાબિઆ બસરીયા (રહ.)

કા અલ્લાહકે નમદીક દુનિયામેં

કિતના ઊંચા મકામ હૈ ઉસકા

વાકિઆ

હઝરત ઈબ્રાહીમ અદહમ (રહ.) જબ હજકે સફર પર રવાના હુએ તો હર જગહ દો રકાત નમાઝ અદા કરતે હુએ ચલે ઔર પૂરે ચૌદહ (૧૪) સાલમેં મક્કા મુકર્રમા પહોંચે. ઔર સફરકે દરમિયાન પર ભી કહેતે થે કે દૂસરે લોગ તો કદમોંસે ચલકર બૈતુલ્લાહ પહોંચે હૈં, લેકિન મૈં

સર ઔર આંખોં કે બલ પહોંચૂંગા. ઔર જબ મક્કા મુકર્મમાર્મે દાખિલ હુએ તો વહાં બૈતુલ્લાહકો ગાઈબ પાયા. યુનાંચે આપ ઈસ ખયાલસે આબદીદહ હો ગયે કે શાયદ મેરી આંખોંકી બસારત (રોશની) ચલી ગઈ હૈ. ગૈબસે આવાઝ આઈ કે તુમહારી આંખોંકી રોશની દૂર નહી હુઈ, બલકે બૈતુલ્લાહ એક કમઝોર ઔરતકે ઈસ્તિકબાલકે લિયે ગયા હૈ. યે સુનકર આપકો એહસાસ હુવા ઔર અઝ કિયા કે યા અલ્લાહ! વો કૌન હસ્તી હૈ? આવાઝ આઈ કે વો બહોત હી ઊંચે મરતબેવાલી ઔરત હૈ. યુનાંચે આપકી નઝર ઉઠી તો દેખા કે સામનેસે હઝરત રાબિઆ બસરીયા (રહ.) લાઠીકે સહારેસે ચલી આ રહી હૈ. ઔર બૈતુલ્લાહ (યાની કાબા) અપની જગહ પહોંચ ચુકા હૈ.

(તઝકિરતુલ ઔલિયા સફા ૪૪)

દૂસરા હિસ્સા

**બચ્ચોંકી
તરબિયતકે
બારેમેં**

અંબિયાએ કિરામ (અલૈ.) કા અપની અવલાદોંકી ફિકર કરના હઝરત ઈબ્રાહીમ (અલૈ.) કી અપને બેટોંકો વસિય્યત

હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામને અપને બેટોંકી આખિરતકી ફિકર કરતે હુએ ફરમાયા. મેરે બેટો અલ્લાહને ઈસ દીને ઈસ્લામકો તુમહારે લિયે મુન્તાખબ ફરમાયા હૈ, સો તુમ મરતે દમ તક ઈસકો મત છોડના ઔર બજુઝ ઈસ્લામકે ઔર કિસી મિલ્લત પર જાન મત દેના. યા'ની અપની ઝિંદગીમેં ઈસ્લામી તાલીમાત પર પુખ્તગીસે અમલ કરતે રહો તાકે અલ્લાહ તુમહારા ખાતિમા ઈસ્લામ હી પર ફરમાવે.

(મઆરિકુલ કુરઆન જિ. ૧ ૩૪૩)

હઝરત યાકૂબ (અલૈ.) કી અપને બેટોંકો વસિય્યત

હઝરત યાકૂબ (અલૈ.) ને મૌતકે વક્ત અપને બેટોંકો જિસ વક્ત યાકૂબ (અલૈ.) કા આખરી વક્ત આયા ઔર ઉસ વક્ત ઉનહોંને અપને બેટોંસે પૂછા કે તુમ લોગ મેરે

મરનેકે બાદ કિસ ચીઝકી ઈબાદત કરોગે? ઉનહોંને જવાબ દિયા કે હમ ઉસ ઝાતકી ઈબાદત કરેંગે જિસકી આપ ઔર આપકે બુલ્ગુર્ગ ઈબ્રાહીમ ઔર ઈસ્હાક (અલૈ.) ઈબાદત કરતે આએ હૈં. (મઆરિફુલ કુરઆન જિ. ૧, સ. ૩૪૮)

ફાઈદા : ઈન દોનોં વાકિઆતસે માલૂમ હુવા કે નબિયોંને ભી અપની ઔલાદકી ફિકર કી હૈ. હઝરત ઈબ્રાહીમ (અલૈ.) અપને બેટોંકો સમજા રહે હૈં કે, બેટો દીને ઈસ્લામકો મૌત તક ન છોડના, ઔર ઉસી પર મૌત દે દેના. હઝરત યાકૂબ (અલૈ.) અપની મૌતકે વક્ત બેટોંકો મુતનબ્બેહ કર રહે હૈં કે તુમ કિસકી ઈબાદત કરોગે? હાલાંકે વો બેટે નબીકી સોહબત હીમેં બડે હુએ હૈં, લેકિન બાપકી અપની ઔલાદ પર ક્યા ઝિમ્મેદારી હૈ વો ઝિમ્મેદારી પૂરી કર રહે હૈં. ઉસકે બિલ મુકાબિલ આજ હમ કભી અપની ઔલાદકો નસીહત કરતે હૈં? યા કભી ઉનકો અલ્લાહકા તઆરૂફ કરવાતે હૈં કે અલ્લાહ કૌન હૈ? કિતની બડી તાકતવાલા હૈ. ઔર મૌતકે કરીબ અપને બેટોંકો કભી નસીહત કરતે હૈં કે બેટો! મૈં દુનિયાસે જા રહા હૂં. તુમ નમાઝ પઞહતે રેહના. દીનકી મહેનત કરતે રેહના. ઔર અપને ઈમાનકી હિફાઝત કરતે રેહના. એસી નસીહત હમકો કરની ચાહિયે, તાકે હમારી ઔલાદ હમારે મરનેકે બાદ ભી સહીહ ઝિંદગી ગુઝારે. અલ્લાહ હમેં અપની ઔલાદકી સહીહ ફિકર કરનેકી તૌફીક અતા ફરમાવે. આમીન!

અલ્લાહ તઆલાને હર ઈન્સાનકે અંદર એક ફિતરી ખ્વાહિશ રખ્ખી હૈ કે જબ વો જવાનીકી ઉમરકો પહોંચતા હૈ તો શાદીકે બાદ અવલાદ વાલા હો જાવે, અવલાદ હોના એક ખુશી હૈ ઔર અવલાદ નેક હોના દુગની ખુશી હોતી હૈ, ઈસ લિયે જબ ભી અલ્લાહ તઆલાસે અવલાદકી દુઆ માંગે તો હંમેશા નેક અવલાદકી દુઆ માંગે.

**અપની અવલાદકો નેક ઔર
દીનદાર બનાનેકે લિયે તીન
તરહકી મહેનત ઝરૂરી હૈ**

પહેલી મહેનત

**અલ્લાહ તઆલાસે નેક
અવલાદકી દુઆ કરના**

અંબિયાએ કિરામ (અલૈ.) ને અપની જિંદગીમેં અપની અવલાદકે લિયે દુઆએ માંગી ઔર દુઆએ ભી કી. અગર ઉન દુઆઓકે અલ્ફાઝ દેખે જાએ તો ફક્ત ઉનહોંને અવલાદ નહી માંગી બલકે નેક અવલાદકી દુઆએ માંગી હૈ.

હઝરત ઈબ્રાહીમ (અલૈ.) કા અપની અવલાદકે લિયે દુઆ કરના

જબ નમરૂદ બાદશાહને હઝરત ઈબ્રાહીમકો આગમેં
ડલવાયા થા ઔર અલ્લાહને ઉસકી તદબીરકો ફેલ કરકે ઉનકો
સહીહ સાલિમ આગસે બાહિર નિકાલા ઉસ વક્ત હઝરત
ઈબ્રાહીમ (અલૈ.) ને મુલ્કસે હિજરત કર જાનેકા ઈરાદા કર
લિયા ઔર ચલતે વક્ત અપને રબસે દુઆ માંગી.

રબ્બિ હબૂ લી મિનસ્સાલિહીન.

યાની અય અલ્લાહ મુઝે નેક ઔર સાલેહ લડકા અતા
ફરમા.

(સૂ. સાર્ફફાત આ. ૧૦૦)

હિદાયતકે ચિરાગ ૧/૨૨૭

હઝરત ઝકરિયા (અલૈ.) કા અપની અવલાદકે લિયે દુઆ કરના

રબ્બિ હબૂ લી મિલ્લદુન્ક ઝુર્રિયતનૂ તય્યિબતન.

(સૂરએ આલે ઈમરાન : ૩૮)

તર્જુમા : અય અલ્લાહ આપ મુઝકો ખાસ અપને પાસસે
કોઈ અચ્છી ઔલાદ ઈનાયત કીજિયે.

જિસ વક્ત હઝરત ઝકરિયા (અલૈ.) ને જબ હઝરત

મરયમ (અલૈ.) કે હુજરેમં બે-મોસમ ફલ દેખે તો ઝકરિયા (અલૈ.) ને અપને રબસે દુઆ કી, અય અલ્લાહ મુઝકો પાઝીઝા ઔલાદ અતા ફરમા. (હિદાયતકે ચિરાગ ૨/૧૩૭)

હઝરત ઈમરાનકી બીવી (હઝરત ઈસા અલૈ. કી નાની) કી દુઆ અપની અવલાદકે લિયે

હઝરત ઈમરાનકી બીવીકો જબસે બચ્ચાકી ઉમ્મીદ લગ ગઈ ઉનહોંને અપને દિલમં એક નિચ્ચત કી. કુરઆનને વો નિચ્ચત ખૂબસુરત નકલ ફરમાઈ હૈ. વો કેહને લગી.

રબિબ ઈન્ની નઝરતુ લક મા ફી બત્ની મુહરરન્ ફતકહબલ્ મિન્ની

(સૂ. આલે ઈમરાન ૩૫)

અય મેરે માલિક જો કુછ મેરે પેટમં હૈ મૈંને ઉસકો તેરે દીનકે લિયે વક્ફ કર દિયા. અય અલ્લાહ ઉસકો મુઝસે કબૂલ ફરમા. અભી તો બચ્ચેકી પૈદાઈશ નહી હુઈ, અભી તો બુન્યાદ પડી હૈ ઉમ્મીદ લગી હૈ મગર માં કો ઉસ વક્તસે ફિકર હોતી હૈ કે મેરી હોનેવાલી અવલાદ નેક બને.

ઉલમાને લિખ્ખા હૈ કે કુરઆનકી યે આયત અગર કોઈ હામિલા (ગર્ભવંતી) ઔરત હમલ રેહનેકે બાદ કસરતસે પળહે

તો અલ્લાહ ઉસકો ભી નેક અવલાદ અતા ફરમાએંગે.

(અવલાદકી તરબિયત કેસે, ભાગ -૨ સફા-૫)

કુરઆન મજુદમેં ભી અલ્લાહને મોમિનીનકો દુઆ સિખાઈ હે કે વો ભી માંગા કરેં

રબ્બના હબ્લના મિન્ અઝ્વાજિના વ સુરિય્યાતિના
કુર્ત અઝ્યુનિન્ વજ્હઅલ્ના લિલ્ મુત્તકીન ઈમામા.

(સૂરએ કુરકાન : ૭૪)

અય અલ્લાહ હમારી બીવિયોંમેંસે, ઔર હમારી
ઔલાદમેંસે એસા બના કે હમારી આંખોંકી ઠંડક બને. ઔર
ખૂદ હમેં ભી મુત્તકિયોંકા ઈમામ બના.

માં-બાપકી દુઆઓંકા અસર ઝરૂર પડતા હે

હઝરત ઈબ્રાહીમ (અલૈ.) ને અપને રબસે દુઆ કી તો
અલ્લાહને ૮૨ સાલકી ઉમરમેં એક એસા લડકા દિયા જો
બાદમેં બડા હોકર નબી બના, જિનકા નામ હઝરત ઈસ્માઈલ
(અલૈ.) થા. (તફસીર ભાગ-૪ સફા.૩૭)

હઝરત ઝકરિયા (અલૈ.) ને અલ્લાહસે લડકેકી દુઆ કી તો અલ્લાહને ઉનકો ભી એક લડકા દિયા જો બાદમેં બડે હોકર નબી બને, જિનકા નામ ખૂદ અલ્લાહને હઝરત યહયા (અલૈ.) રખ્યા.

(તફસીર ઈબ્ને કસીર જિ. ૩, સફા ૨૦)

હઝરત ઈમરાનકી બીવીને દુઆ કી થી તો અલ્લાહને ઉનકે પેટસે એક ઔરત પૈદા કી જિનકા નામ મરયમ થા ઔર ઉનકે પેટસે અલ્લાહને એક બહોત બડે નબી હઝરત ઈસા (અલૈ.) કો પૈદા ફરમાયા.

(તફસીર ઈબ્ને કસીર જિ. ૩, સફા ૨૩)

ઈમામ અબૂ હનીફા (રહ.) અપને વાલિદ સાહબકી દુઆઓંકા ફલ હૈં

હઝરત નોઅમાન એક બુલ્ગુર્ગ ગુઝરે હૈં. ઉનહોંને અપને બેટે સાબિતકો એક મરતબા હઝરત અલી (રદિ.) કી ખિદમતમેં હાઝિર કર દિયા ઔર કહા કે અય અમીરૂલ મોમિનીન મેરે બેટેકે લિયે અવલાદ નહી હૈ આપ ઉસકે લિયે દુઆ ફરમા દૈં.

હઝરત અલી (રદિ.) ને દુઆ ફરમાઈ યા અલ્લાહ સાબિતકો અવલાદ અતા ફરમા. અલ્લાહને દુઆ કબૂલ ફરમાઈ ઔર સાબિતકો એક બેટા દિયા જિનકા ઉનહોંને

અપને વાલિદકે નામ પર ઉસકા નામ નોઅમાન રખ્યા. ચુનાંચે યે બચ્ચા નોઅમાન બિન સાબિત બિન નોઅમાન, જબ બડા હુવા તો અપને વક્તકા ઈમામે આ'ઝમ ઈમામ અબૂ હનીફા બના. તો મા'લૂમ હુવા કે માં-બાપને દુઆ કરવાઈ અલ્લાહવાલેકે હાથ ઉઠ ગયે, અલ્લાહને ઉનકો હીરે મોતી જૈસા બેટા અતા ફરમાયા.

(તઝકિરતુ ન્નોઅમાન : ૭૧)

(અવલાદકી તરબિયત કેસે જિ.૨, સફા : ૧૩)

દૂસરી મહેનત

જબ બચ્ચા પેટમેં હો ઉસ વક્ત અપને આપકો ઈબાદતમેં, કુરઆનકી તિલાવતમેં ખૂબ મશગૂલ રખના ઔર ગુનાહોંસે બચના, ખાસ કરકે ઔરતોંકો હમલકે ઝમાનામેં હરામ રોઝીસે બચના જબ બચ્ચા પેટમેં હો ઉસ વક્ત.

હઝરત પીરાને પીર શેખ અબ્દુલ

કાદિર જુલાની (રહ.) કે

વાલિદૈનકા તકવા

હઝરત પીરાને પીર શેખ અબ્દુલ કાદિર જુલાનીકે

વાલિદ શેખ અબૂ સાલેહ (રહ.) ત્રીન દિનસે આપ ભૂકે થે. દરિયાએ ફુરાત પર બેઠે થે. એક સેબ દરિયામેં તૈરતા હુવા આયા, આપને ઉસકો ઉઠાકર ખા લિયા, અલ્લાહકા શુક્રિયા અદા કિયા કે અલ્લાહને ગૈબસે મદદ કી લેકિન કુછ દેરકે બાદ યાદ આયા કે દરિયામેં સેબ પૈદા હોતા નહી હૈ, આપને યે તય કર લિયા કે જબ તક માલિકકો તલાશ કરકે મઆફી ન માંગ લૂં ચૈનસે નહી બૈઠૂંગા. યે ઈરાદા કરકે ચલે. દૂર દરાઝકે બાદ એક બાગ આયા જિસકે અંદર બે હિસાબ દરખ્ત થે. ઉસકી ડાલિયાં સેબકે ઝિયાદહ હોનેકી વજહસે દરિયામેં ઝુક ગઈ થી. હવા ઔર મોજોંકે થપેડોંસે સેબ ટૂટકર દરિયામેં ગિર જાતે થે. માલીસે પૂછા કે કહાં હૈ બાગકા માલિક? ઉસને એક કમરા બતાયા વહાં એક બુરુર્ગ મુસલ્લા બિછાકર અલ્લાહકો યાદ કરતે થે. ઔર ઉનકા નામ શેખ અબ્દુલ્લાહ સૂમઈ થા જિનકા શુમાર અવલિયાએ કિરામમેંસે હૈ. આપને ચહેરા દેખકર પેહચાન લિયા કે કોઈ અલ્લાહકા વલી હૈ. ઉસને પૂછા કહાંસે આ રહે હો? જવાબ દિયા કે જીલાનકા રેહનેવાલા હૂં. પહાડોં ઔર જંગલોંમેં ભૂકસે બેતાબ થા. દરિયામેં સેબ બહેતા હુવા આયા વો ઉઠાકર ખા લિયા, બાદમેં માલૂમ હુવા કે માલિકકી ઈજાઝતકે બગૈર કયૂં ખાયા, મૈંને ફૌરન ઉંગલી ડાલકર કય કર લી લેકિન ફિર ભી મઆફીકે લિયે હાઝિર હુવા હૂં, જબ હઝરત અબ્દુલ્લાહ સૂમઈને સુના તો સમઝ

ગયે કે યે ખુદાકા વલી મા'લૂમ હો રહા હૈ, કહા કે ઈસ તરહ મૈં મઆફ નહીં કરૂંગા, ઉસકી એક શર્ત હૈ, વો યે હૈ કે મેરી એક બેટી હૈ જવાન હો ચુકી હૈ મગર ઉસમેં ચાર ઐબ હૈં. (૧) એક આંખોંસે અંધી હૈ, (૨) કાનોંસે બહેરી હૈ (૩) ઝબાનસે ગૂંગી હૈ (૪) પાંવસે લંગડી હૈ. હઝરત અબૂ સાલેહ (રહ.) સોચને લગે કે વો ક્યા બીવી હોગી જો ન દેખે, ન બોલે, ન સુને, ન ચલે, લેકિન તૈયાર હો ગયે, ક્યૂંકે ઉનકો તો સેબકા ગુનાહ મઆફ કરવાના થા, ઉસકે બાદ નિકાહ પળ્હાયા, રેહનેકે લિયે બાગમેં એક ઘર દે દિયા, લડકીકી રૂખસતી કરા દી, નમાઝકે બાદ કહા કે જાઓ અપને ઘરમેં તુમહારી દુલ્હન હૈ, અબ ઉનકો તો ખયાલાત આને લગે કે અંધી લૂલી બહેરી હોગી, મગર ઘરમેં દાખિલ હુએ તો એક ખૂબસૂરત ઔરત પર નઝર પડ ગઈ, એક કોનામેં મુસલ્લા બિછાકર નમાઝ પળ્હની શુરૂ કી, બીવીને દેખા કે શૌહરને નઝર નીચી કર લી ઔર નમાઝમેં મશગૂલ હો ગયે, તો ઉનહોંને ફિર ઈધર મુસલ્લા બિછાકર નમાઝ શુરૂ કર દી, યે કૌન થી, યે ઔરત પીરાંને પીર શેખ અબ્દુલ કાદિર જીલાની કી માં બનને વાલી થી, હાફિઝે કુરઆન થી. કુરઆન જો નમાઝમેં શુરૂ કિયા તો સુબહ હો ગઈ, જબ સુહબ હુઈ તો નમાઝકે બાદ શેખ અબ્દુલ્લાહ સૂમઈકે કદમોંમેં ગિર પડે, રોને લગે, પૂછા ક્યૂં રોતે હો? કહા કે અજનબી ઔરત પર નિગાહ પડ ગઈ, ઉનહોંને કહા કે

વહી તેરી બીવી હૈ. ઉનહોંને કહા કે યે કેસે હો સકતા હૈ? આપને તો બોલા થા કે વો તો લૂલી, અંધી, બહેરી, ગૂંગી હૈ. શેખને ફરમાયા કે મૈંને જો કહા થા ઉસકા મતલબ યે હૈ કે અંધી હૈ યા'ની આખિરતકે એ'તિબારસે ઉસને કભી ભી પરાએ મર્દકો નહી દેખા, બહેરી યાની આજ તક ઉસને ના જાઈઝ આવાઝ નહી સુની, ગૂંગી યાની ઉસકી ઝબાનસે કભી બુરી બાત નહી આઈ, લંગડી યાની ગુનાહકે કામમેં કભી ચલકર નહીં ગઈ. હઝરત અબૂ સાલેહને અલ્લાહકા શુક્રિયા અદા કિયા ઔર અલ્લાહ તઆલાને ઉનકી પેહલી રાતકી મુલાકાતસે ઉનકી બીવી જિનકા નામ ફાતેમા થા ઉનકે પેટસે અલ્લાહકે વલીકો પૈદા કિયા જિનકો પુરી દુનિયા જાનતી હૈ. હઝરત શેખ પીરાને પીર અબ્દુલ કાદિર જીલાની (રહ.). (મવાઈઝે ઈસ્લાહિયા ૨૮૫)

ફાઈદા : ઈસ વાકિઆસે માલૂમ હુવા કે ગુનાહોંસે બચને પર અલ્લાહ અવલાદકો નેક પૈદા ફરમાતા હૈ, જૈસે હઝરત પીરાને પીરકે વાલિદ સાહબ ભી અપને આપકો ગુનાહસે બચાતે થે. ઔર ઉનકી વાલિદાકા કિસ્સા જૈસે ઉપર ગુઝરા મા'લૂમ હુવા કે અપને કાનોંકો, આંખોંકો, ઝબાનકો, બદનકે હર ઉઝવકો ગુનાહસે બચાતી થી. દોનોંકા તકવા (અલ્લાહ સે ડરના) જિનકા અસર બચ્ચે પર પડા કે બચ્ચા બડા હોકર અલ્લાહકા વલી બના. યે માં બાપકે ગુનાહસે બચનેકા ફલ હૈ.

**હઝરત આસિમ બિન ઉમર ફારુક
(રદિ.) કી બીવીકા હરામ રોઝીસે
બચના ઔર ઉનકી અવલાદમેં
હઝરત ઉમર બિન અબ્દુલ
અઝીઝકા પૈદા હોના**

હઝરત ઉમર (રદિ.) અપની ખિલાફતકે ઝમાનેમેં રાતકો ગશત કિયા કરતે થે. એક મરતબા એક ઘરકે કરીબ પહોંચે. એક બૂળહી ઔરત અપની બચ્ચીકો કેહ રહી હૈ કે દૂધમેં પાની મિલા દે (તાકે દૂધ ઝિયાદહ હો જાવે ઔર પૈસે ઝિયાદહ આવે. તો બચ્ચીને કહા કે હઝરત ઉમર (રદિ.) ને મના કિયા હૈ. ઉસકી માંને કહા કે હઝરત ઉમરકો કેસે પતા ચલેગા (ઐસે રાતકે અંધેરેમેં) તો બચ્ચીને જવાબ દિયા કે હઝરત ઉમરકો તો પતા નહીં ચલેગા લેકિન હઝરત ઉમરકે ખુદા કો તો માલૂમ હો જાએગા (વો તો દેખતા હૈ.) હઝરત ઉમર (રદિ.) ઈસ બાતકો સુન રહે થે ઔર માલૂમ કર દિયા કે યે બચ્ચી ગુનાહોંસે બચનેવાલી હૈ ઔર અલ્લાહસે ડરનેવાલી માલૂમ હોતી હૈ ઔર અપને લડકે હઝરત આસિમકા નિકાહ ઉનસે કરવા દિયા. અલ્લાહ તઆલાને

ઉસ નેક ઔરતકી અવલાદમેં હઝરત ઉમર બિન અબ્દુલ અઝીઝ જિનકો ઉમરે સાની કહા જતા હૈ પૈદા ફરમાયા, તો યે માં બાપકે ગુનાહોંસે બચનેકા ફલ હૈ.

(મવાઈઝે ઈસ્લાહિયા ૨૧૫)

તીસરી મહેનત

**પૈદાઈશકે બાદ બચપન હીસે
ઉસકી તરબિયત કરના**

**પહેલી તરબિયત દૂધ પિલાનેકે
વક્ત બચ્ચેકો પુઝૂકે સાથ
અલ્લાહકા ઝિક્ર કરતે હુએ
દૂધ પિલાના**

માં કો ચાહિયે કે બચ્ચેકો દૂધ બિસ્મિલ્લાહ પઞહકર પિલાવે, પુઝૂકી હાલતમેં પિલાવે, જિતની દેર બચ્ચા દૂધ પીતા રહે માં અલ્લાહકે ઝિક્રમેં મશગૂલ રહે, માં દુઆ કરતી હૈ કે અલ્લાહ મેરે દૂધકે એક એક કતરેમેં મેરે બેટેકો ઈલ્મકા

સમંદર અતા ફરમા, તો માં કી ઉસ વક્તકી દુઆએ અલ્લાહકે વહાં કબૂલ હોતી હૈં. હમારે મશાઈખ જો પેહલે ગુઝરે હૈં ઉનકી માંઓને તો તરબિયત એસી કી હૈ કે બાવુઝૂ અપને બચ્ચોંકો દૂધ પિલાતી થી. અગર આજ કોઈ વુઝૂકી હાલતમેં દૂધ પિલાવે તો ખૂશ નસીબ હૈ. ઓર અગર નહી પિલા સકતી તો કમ અઝ કમ દૂધ પિલાનેકે વક્ત દિલમેં અલ્લાહકા ઝિક તો કર સકતી હૈ.

**વુઝૂકી હાલતમેં દૂધ
પિલાનેકા ફાઈદા**

**હઝરત ખ્વાજા શેખ મુઈનુદ્દીન
ચિશ્તી (રહ.) કા વાકિઆ,
ઉનકી માં ઉનકો વુઝૂકી હાલતમેં
દૂધ પિલાતી થી**

શેખ મુઈનુદ્દીન ચિશ્તી અજમેરી (રહ.) ને બંગાલકા સફર કિયા. આપકે સફરમેં કઈ લોગોંને આપકે હાથ પર ઈમાન કબૂલ ફરમાયા (મુસલમાન હો ગયે) ઓર કઈ લોગોંને ગુનાહોંસે તૌબા પર બૈઅત કી. જબ આપ ઘર

તશરીફ લાએ તો ચેહરે પર ખૂશીકે આસાર થે, માંને પૂછા મુઈનુદીન બડે ખૂશ નઝર આતે હો, કેહને લગે અમ્મા ખૂશ ઈસ લિયે હું કે સાત લાખ હિન્દુઓંને મેરે હાથ પર ઈસ્લામ કબૂલ ફરમાયા ઔર ૭૦ લાખ મુસલમાનોંને મેરે હાથ પર પર બચઅત કી, ઈસ લિયે આજ મેરા દિલ બહોત ખૂશ હૈ, માંને કહા બેટા યે તેરા કમાલ નહીં હૈ યે તો મેરા કમાલ હૈ, ફરમાયા માં બતા કેસે તેરા કમાલ હૈ? માંને જવાબ દિયા કે બેટા જબ તુમ પૈદા હુએ થે તો મૈંને કભી ભી તુમકો બગૈર વુઝૂકે દૂધ નહીં પિલાયા થા, આજ ઉસકી બરકત હૈ કે તુમ્હારે હાથો પર અલ્લાહ લાખોં લોગોંકો કલિમા પઞહનેકી તૌફીક અતા ફરમાઈ.

(મદદકી તરબિયત ઔર તરક્કીમેં ઔરતકા કિરદાર ૧૪)

**અમીર દોસ્ત મુહંમદખાનકે
બેટેકા વાકિઆ**

**ઉનકી માં ઉનકો વુઝૂકી હાલતમેં
દૂધ પિલાતી થી**

કાબુલકે બાદશાહોંમેંસે અમીર દોસ્ત મુહંમદ ખાન બહોત દીનદાર બાદશાહ ગુઝરે હૈં. ઉનકે ઝમાનેમેં કિસી

દૂસરે બાદશાહને અફઘાનિસ્તાનકે ઉપર હુમલા ક્રિયા ઔર લશ્કર લેકર ચઢાઈ કી. અમીર સાહબકો ઉસસે સદમા ભી હુવા ઔર દુઃખ ભી કે એક બાદશાહને મેરી સલતનત પર હુમલા કર દિયા. મુમકિન હૈ કે બદશાહત ભી ખતમ હો ઔર આનેવાલા મુલ્કકો બરબાદ કર દે.

ઉસકી ફિકરમેં બાદશાહ ભી મહલમેં અંદર તશરીફ લાએ. ઉનકી બીવી ખડી હુઈ થી, બીવીસે યે કહા કે આજ ઐસી ખબર આઈ હૈ કે કિસી બાદશાહને હુમલા ક્રિયા હૈ, મૈંને અપને બેટેકો લશ્કર દેકર ભેજ દિયા હૈ તાકે વો જાકર દુશ્મનકા મુકાબલા કરે, બીવીને કહા ઠીક ક્રિયા. ઔર ગભરાઈયે મત અલ્લાહ આપકી મદદ કરેગા, ગર્જ અપને બેટેકો ફોજ દેકર ભેજ દિયા, તાકે વો દુશ્મનકા મુકાબલા કરે ઔર ઉસકો મુલ્કમેં આને ન દે, ઉસે દૂર ધકેલ દે. બાદશાહકા લડકા ફોજ લેકર ચલા ગયા. દૂસરે દિન બાદશાહ ઘર આએ ઔર ચેહરે પર ગમકા અસર થા, બીવીસે કહા કે આજ એક બડે સદમાકી ખબર આઈ હૈ. ઔર વો યે કે મેરા લડકા હાર ગયા, ઉસને શિકસ્ત (હાર) ખાઈ, ઔર દુશ્મન મુલ્કકે અંદર ચળહા હુવા આ રહા હૈ ઔર મેરા બેટા હારકર ભાગા હુવા વાપસ આ રહા હૈ. યે બાત પેશ આઈ. બીવીને કહા યે બિલકુલ જૂઠી ખબર હૈ ઔર આપ ઈસકા બિલકુલ યકીન ન કરેં. બાદશાહને કહા જૂઠી ખબર નહીં હૈ યે તો સરકારી પરચા લિખને વાલેને

ઈતિલાઅ દી હૈ. મોહકમા સી.આઈ.ડી. કી ખબર હૈ. બીવીને કહા કે આપકા સીઆઈડી ભી જૂઠા હૈ ઔર આપકા મોહકમા ભી ઐસા નહીં હો સકતા, અબ બાદશાહ કેહને લગા કે યે હુકૂમતકી બાત હૈ ઔર યે ઔરત ઘરમેં બૈઠકર કેહ રહી હૈ કે ખબર જૂઠી હૈ ચલો ઈસકો છોડો ઈસસે કૌન બહસ કરતા હૈ, મહલસે વાપસ ચલે આએ. દૂસરે દિન બડે ખૂશ ખૂશ આએ ઔર કહા, મુબારક હો, જો તુમને કહા થા બાત વોહી સચ્ચી નિકલી, ખબર યે આઈ હૈ કે મેરા લડકા કામિયાબ હો ગયા. ઉસને દુશમનકો ભગા દિયા, બીવીને કહા અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ, અલ્લાહ તઆલાકા શુક હૈ, ઉસને મૈરી બાત સચ્ચી કરકે દિખાઈ, બાદશાહને કહા આખિર ક્યા બાત હૈ? તુમકો કેસે માલૂમ હુવા કે મેરા મોહકમા જૂઠા હૈ ઔર સી.આઈ.ડી. ભી જૂઠી હૈ? તો બીવીને કહા કે ઉસકા એક રાઝ હૈ જિસકો મૈંને અબ તક કિસીકે સામને નહીં ખોલા ઔર ન ઉસે ખોલના ચાહતી હૂં. બાદશાહને કહા વો ક્યા રાઝ હૈ? તો બીવીને કહા કે જબ યે બચ્ચા મેરે પેટમેં થા તો મૈંને ખુદાસે અહદ કિયા થા કે નવ મહીને તક શુબહવાલા એક લુકમા ભી અપને પેટમેં નહીં ડાલૂંગી. ઔર હલાલ રોઝીકી કમાઈ મેરે પેટમેં જાએગી, ઈસ લિયે કે નાપાક કમાઈસે ખૂન ભી નાપાક પૈદા હોતા હૈ ઔર નાપાક ખૂનસે અખલાક ભી નાપાક ઔર ખરાબ પૈદા હોતે હૈં, તો મૈંને અહદકો નવ મહીને

તક પૂરા ક્રિયા, દૂસરી બાત મૈંને યે કી કે જબ યે પૈદા હો ગયા તો હઝારોં દૂધ પિલાને વાલી નોકરાનિયાં થી મૈંને ઉનકો નહીં દિયા. અપના દૂધ પિલાયા, ઔર દૂધ પિલાનેકા તરીકા યે થા કે જબ યે રોતા તો મૈં પેહલે વુઝૂ કરતી, દો રકાત નફલ પઞહતી ઉસકે બાદ ઉસે દૂધ પિલાતી, દુઆએં ભી માંગતી, તો એક તરફ પાક ખાના ઔર એક તરફ વુઝૂકે સાથ દૂધ પિલાના, ઔર દૂધ ભી પાક ઔર ઉસસે પૈદા હોનેવાલા ખૂન ભી પાક ઔર પાક ખૂનસે પૈદા હોનેવાલે અખલાક ભી પાક. ઈસ લિયે ઉસકે અંદર બદઅખલાકી નહીં આ સકતી કે વો પીઠ ફેરકર વાપસ આવે ઔર અપની બુઝદિલી દિખાવે, હાં, યે મુમકિન થા કે વો કતલ હો જાતા ઔર શહીદ હો જાતા મગર યે મુમકિન નહીં થા કે પીઠ ફેરકર ભાગકર વાપસ આવે. ઔરતને કહા યે વજહ થી જિસ પર મૈંને દાવા કર દિયા થા કે મેરા બેટા હારકર વાપસ નહીં આ સકતા.

ઈસ વાકિઆસે માલૂમ હુવા કે યે બાદશાહ અમીર દોસ્ત મુહંમદખાનકી બીવી જો ખૂદ બાદશાહ થી હઝારોં લશ્કર ઔર નોકર ચાકર ઉસકે સામને હૈં ઔર વો જબ બાદશાહતકે તખ્ત પર બૈઠકર ઈતની મુત્તકી (અલ્લાહસે ડરનેવાલી બન સકતી હૈં તો ક્યા હમારી માં બહેનેં મા'મૂલી ઘરાનોંમેં રેહકર ક્યૂં નહીં બન સકતી હૈં.

(ખુત્બાતે હકીમુલ ઈસ્લામ ભાગ-૪)

દૂસરી તરબિયત

**બચ્ચોંકે દિલમેં બચપન હીસે
અલ્લાહસે હોનેકા ચકીન જમાના**

**હઝરત ખ્વાજા ફુલ્બુદ્દીન બખ્તિયાર
કાકી (રહ.) કા અલ્લાહસે લેનેકા
વાકિઆ**

હઝરત ખ્વાજા ફુલ્બુદ્દીન બખ્તિયાર કાકી (રહ.) જબ પૈદા હુએ તો ઉનકે વાલિદૈન બૈઠે હુએ આપસમેં મશવરા કર રહે થે કે હમારા બેટા નેક કેસે બને, ચુનાંચે ઉનકી અમ્માને કહા, મેરે દિમાગમેં એક બાત હૈ કલસે મેં ઉસ બાત પર અમલ કરુંગી. અગલે દિન જબ બચ્ચા મદ્રસામેં ચલા ગયા, માંને ખાના તૈયાર ક્રિયા ઔર અલમારીમેં કહીં છુપાકર રખ દિયા. બચ્ચા આયા કેહને લગા, અમ્મી ભૂખ લગી હૈ મુઝે ખાના દીજિયે, માંને કહા બેટા હમેં ભી તો ખાના અલ્લાહ દેતે હૈં. રોઝી દેનેવાલા રોઝી પહોંચાનેવાલા વોહી માલિક ઔર ખાલિક હૈ. માંને અલ્લાહકા તઆરૂફ

કરાયા કે બેટા તુમહારા રિઝક ભી વહી ભેજતા હૈ તુમ અલ્લાહસે માંગો, બેટેને કહા અમ્મી મૈં કેસે માંગૂં? માં ને કહા બેટા મુસલ્લા બિછાવો. યુનાંચે મુસલ્લા બિછા દિયા. બેટા અત્તહિય્યાતકી શકલમેં બૈઠ ગયા. છોટે છોટે મા'સૂમ હાથ ઉઠાએ. માંને કહા બેટા દુઆ કરો, બેટા દુઆ કર રહા હૈ કે અય અલ્લાહ મૈં મદ્રસાસે આયા હૂં ભૂખ લગી હૈ યા અલ્લાહ મુઝે ખાના દીજિયે, બેટેને થોડી દેર ઈસ તરહ આજિઝી કી, પૂછને લગા અમ્મી અબ ક્યા કરૂં? માંને કહા કે બેટા તુમ ઢૂંઢો અલ્લાહને ખાના ભેજ દિયા હોગા, થોડી દેર કમરેમેં તલાશ કિયા અલમારીમેં ખાના મિલ ગયા, બેટેને ખાના ખા લિયા, બેટેકે દિલમેં એક તજસ્સુસ પૈદા હુવા. વો રોઝાના અલ્લાહકી બાતેં પૂછતા, અમ્મી વો સબકો ખાના દેતે હૈં પરિંદોકો ભી જાનવરોંકો ભી, પતા નહીં ઉસકે પાસ કિતને ખઝાને હૈં. વો ખતમ નહીં હુએ, કુછ દિન યે સિલસિલા ચલતા રહા મગર એક દિન યે હુવા કે માં અપને રિશ્તેદારોંમેં કિસી કામમેં ચલી ગઈ તો પતા ચલા કે બચ્ચા આએગા, વક્ત કાફી હુવા થા માંને બુરકઆ લિયા ઔર અપને ઘરકી તરફ તેઝ કદમોંસે જલ્દી જા રહી હૈ, રો ભી રહી હૈ, દુઆઓ ભી કર રહી હૈ, મેરે માલિક મૈંને તો અપને બચ્ચાકા ચકીન બનાનેકે લિયે યે સારા મઆમલા કિયા થા. અય અલ્લાહ અગર આજ મેરે બચ્ચાકા ચકીન ટૂટ ગયા તો મેરી મેહનત ઝાએઝ હો જાએગી. અય

अल्लाह परदा रખ लेना, मेरी मेहनतको ज़ाअेअ डोनेसे बया लेना. मां हुआओं कर रही है, जब घर पड़ोयी तो देभा के बेटा आरामकी नींद सो रहा है, मांने जल्दीसे जाना पकाया और छुपाकर रખ दिया, फिर आकर बय्याके रूखसारका बोसा लिया. उसे जगाकर सीनेसे दबाया, केहने लगी बेटे आज तो तुझे बहोत भूख लगी होगी, बय्या हंसता हंसता बैठ गया. केहने लगा के अम्मी मुझे तो भूख नहीं लगी, अम्माने पूछा क्यूं बेटा? केहने लगा के अम्मी जब मैं मद्रसासे घर आया था तो मैंने मुसल्ला बिछाया और मैंने हाथ उठाकर अल्लाहसे हुआ मांगी के अय अल्लाह मैं भूका हूं प्यासा हूं आज तो मेरी अम्मी भी घर नहीं है, मैंने ये हुआ मांगकर कमरेमें जाकर देभा तो मुझे अक रोटि पडी हुई मिली, मैंने उसे खा लिया, लेकिन अम्मी जो मज्ज मुझे उस रोटिमें आया वो मज्ज मुझे पेहले कभी भी नहीं आया. मां ने बय्याको फिर सीनेसे लगाया और अल्लाहका शुक्र अदा किया के अय अल्लाह तूने मेरी लाज रખ दी. उसके बाद तबसे उनका नाम बप्तियार काकी पड गया. “काकी” फ़ारसीमें रोटिको केहते हैं. और वो बय्या बडा होकर ईतना बडा शेख बन गया के वक्तके बडे बडे मुगल बादशाह उनके मुरीद बने थे. और लाभोंकी ता’दादमें लोग उनसे बैअत हुअे.

(अवलादकी तरबियत कैसे करें, भाग-४ सफ़ा : १४)

ત્રીસરી તરબિયત

**બચ્ચોંકો બચપન હીસે સચ
બોલનેકી આદત ડાલના**

**હઝરત શેખ અબ્દુલ કાદિર જીલાની
(રહ.) કા ડાકૂંકે સામને સચ
બોલનેકા વાકિઆ**

હઝરત પીરાને પીર શેખ અબ્દુલ કાદિર જીલાની (રહ.) જબ બચપનમેં તાલીમ હાસિલ કરને ચલે થે તો ઉનકી વાલિદા ઉનકો કપડોંમેં કુછ પૈસે સી દેતી હૈ ઔર બેટેકો નસીહત કર દેતી હૈ કે બેટે હમેશા સચ બોલના, ચુનાંચે રાસ્તેમેં ડાકૂને લૂટ લિયા, કિસીને પૂછા તુમહારે પાસ માલ હૈ? ઉનહોંને સચ સચ બતા દિયા. ઉસને સરદારકે પાસ બુલાકરકર કહા તૂને ઝૂઠ ક્યૂં નહીં બોલા? ન તુજે જાનકી ફિકર ન માલકી ફિકર? કેહને લગે મેરી અમ્મીને કહા થા કે બેટા સચ બોલના, ઔર મૈંને ઉનસે વા'દા કર લિયા થા. મુજે જાનકી પરવા ન થી. મુજે અપને

વા'દા કા ખયાલ રખના હૈ, ડાકૂકે દિલમેં યે બાત ઘર કર ગઈ કે જબ એક બચ્ચા માંસે કિયે હુએ વા'દાકા ઈતના ખયાલ રખતા હૈ તો હમને ભી તો કલિમા પઞ્હકર અપને રબસે વા'દા કર દિયા હૈ. તો હમ ઉસકા ખયાલ ક્યૂં ન કરેં. યુનાંચે વો અલ્લાહસે અપને ગુનાહોંસે તૌબા કરતે હૈં ઔર ઉસકે બાદ ઉનકી ઝિંદગી બડી દીનદાર બન જાતી હૈ ઔર યે બચ્ચા બડા હોકર અપને ઝમાનાકા બહોત બડા અલ્લાહકા વલી બનતા હૈ જિનકો પીરાને પીર શેખ અબ્દુલ કાદિર જીલાની (રહ.) કહા જાતા હૈ. (અવલાદકી તરબિયત કેસે, ભાગ ૪ સ. ૧૯) (મદદકી તરબિયત ઔર તરક્કીમે ઔરતકા કિરદાર, સફા-૧૧)

ચોથી તરબિયત

**બચ્ચોંકો બચપન હીસે તાલીમમેં
મશ્ગૂલ રખના**

**હઝરત ઈમામ બાયઝીદ બુસ્તામી
(રહ.) કે તાલીમમેં મશ્ગૂલ રેહનેકા
વાકિઆ**

હઝરત જુનેદ બગદાદી ફરમાતે હૈં કે હઝરત બાયઝીદ બુસ્તામીકો અલ્લાહકે વલિયોંમેં વહી એ'જાઝ હાસિલ હૈ જો હઝરત જિબ્રઈલ (અલૈ.) કો તમામ ફરિશ્તોંમેં હૈ.

(તઝકિરતુલ ઔલિયા સ. ૮૮)

હઝરત બાયઝીદ બુસ્તામી (રહ.) જબ યતીમ હો ગયે તો માં ને ઉનકો મદ્રસામેં દાખિલ કર દિયા થા, કારી સાહબકો કહા કે બચ્ચાકો અપને પાસ રખના, ઝિયાદહ

ઘર આનેકી આદત ન પડે, ઐસા ન હો કે ઈલ્મસે મેહરૂમ હો જાવે. યુનાંચે કિસી દિન કારી સાહબસે ઈજાઝત માંગી, ઉનહોંને શર્ત લગાઈ કે તુમ અપના સબક યાદ કરકે સુનાઓ તો ઈજાઝત મિલેગી, સબક ભી ઉસ્તાઝને બહોત ઝિયાદહ બતા દિયા, મગર બચ્ચા હોશિયાર થા ઉસને જલ્દીસે વો સબક યાદ કરકે સુના દિયા તો ઉનકો ઈજાઝત મિલ ગઈ, યે અપને ઘર વાપસ આએ દરવાઝા પર દસ્તક (આવાઝ) દી, માં વુઝૂ કર રહી થી. વો પેહચાન ગઈ મેરે બેટેકી તરહ દસ્તક માલૂમ હોતી હૈ. યુનાંચે દરવાઝેકે કરીબ આઈ, પૂછા કિસને દરવાઝેકો ખિટખિટાયા? જવાબ દિયા બાયઝીદ હૂં, તો માં કેહતી હૈ કે એક મેરા ભી બાયઝીદ થા, મૈંને તો ઉસે અલ્લાહકે લિયે વકફ કર દિયા, મદ્રસામેં ડાલ દિયા હૈ, તો કૌન બાયઝીદ હૈ? જો અબ મેરા દરવાઝા ખિટખિટાતા હૈ? તો ઉનહોંને યે અલ્ફાઝ જબ સુને તો સમઝ ગયે કે અમ્મા ચાહતી હૈ કે મેરા દરવાઝા ન ખિટખિટાયા જાવે, અબ બાયઝીદ મદ્રસામેં અલ્લાહકા દરવાઝા ખિટખિટાવે. યે વાપસ મદ્રસામેં ગયે. ઔર જબ તક આલિમ બાઅમલ ન હો ગયે તબ તક મદ્રસાસે વાપસ ન આએ, અલ્લાહ તઆલાને ઉનકી મેહનતસે લાખોં ઈન્સાનોંકો હિદાયત અતા ફરમાઈ.

(મર્દકી તરબિયત ઔર તરક્કીમેં ઔરતકા કિરદાર સ. ૧૨)

હઝરત સુફ્યાન સૌરી (રહ.) કા દીનકે ખાતિર મૌત તક અપની વાલિદાસે ન મિલનેકા વાકિઆ

હઝરત સુફ્યાન સૌરી (રહ.) ને એક મરતબા અપની વાલિદાસે ફરમાયા કે મેરી માં તૂ મુઝે અલ્લાહકે દીનકે લિયે વક્ફ કર દે. કુરબાન જાઈયે ઉન માંઓ પર, કેહને લગી બેટા જા મૈંને તુઝે અલ્લાહકે દીનકો સીખને ઔર ફૈલાનેકે લિયે વક્ફ કર દિયા, આપ ઘરસે નિકલે ઔર ફિર ૧૯ સાલકે બાદ ઘર વાપસ આએ, શામકા વક્ત થા. દરવાઝે પર દસ્તક દી, માં ને પૂછા કૌન? કહા આપકા બેટા સુફ્યાન. વાહ વો માં કેસી થીં જિનહોંને એસે લાલ જને થે. વો કેહને લગી બેટા જો ચીઝ દે દી જાતી હૈ ઉસકા વાપસ લેના બડી બેગૈરતી હૈ. મૈં તો તુઝે અલ્લાહકો દે ચુકી હૂં અબ કિયામતમેં મિલેંગે, ચુનાંચે આપ વહીંસે વાપસ ચલે ઔર મરતે દમ તક દીનકી ખિદમત કરતે રહે, ઉસ કુરબાની પર અલ્લાહને ઉનકો અપને વક્તકા ઈમામ બનાયા.

(અલામાતે મુહબ્બત . સ. ૪૮૦)

ફાઈદા : ઔરતોંકે ભી વહી હુકૂક હૈં જો મરદોંકે હૈં બલકે બાઝ કામોંમેં મરદોંસે ઔરતોંકા હક ઝિયાદહ હૈ.

ઈસ લિયે કે બચ્ચોંકી તરબિયતમેં સબસે પેહલા મદ્રસા માંકી ગોદ હૈ.

માં કી ગોદસે હી બચ્ચા તરબિયત પાતા હૈ. સબસે પેહલે જો સીખતા હૈ વો માં સે સીખતા હૈ બાપકી તરબિયતકા ઝમાના તો અકલ આનેકે બાદ આતા હૈ, લેકિન હોશ સંભાલતે હી બલકે બેહોશીકે ઝમાનામેં ભી માં હી ઉસકી તરબિયત કરતી હૈ, ગોયા ઉસકી તરબિયતકી જગહ માં કી ગોદ હૈ. અગર માં કી ગોદ ઈલમ, નેકી, તકવા ઔર સલાહિયતોંસે ભરી હુઈ હૈ તો વોહી અસર બચ્ચેમેં આએગા. ઔર અગર માં કી ગોદ ખુદા ન ખ્વાસ્તા ઉન નેઅમતોંસે ખાલી હૈ તો વો બચ્ચા ભી ખાલી રેહ જાએગા. જૈસે વાકિઆતસે માલૂમ હુવા કે શેખ મુઈનુદ્દીન ચિશ્તીકી વાલિદાને કભી બગૈર વુઝૂકે દૂધ નહીં પિલાયા. તો ઈસસે માલૂમ હોતા હૈ કે ઉનકી વાલિદા કિતની દીનદાર હોગી કે હર વક્ત વુઝૂ કરતી થી, તો માં કી ગોદ દીનદારી વાલી થી તો અલ્લાહને ઐસે લાલ પૈદા કિયે કે જિનકો દેખકર લાખોં લોગોંને કલિમા પઘ્લા, હઝરત બખ્તિયાર કાકી (રહ.) કી વાલિદાકા હાલ માલૂમ હુવા કે જબ બખ્તિયાર કાકી (રહ.) પેટમેં થે તો કુરઆન ખૂબ પઘ્લા કરતી થી. તો માં કી ગોદ કુરઆન વાલી થી તો બખ્તિયાર કાકી (રહ.) પૈદા હોતે હી કુરઆન શરીફકે પંદરહ પારેકે હાફિઝ નિકલે, ઔર પૈદાઈશકે બાદ ભી કૈસી મેહનત કી

કે બચ્ચેકા યકીન અલ્લાહસે લેનેવાલા બન જાવે. આજ હમારા હાલ યે હૈ કે જબ બચ્ચા પેટસે હોતા હૈ ઓર આખરી આખરી મહીને હોતે હૈં તો માં વક્તકો ગુઝારનેકે લિયે ટીવીકે ડિબ્બેકે સામને બૈઠકર અપને વક્તકો ગુઝારતી હૈ, બાહિર દો ચાર ઓરતેં મિલકર ઈધર ઉધરકી ઝૂઠી ઓર સચ્ચી બાતોંમેં ઓર ગીબતોંમેં ગુઝારતી હૈં જિસકા અસર ઉસ માસૂમ બચ્ચા પર પડતા હૈ. ઈસ લિયે હમારી માં-બહેનોંકો ચાહિયે કે જબ બચ્ચા પેટસે હો ઉસી વક્તસે કુરઆનકી તિલાવત ઓર અલ્લાહકે ઝિક્કી કસરત કરના ચાહિયે, જૈસે હઝરત બખ્તિયાર કાકી (રહ.) કી વાલિદાને કિયા થા. ઓર બચ્ચા જબ પૈદા હો તો હો સકે તો બા વુઝૂ દૂધ પિલાવે. જૈસે શેખ મુઈનુદ્દીન ચિશ્તી (રહ.) કી વાલિદા ઓર કાબુલકે બાદશાહ અમીર દોસ્ત મુહંમદ ખાનકી બીવી અપને બચ્ચોંકો બાવુઝૂ દૂધ પિલાતી થીં. ઓર બચ્ચા જબ બડા હોને લગે તો ઉસકો સચ બોલનેકી આદત ડલવાએ. જૈસે પીરાને પીર (રહ.) કી વાલિદાને અપને બચ્ચાકો નસીહત કી થી કે બેટા ઝૂઠ મત બોલના, માંકી નસીહત પર બેટાને અમલ કિયા તો અલ્લાહને બહોત સારે ડાકૂઓંકો ગુનાહસે તૌબાકી તૌફીક અતા ફરમાઈ. ઈસી તરહ બચ્ચાકે દિલમેં અલ્લાહસે હોનેકા બૈઠ જાવે તો બચ્ચાકો બચપન હીસે અલ્લાહકા તઆરૂક કરાવે, આજ હમ બચ્ચાકો બિલ્લીસે, કુત્તેસે, પોલિસસે ડરાતે હૈં તો

બચ્ચા બડા હોકર ઉનહીસે ડરતા હૈ અલ્લાહસે નહીં ડરતા, ઔર યે કોઈ મુશકિલ ચીઝ નહીં હૈ કે એસી ચીઝેં પેહલે ઝમાનાકી ઔરતેં હી કર સકતી હૈં હમ નહીં કર સકતી હૈં. એસા નહીં બલકે અલ્લાહને હર ઝમાનેમેં એસી ઔરતેં પૈદા કી હૈં તાકે કિસીકે લિયે કોઈ બહાના ન મિલે, જૈસે મૌલાના મુહમ્મદ ઉમર સાહબ (રહ.) ફરમાતે હૈં કે બચપનમેં મેરી વાલિદાને હી મેરી તરબિયત કી હૈ.

**હઝરત મૌલાના મુહમ્મદ ઉમર
સાહબ પાલનપુરી (રહ.) કા
તાલીમમેં મશગૂલ રેહનેકા
વાકિઆ**

જબ મૌલાના મુહમ્મદ ઉમર સાહબ પાલનપુરીકી વાલિદા વફાતકી બીમારીમેં મુબ્તલા હુઈ તો રિશ્તેદારોંને કહા કે દેવબંદસે મુહમ્મદ ઉમરકો ભી બુલા દે, તો ફરમાને લગે નહીં ઉસે ઉસે ન બુલાઓ, વો દીનકે કામમેં ગયા હુવા હૈ મૈં તો ખાલી હાથ હૂં વહી મેરે લિયે આખિરતમેં નજાતકા ઝરીઆ બનેગા. ઔર અગર અલ્લાહ મુઝસે પૂછેગા કે ક્યા લાઈ હો? તો મૈં કહૂંગી એક ચહીતે બેટેકો તેરે રાસ્તેમેં છોડકર આઈ હૂં જિસે મૈંને જુદા ન કિયા મગર મેરે લિયે જબ

ઈન્તિકાલકા વક્ત કરીબ આયા તો વાલિદાને ફરમાયા કે મુઝે ખૂશબુ આ રહી હૈ હાલાંકે નાક કાન સબ મુદ્દતસે બંદ હો ચુકે થે. ઉસકે બાદ વાલિદાને સલામ કિયા ઔર મુસ્કુરાઈ ફિર બે હોશ રહી. હોશ આને પર ઘરવાલોંને માલૂમ કિયા કે અમ્મા આપને કિસકો સલામ કિયા થા ઔર ક્યૂં મુસ્કુરાતી થી? તો ફરમાયા કે મૈંને અપને બેટે મુહમ્મદ ઉમરકો દો ફરિશતોંકે દરમિયાન દેખા તો ઉસને સલામ કિયા ઔર બેટેકો દેખકર મુસ્કુરાઈ, ઉસકે બાદ યે આબેદા ઝાહેદા ઔરત દુનિયાકી તંગી તુર્શી બરદાશત ફરમાકર અપને પ્યારે બેટેકો ફિકે આખિરતમેં સંવારકર અલ્લાહકે હવાલા કરકે અલ્લાહકો પ્યારી હો ગઈ.

(સવાનેહ મૌલાના મુહમ્મદ ઉમર સાહબ પાલનપુરી સફા ૬૭)

વફાતકા દિન ૧૪ ડિસેમ્બર ૧૯૫૫ હૈ. આપને અપની વાલિદાકી ખ્વાબમેં ઝિયારત કી, આપને માલૂમ કિયા કે અમ્મા આપ કહાં હો? તો માં ને અરબીમેં જવાબ દિયા “અન ફીલ જન્નતિ,” (મૈં જન્નતમેં હૂં) ઔર માં ફરમાને લગી કે બેટા તુમને મુઝે હજ નહીં કરાયા. ઉસકે બાદ આપને અપની વાલિદાકી તરફસે હજ કરવાયા ઔર ઈસાલે સવાબ કિયા.

(સવાનેહ હઝરત મૌલાના મુહમ્મદ ઉમર સાહબ પાલનપુરી રહ.)

મૌલાના મુહમ્મદ ઉમર સાહબ પાલનપુરીકી વાલિદાકા ઉંનકે બચપનમેં અજુબ તરબિયત કરનેકા વાકિઆ

મૌલાના ઉમર સાહબ ફરમાતે હૈં કે બચપનમેં મેરી વાલિદા હર વક્ત મુઝે સાથ રખતી ઔર રાતમેં ભી જુદા ન કરતી ઔર દીન ઈમાનકી બાતોંકો ખૂબ સુનાતી, ઔર લંબી લંબી નમાઝ પઢાતી ઔર દુઆ કરાતી ઔર ખુદાકા માલિક ઔર ખાલિક હોના સિખાતી. એક મરતબા મોહલ્લેમેં એક ઘર બિકા તો વાલિદાને મુઝસે માલૂમ કિયા કે કિસકા ઘર બિકા? જવાબમેં ફરમાયા કે ઉસ ઘરકા માલિક પારસી થા. મેરે મુંહસે માલિકકા લફઝ સુનકર વાલિદા નારાઝ હો ગઈ કે એક તો ખુદા હૈ તુમને પારસીકો માલિક ક્યૂં કહા? બિલ આખિર મરયમ ખાલાકી સિફારિશસે મેરી વાલિદા રાજી હો ગઈ, યે થા આપકી વાલિદાકા બચપનકે ઝમાનામેં તરબિયતકા અંદાઝા જો હમારે લિયે બાઈસે ઈબરત હૈં.

(સવાનેહ મૌલાના મુહમ્મદ ઉમર સાહબ પાલનપુરી સ. ૬૮)

મૌલાના મુહમ્મદ ઉમર સાહબકી વાલિદાકા અપને બેટેકો બચપનસે આખિરતકી ફિકર દિલાના

મૌલાના મુહમ્મદ ઉમર સાહબ ફરમાતે હૈં કે મેરી વાલિદા અગરચે પળહી હુઈ ન થી મગર મેરે બારેમં ઉનકી યે તમન્ના થી કે મૈં આલિમ બનૂં. ઔર ફરમાતે હૈં કે વાલિદાકો કુરઆન શરીફ તો મૈંને પળહાયા મગર મુઝે કુરઆન પર વાલિદાને ડાલા, હર દિન ઈમાનકી કોઈ ન કોઈ બાત ઝહનમં બિઠાતી. બચપન હી મં અંબિયાકે કિસ્સે જો કુરઆન પાકમં હૈં વાલિદા સુનાયા કરતીં. ઔર કિયામતકી હોલનાકીસે ડરાતીં. એક મરતબા વાલિદાને ફરમાયા કે કબરમં દો ફરિશ્તે આએંગે ઔર તીન સવાલાત કરેંગે, તીન સવાલાત ભી બતાતી ઔર ઉસકે જવાબાત ભી, ફિર દૂસરે મૌકા પર કબરકે અઝાબસે ડરાના શરૂ કિયા તો આપને વાલિદાસે ફરમાયા કે મુઝે ફરિશ્તોંકે સવાલાત ઔર જવાબાત યાદ હો ગયે હૈં, તો જવાબમં વાલિદાને ફરમાયા કે કબરમં ચમડેકી ઝબાન કામ ન દેગી, વહાં અમલકી ઝબાન જવાબ દેગી, બસ તુમ અમલ કરો. એક મરતબાકા વાકિઆ હૈ કે મેરી વાલિદાને કિયામતકા મંઝર

ખીંચા કે આસમાન ટૂટેગા ઔર ઝમીન હિલેગી વગૈરહ વગૈરહ, રાતકો મૈં બિસ્તર પર સોયા થા ઔર છોટા ભાઈ ચારપાઈ પર સોયા થા. ખ્વાબમૈં મૈંને કિયામતકા મંઝર દેખના શરૂ કિયા, ઈત્તિફાકસે છોટા ભાઈ ચારપાઈસે મુઝ પર ગિરા, મૈંને ચિલ્લાના શરૂ કર દિયા કે કિયામત આ ગઈ ઔર હિસાબ દેના પડેગા. વાલિદાને ચિરાગ જલાયા ઔર ફરમાને લગી કે ઉમર તુમ ક્યૂં રોતે હો, છોટા ભાઈ હી તો ગિરા હૈ? આપ આંખેં બંધ કિયે રોતે હુએ કેહતે જાતે, કિયામત આ ગઈ, કિયામત આ ગઈ, ગોયા બચપન હીસે ખુદાકા ખૌફ ઔર કિયામતકા ખૌફ આપકે જિસ્મમૈં ઉતર ચુક થા. (સવાનેહ મૌલાના મુહમ્મદ ઉમર સાહબ પાલનપુરી સ.૬૦)

ફાઈદા : ઈન તમામ વાકિઆતસે માલૂમ હુવા કે હમારે ઝમાનાકી ઔરતેં ભી અગર ચાહેં તો અપને બચ્ચાકી બચપનમૈં તરબિયત કર સકતી હૈં. જૈસે મૌલાના મુહમ્મદ ઉમર સાહબકી વાલિદાને અપને બચ્ચાકી બચપન હીસે કેસી તરબિયત કી ઔર ઉસકા ફલ અલ્લાહને ખૂબ ઝાહિર કરકે દિખાયા.

બચપનમેં વાલિદાકી તરબિયતકા અજુબ ફાઈદા

મૌલાના મુહમ્મદ ઉમર સાહબ પાલનપુરી હિન્દુસ્તાન ઔર બેરૂની મુલ્કોંમેં હોનેવાલે બડે બડે ઈજતમાઆતમેં તો તકરીબન આપકા બયાન ખાસ તૌર પર તય હોતા. લાખોં ઈન્સાન જમકર દીન વ ઈમાનકી બાતેં સુનતે ઔર આપકી દીન ઈમાનકી બાતેં કામિલ ઈખલાસ ઔર દર્દકે સાથ વલવલા અંગેઝ હોતીં, હઝારોં ઈન્સાનોંકી ઝિંદગિયાં બન જાતી ઔર હઝારોં ગુનેહગાર ગુનાહોંસે તૌબા કરનેવાલે હોતે. તબલીગી મહેનતકે લિયે બાહિર મુલ્કોંમેં ઈકયાસી (૮૧) મરતબા તશરીફ લે ગયે (ઔર હજજે બયતુલ્લાહકે લિયે બીસ મરતબા. ઔર તકરીબન આપકી યે નકલો હરકત મુખ્તલિફ મકામાતકે લિયે ઔર બયાનાત તકરીબન ચાલીસ ૪૦ સાલ તક પુરે આલમે ઈસ્લામમેં હોતે રહે. સન ઈસવી ૧૯૬૫ કે બાદ મશ્વરાસે દેહલી હઝરત નિઝામુદ્દીન બંગલાવાલી મસ્જિદ મરકઝમેં મુસ્તકિલ કયામ રહા, ઔર તીસ સાલ તક રોઝાના ફજરકી નમાઝકે બાદ મુસલસલ તીન ઘંટા આપકા બયાન હોતા.

ઔર સન ઈસવી ૧૯૭૭ મેં આપ ઈસ દુનિયાએ ફાનીસે
અપને રબકો પ્યારે હો ગયે. યે સારી કરામાત ઉનકી
વાલિદાકી તરબિયતકા અસર હૈ, અલ્લાહ હમારી માં
બહેનોંકો ભી અપને બચ્ચોંકી સહીહ તરબિયત કરનેકી
તૌફીક અતા ફરમાવે.

(સવાનેહ મૌલાના મુહમ્મદ ઉમર સાહબ સ.૯૧)

ખતમ શુદ્ધ

